

Jämställdhet inom universitet och högskolor

EN BIBLIOGRAFI MED KOMMENTARER

Högskoleverket • Birger Jarlsgatan 43 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Jämställdhet inom universitet och högskolor.

En bibliografi med kommentarer

Utgiven av Högskoleverket

Högskoleverkets rapportserie 2003:22 R

ISSN 1400-948X

Innehåll: **Dag Kyndel, Leif Lindberg, Ulla Riis.** Högskoleverket, utredningsavdelningen, **Therese Ahlqvist**

Formgivning: Högskoleverkets informationsavdelning

Tryck: Högskoleverkets vaktmästeri, Stockholm, juni 2003

Tryckt på miljömärkt papper

Innehållsförteckning

Förord	5
Bakgrund och syfte	7
Metodiska överväganden	9
Arbetet med bibliografin – urvalsprinciper	9
Arbetet med bibliografin – sökprocedur	9
Att läsa funnen litteratur	11
Arbetet med kommentarerna och en kategoriindelning för bibliografins första del	11
En kategoriindelning av bibliografins andra del	13
En bild av kunskapsläget	15
Bibliografi del I	19
Monografier och tidskriftsartiklar	19
Jämställdhetsplaner	81
Bibliografi del 2	83
Svensk litteratur om jämställdhet vid universitet och högskolor i Norden	83
Genusforskning: allmänt, övergripande dokument	83
Övergripande utbildningsplanering och jämställdhetsplaner	89
Pedagogik och pedagogisk metodik	94
Rekrytering och anställning: forskare, forskarstuderande och personal	98
Rekrytering och studiesituation: grundutbildning	106
Arbetsmiljö	109
Sexuella trakasserier	111
Övriga dokument	111
Litteratur från Norden och övriga länder	115
Genusforskning: allmänt, övergripande dokument	115
Övergripande utbildningsplanering och jämställdhetsplaner	122
Pedagogik och pedagogisk metodik	125
Rekrytering och anställning: forskare, forskarstuderande och personal	126
Rekrytering och studiesituation: grundutbildning	131
Arbetsmiljö	132
Sexuella trakasserier	132
Övriga dokument	132

Förord

På uppdrag av Högskoleverkets Jämställdhetsråd har vi sammanställt en bibliografi som avser studier av jämställdhetsfrågor i samband med rekrytering inom universitet och högskolor mellan 1995 och 2002. Sedan vi fått ett tilläggsuppdrag har vi även gjort en bibliografi över undersökningar som gäller jämställdhet inom högskolan utan avgränsningen på rekrytering. Arbetet har pågått under perioden november 2001 till januari 2003.

Dag Kyndel har ansvarat för arbetet med att söka litteratur och att göra en första granskning av den. Leif Lindberg och Ulla Riis har utarbetat kommentarerna. Vi svarar gemensamt för rapportens analyser och för arbetet med att kategorisera den funna litteraturen.

Tack till Ingegerd Gunvik Grönbladh för bidrag till arbetet.

Uppsala och Växjö februari 2003

Dag Kyndel

Leif Lindberg

Ulla Riis

Bakgrund och syfte

Hösten 1994 till och med hösten 1995 fullföljde vi (Riis & Lindberg, 1996) en undersökning om hur kvinnors respektive mäns meriter värderades vid konkurrens om anställning som lärare vid svenska lärosäten.¹ Den undersökta tidsperioden var 1982–1994 och materialet var skriftliga sakkunnigutlåtanden och protokoll från tjänsteförslagsnämnder.

År 1988 publicerades i Norge en undersökning av Elisabeth Fürst. Hon hade studerat tjänstetillsättning vid norska universitet och högskolor 1969–1984. Hon hade på statistisk väg visat bl.a. att kvinnors chanser att få fast anställning generellt sett var lägre än mäns, men att denna ganska entydiga bild upplöstes när materialet bröts ner på olika tjänstetyper och olika fakulteter (fagområder). När hänsyn togs till perioden före och efter införandet av en könskvoteringsregel 1979 komplicerades bilden ytterligare. Fürst gjorde också en kvalitativ analys av sakkunnigutlåtanden och hon hävdade att kvinnliga sökande diskriminerades av de sakkunniga genom användning av språkliga ”tekniker”:

”Det ser ut til at visse rosende/meritterende betegnelser brukes sjeldnere om kvinner enn menn. Det er f.eks. først og fremst menn som tilskrives originalitet, pionerarbeid og genialitet. Kvinnene derimot tilskrives flid og grundlighet. Mens menn er unge og lovende, er kvinnene tålmodige og utholdende.” (s. 120)

Vår uppgift var att göra en svensk undersökning med utgångspunkt i Fürsts studie. Vårt utgångsmaterial var dokumentation över 311 tjänstetillsättningsärenden, hämtade från fyra olika fakulteter vid lika många svenska lärosäten och fördelade över perioden 1982–1994. Huvudresultaten visade

- att kvinnor förekom bland de sökande endast i fyra fall av tio; det fanns sökande av båda könen för 126 av de 311 ärendena.
- att sakkunnigutlåtandena inte visade att språkliga tekniker användes för att diskriminera eller särbehandla kvinnliga sökande.
- att kvinnor utgjorde 22 procent av de sökande men 31 procent av de slutliga tjänsteinnehavarna. Kvinnorna hävdade sig sålunda väl när de sökte tjänster i konkurrens med en eller flera män.

1. Ds 1996:14 Värdering av kvinnors respektive mäns meriter vid tjänstetillsättning inom universitet och högskolor.

Vi utarbetade även en bibliografi över svenska undersökningar med relevans för vårt undersökningsområde. Vid den aktuella tiden, 1990-talets mitt, hävdades ofta att en stor mängd forskning ”upprepade gånger” skulle ”ha visat” att diskriminering pågår inom den svenska högskolan.² Vi kunde visa att forskningsresultat med denna innebörd knappast alls fanns och att det lilla antalet empiriska undersökningar som existerade snarast visade att kvinnor hävdade sig väl i konkurrens om tjänster i högskolan.

Det empiriska materialet hämtade vi, som sagt, från tjänstetillsättningar som nu ligger tio–tjugo år tillbaka i tiden. Resultaten publicerades och debatterades rätt livligt våren 1996. Mycket har skett under de år som gått; expansionen av den svenska högskolan har fortsatt, en befodringsreform har genomförts, arbetet med att öka jämställdheten i den svenska högskolan har fortsatt via förändringar i förordningstexter och genom många olika konkreta ansträngningar inom lärosätena. Jämställdheten har säkert även förbättrats genom påfyllning av kvinnor som valt en akademisk karriär. Ett flertal undersökningar som gäller jämställdheten inom den högre utbildningen har även genomförts under de aktuella åren.

Som ett led i en uppföljning av vår studie från 1995 har vi sammanställt en bibliografi över perioden 1995–2002/3. Syftet är dels att ge en bild av kunskapsläget år 2003, dels att ge utgångsmaterial för fortsatta undersökningar av jämställdhet, rekrytering och tjänstetillsättning inom universitet och högskolor.

Bibliografin har två delar. Den första delen omfattar titlar över litteratur som gäller rekrytering till studier och till tjänster inom akademien. Den delen av bibliografin har vi läst och utarbetat kommentar till. En kommenterad bibliografi är något annat än en forskningsöversikt eller en litteraturgranskning. I en litteraturöversikt eller -granskning ställs olika resultat emot varandra och slutsatser jämförs och värderas. Vår kommenterade bibliografi redogör endast för funnen litteratur och för det huvudsakliga innehållet i denna. Bibliografins första del motsvarar vårt ursprungliga syfte.

Bibliografins andra del förtecknar – utan kommentarer – litteratur som gäller jämställdhet inom högskolan i Norden. Denna del av bibliografin representerar volymmässigt en ambitionshöjning: När vi arbetat en tid med litteratur om rekrytering fann vi att litteraturen om jämställdhet i högskolan var rikligare än vi trott. Vi beslutade då i samråd med vår uppdragsgivare att även förteckna litteratur som inte var begränsad till att behandla rekrytering och att utöka sökningarna till samtliga nordiska länder.

2. Vi syftar här främst på den debatt som föregrep och åtföljde Ebba Witt-Brattströms utredning ”Viljan att veta och viljan att förstå” SOU 1995:110. Vi har diskuterat detta bl.a. i ett par artiklar på Svenska Dagbladets Samtider (1996-01-13, 1996-03-17).

Metodiska överväganden

Arbetet med bibliografin – urvalsprinciper

Varje bibliografiskt arbete måste avgränsas på olika sätt. En första grupp urvalskriterier gäller ämnet som sådant; jämställdhetsproblematiken inom universitet och högskolor, så som den kan avspelas i studier rörande rekrytering till tjänster eller till forskning och forskarutbildning. Motivet är att vår undersökning från 1995 hade sin utgångspunkt i den då ganska utbredda föreställningen att det förekommer diskriminering av kvinnor inom högskolan särskilt i samband med rekrytering genom tjänstetillsättning. En avgränsning här är tidsperioden 1995–2002 vilket innebär att vårt bibliografiska arbete denna gång tar vid där det förra slutade.

När det gäller svenskt material har vår ambition varit att bibliografins första del ska vara någorlunda heltäckande. Vi har inkluderat nordiskt material när sökkriterierna lett fram till detta, men fullständighet har här inte eftersträvat.

För bibliografins andra del har i stort sett allt förtecknats som utfallit vid sökningar på aktuella begrepp/söktermer. Undantaget har endast varit referenser, vilka upptar arbeten om jämställdhet, där forskningen visserligen utförts vid nordisk högskola, men där studieobjekten inte tillhör högskolevärlden utan gäller andra samhällsaspekter. Arbeten från nordiska högskolor vilka behandlar hela vetenskapsgrenar eller universitetsämnen i stort har dock medtagits även om de inte refererar till bestämt nordiska förhållanden.

Några arbeten är studentuppsatser, där det generella kunskapstillskottet oftast är begränsat. Antalet studentuppsatser i vårt ämne är troligen ganska stort men registreringen av dem synes vara osystematisk. Vi har endast tagit med D-uppsatser och psykologexamensuppsatser; B- och C-uppsatser har vi lämnat utanför förteckningen. I bibliografins andra del medtas dessa arbeten när de påträffats indexerade.

Arbetet med bibliografin – sökprocedur

Sökningarna har genomförts i de nordiska nationella databaserna för monografier och tidskriftsartiklar: LIBRIS och Artikelsök (Sverige), BIBSYS och Norart (Norge), Bibliotek.dk (Danmark), LINDA och ARTO (Finland) samt GEGNIR och GREINIR (Island). Dessutom har sökningar företagits i den lokala databasen för Uppsala universitetsbibliotek (DISA), KVINNSAM (Kvinnohistoriska samlingarna vid Göteborgs universitetsbibliotek) samt i den svenska riksdagens databas RIXLEX. Sökningarna har utförts som fria ordsökningar med hjälp av sökord på engelska samt, i de heltäckande nationella databaserna, även på respektive undersökt lands språk med undantag av finska och isländska. I KVINNSAM har sökning skett med svenska fasta

ämnesord; engelska sökord har av naturliga skäl undvikits vid sökning i de artikeldatabaser, vilka endast förtecknar inhemska artiklar författade på det lokala språket.

Sökorden har alla varit trunkerade och har förekommit i en mängd olika kombinationer. För bibliografins första del har sökning utgått från dessa fria sökord på svenska: högskola, universitet, kvinnor, kön, genus, jämställdhet och rekrytering. För bibliografins andra del har de förstnämnda sex sökorden använts. I KVINNSAM, som redan är konstruerad med genus och jämställdhet som urvalsgrund, har följande fasta ämnesord använts: högskolan, universitet, rekrytering, Norden, samt landbeteckningar för samtliga nordiska länder. Vid ämnesordssökning av detta slag används inte trunkering.

Efter en första granskning av de bibliografiska uppgifterna har material som bedömts vara av intresse för bibliografen anskaffats genom närlån, fjärrlån eller inköp. Vad gäller vidare sökning inför bibliografins andra del har dock endast ett fåtal nytillkomna arbeten granskats närmare och i dessa fall endast ur urvalssynpunkt, dvs. för mer information i de fall den bibliografiska posten enbart inte räckt till för att kunna avgöra vad arbetet handlar om.

Sökmetoden innebär att material som inte förtecknats i nämnda officiella databaser normalt inte kommit med i vårt bibliografiska urval. Urvalet är därför inte heltäckande, i synnerhet inte vad gäller s.k. grått material.

En mycket klar skillnad i antal träffsvar kan konstateras mellan de nordiska länderna. Sverige har i särklass störst antal arbeten katalogiserade inom det undersökta ämnesområdet, tätt följt av Danmark. Norge står för ett mindre antal, medan inhemska uppsatser och artiklar i Finland i stort sett lyser med sin frånvaro. Antal träffsvar i de isländska databaserna är ytterst litet. Viss hänsyn måste här förstås tas till att sökningar inte utförts på finska eller isländska. Den finska databasen LINDA har alla finskspråkiga arbeten indexerade på både finska och svenska. Finskspråkiga arbeten kommer således fram vid användandet av sökord som "jämställdhet" etc. Dessa arbeten är ej medtagna eftersom vi av språkliga skäl inte kan ta del av innehållet. Om dessa arbeten kunde beaktas, får man ändå ta hänsyn till att de ofta indexeras med enbart ett enda svenskt ord. Detta betyder att ett finskspråkigt arbete indexerat med ett enda svenskt ord inte kommer fram när en sökprofil med flera svenska ord används, t.ex. "jämställdhet och högskola". Fullständighet har inte heller eftersträvat när det gäller officiellt tryck eller jämställdhetsplaner från universitet och högskolor. Tiden har endast gett utrymme för förteckning av sådana arbeten som kommit fram vid användande av våra ordinarie sökprofiler i ovanstående databaser. Av tidsskäl har riksdagstryck utanför Sverige utelämnats.

Att läsa funnen litteratur

Bibliografiskt arbete har sin egen metodik. En fråga som vi mött gäller ”hur man gör” när man inte kan läsa varje bok eller rapport eller text från pärm till pärm. Ett första svar är att man inledningsvis måste förlita sig på titlar och indexord för att bestämma innehåll och skapa en första uppfattning om genretillhörighet. Ofta krävs dock redan i detta skede att en översiktlig granskning görs för att det ska vara möjligt att avgöra vad ett visst arbete handlar om (se ovan).

För att utarbeta kommentarerna i bibliografins första del har det självklart varit nödvändigt att vi gått in i varje arbete och läst. En mycket stor del av de rapporter, artiklar och offentligt tryck som vi funnit är korta texter, ofta 3–30 sidor. Dessa texter har vi läst från pärm till pärm. Detsamma gäller de större vetenskapliga arbeten som vi funnit ha hög relevans för vårt syfte. När det gäller övriga böcker och mer omfattande texter har vi gått tillväga på följande sätt: Titel, innehållsförteckning och eventuell sammanfattning granskas noga (abstracts om ett par hundra ord har knappast alls förekommit och fylligare sammanfattningsavsnitt om ett par tre sidor är inte vanliga i den litteratur vi studerat). Syfteavsnittet läses noggrant liksom den del i texten där eventuell metod presenteras (undersökningsuppläggning, datainsamlingsmetod, antal och urval av undersökningspersoner, metod för bearbetning och dataanalys). Resultatredovisningen läses vanligen mycket översiktligt; det gäller ju inte att granska resultatens tillförlitlighet. De avsnitt där analys av resultaten redovisas läses noga liksom diskussion och presentation av slutsatser.

När litteraturgenomgång finns i en text har vi läst den kursivt. Även referenslistan över vald litteratur har lästs kursivt; det gäller ju inte att värdera författarens val av litteratur eller hennes eller hans sätt att använda vald litteratur. Däremot har studium av referenslistan kunnat ge uppslag till ytterligare litteratursökning för vårt syfte.

Arbetet med kommentarerna och en kategoriindelning för bibliografins första del

Bibliografins del 1 omfattar 158 poster och del 2 omfattar 677. De 158 posterna från del 1 upprepas i del 2 och har då försetts med asterisk.

Vi blev positivt överraskade över den stora mängd rapporter, artiklar och debattbidrag som har publicerats sedan 1995. Snart kunde vi dock konstatera att tyngre vetenskapliga arbeten endast utgjorde en liten del av det svenska materialet. Det var framför allt ont om större empiriska arbeten och arbeten med självständiga teoretiska ambitioner. Merparten av de insamlade skrifterna var opublicerade rapporter, publicerade rapporter med stark lokal anknytning eller skrifter av begränsad omfattning, ”grå litteratur”. Vi har använt detta förhållande till en kategoriindelning av de kommenterade texterna. Till en tredje kategori har vi fört offentligt tryck av olika slag.

Tyngre vetenskapliga arbeten med empiri och/eller med självständiga teoretiska ambitioner

I denna kategori återfinns omkring en sjättedel av posterna i bibliografins första del, mest större rapporter. Det är, som sagt, påfallande att antalet artiklar i vetenskapliga tidskrifter är synnerligen begränsat.

För att vi ska placera en skrift i denna kategori har vi krävt antingen att det som behandlas har hög relevans i förhållande till vårt syfte och/eller att det handlar om ett större arbete där de vetenskapliga ambitionerna är tydliga och där oberoende granskning kan antas ha skett före publicering.

”Grå litteratur” och debattartiklar

I kategorin ”grå litteratur” inryms ett mycket stort antal skrifter; cirka 60 procent av de 158 skrifter vi granskat hör hit. Skrifterna har ofta utgivits i lokala skriftserier utan vetenskaplig granskning. Dessa texter är ofta korta. Det arbete som redovisas har ofta initierats av ett lärosätes ledning eller dess jämställdhetsgrupp, men även andra initiativtagare förekommer. I ett mindre antal fall har den redovisade studien initierats av författaren själv. En typisk skrift i kategorin ”grå litteratur” motsvarar uppskattningsvis ett par, tre till sex månaders arbete utlagt över ungefär ett år.

Ofta inleds texten i en sådan skrift med statistik, dels över riket, dels för det egna lärosätet, statistik som visar kvinnoandelar på olika nivåer i högskolan. Författaren driver ofta tesen ”ju högre, desto färre” (Odén 1996). Därefter följer i regel resultatet av intervjuer med ett mindre antal kvinnliga forskare och resultaten redovisas kvalitativt, främst via citat. Skriften avslutas vanligen med en diskussion som handlar dels om att någon ”brytpunkt” (t.ex. Damm 1996) i de kvinnliga forskarnas karriär identifieras, dels om att det är viktigt med medvetandehöjande kunskap. Eventuella rekommendationer handlar ofta om att produktion av medvetandehöjande kunskap är viktig och att resurser behöver tillskjutas.

Utvärderingar av olika slag som gäller lokala jämställdhetsprogram och liknande har förts till denna kategori. Här återfinns också debattartiklar och ett litet antal övriga skrifter.

Merparten av de skrifter som ingår i den här aktuella kategorin fyller säkert flera funktioner, inte minst att ge stoff till en pågående debatt och att öka medvetenheten om centrala frågor för arbetet med jämställdheten vid universitet och högskolor. Det är också tydligt att detta slag av texter uppstår i ett samspel med den politiska processen i frågan. Politik och studier av verkligheten bearbetar jämställdhetsfrågan från var sitt håll. När detta är sagt konstaterar vi dock att systematiserade empiriska erfarenheter av konkreta handlingar eller handlingsprogram i stort sett saknas.

Offentligt tryck: Politiska texter, jämställdhetsplaner och liknande

Till kategorin ”politiska texter, jämställdhetsplaner och liknande” har vi fört statliga utredningar, propositioner, riksdagsskrivelser, lagtexter och förordningstexter. Till denna kategori hör även jämställdhetsplaner från olika lärosäten och andra dokument som direkt ger uttryck för en lokal policy. Rapporter från Högskoleverket ingår också här. När det gäller svenskt nationellt material har vi diskuterat möjligheten att försöka vara heltäckande, men tills vidare har vi avstått från denna ambition. Material med politiska förtecken från våra nordiska grannländer tas endast med som exempel. Samma sak gäller, som redan nämnts, för lokala jämställdhetsplaner och liknande dokument från Sverige.

Av våra 158 poster i bibliografen utgör denna kategori ungefär en fjärdedel. Ett trettioital av dessa ca 40 texter har genererats ur den nationella politiska beslutsprocessen i Sverige under åren 1995–2002.

En kategoriindelning av bibliografins andra del

Vid insamlingen av kompletterande material till bibliografins andra del har, som framgår ovan, inte samma mängd titlar beställts för direkt granskning. Av den orsaken kan vi här inte tillämpa samma kategorisering vid presentationen som i den första delen. Titlarna från bibliografins del 1 har åter medtagits i del 2 med en asterisk som anger att kommentar finns i bibliografins första del. Följande begrepp har använts som indelningsgrund, först för det svenska materialet, och därefter för det nordiska:

- 1) Genusforskning: allmänt, övergripande dokument
- 2) Övergripande utbildningsplanering inkl. jämställdhetsplaner
- 3) Pedagogik och pedagogisk metodik
- 4) Rekrytering och anställning: forskare, forskarstuderande, personal
- 5) Rekrytering och studiesituation: grundutbildning
- 6) Arbetsmiljö
- 7) Sexuella trakasserier
- 8) Övriga dokument

Denna indelning är tentativ. Den har vuxit fram ur arbetet med bok-, rapport- och artikeltitlarna och är därmed innehållsbaserad. Ett skäl för att göra på detta sätt är pragmatiskt; den stora mängden titlar skulle bli oöverskådlig utan någon form av kategoriindelning. Ett andra skäl sammanhänger med det faktum att en stor andel av titlarna är okonventionella; de utgörs ofta av

t.ex. intervjuцитat, slagord eller motton. De faller på så sätt utanför gängse bibliografisk kategoriindelning. Vi har dock menat att möjligheterna för läsaren att göra egna sökningar i rapportens elektroniska version delvis uppväger denna nackdel.

En bild av kunskapsläget

Den bild vi kunde visa i den föregående undersökningen (Riis & Lindberg 1996) består: Rekrytering till tjänster synes inte vara en kritisk punkt för jämställdheten inom universitet och högskolor. Publiceringen av vår rapport våren 1996 kan ha medfört att ytterligare undersökningar av tjänsterekrytering inte bedömdes som aktuella 1996 och åren därefter.³

Den andra delen av vår bild från 1995/96, ”den avsmalnande pyramiden” har också bestått.⁴ Praktiskt taget varje undersökning visar att kvinnor väljer forskarutbildning och en karriär som forskare i lägre grad än män gör, eller omvänt, att universiteten, när det gäller rekrytering till forskning tenderar att välja män framför kvinnor. De många ”små” bidragen till kunskapsbilden kan var för sig inte säga särskilt mycket om orsakerna till de minskande kvinnoandelarna. Om dessa bidrag kunde infogas i ett större sammanhang skulle förklaringsförsöken kunna göras på ett mer systematiskt sätt och värdet av varje bidrag kunna öka.

Vi har under arbetets gång också konstaterat att en sammanhängande statistik över ”den avsmalnande pyramiden” saknas för Sverige. Om en sådan funnes skulle den vara en viktig del i en helhetsbeskrivning som ram för om- och nytolkning av tidigare gjorda, mindre studier. Exemplet från Danmark och Norge indikerar detta.

Från Danmark har vi funnit ett antal arbeten som är viktiga för det aktuella ämnet. Reisby et al. (1999) har, med kvalitativa metoder, undersökt ett större antal grundutbildningsstudenters inställning till en karriär som forskare. Detta är den enda studien som tar fasta på övergången från grundutbildning till forskning/forskarutbildning. Resultaten pekar på att detta är ett kritiskt skede och att åtgärder från universitetets sida, t.ex. uppmuntran att söka, kan vara av stor betydelse för individers val till (eller bortväljande av) forskning som en karriär. Resultaten antyder vidare att sådana åtgärder kan vara av större betydelse för kvinnor än för män.

I ett mycket stort antal av de empiriska studierna föreligger ett metodproblem som vi menar är besvärande: Det saknas i Sverige i stort sett systematiskt genomförda jämförelser mellan kvinnor och män och mellan förhållanden som påverkar kvinnor respektive män. Det finns undantag, varav det tydligaste är en rapport från ett projekt som utförts vid de sociologiska institutio-

3. Endast en svensk undersökning (Olsson 1999) bland dem vi funnit har sökt belysa rekrytering och tjänsteställning.

4. ”Den avsmalnande pyramiden” syftar på den faktum att andelen kvinnor är hög bland de studerande i universitetens grundutbildningar, lägre bland de forskarstuderande och de disputerade och ännu lägre bland de universitetsanställda. Den är allra lägst i professorskategorin.

nera vid landets universitet, se nedan. Andra undantag är rapporterna av Almegård (1997), Benckert (1997), Hanström (2000), Hultman (1995) samt Kyvik & Teigen (1994). Det saknas också en begreppsapparat som uppfyller rimliga krav på symmetrin för kategorin kön.

Jämställdheten inom det danska universitetssystemet har undersökts av Ståhle (1997, 1998, 1999). Han har också genomfört en studie med fokus på de nordiska universitetens forskarkårer, dessas sammansättning och förändring över tid. En av de danska studierna (1999), en totalundersökning av samtliga tillsättningar under tre år, visar parallella resultat med Riis och Lindberg (1996), men även ett annat intressant förhållande: Om icke-behöriga rensas bort finner man att 75 procent av konkurrenserna äger rum mellan män eller mellan kvinnor. En parallell till den duala karaktären hos karriärvägarna i det danska högskoleväsendet kunde också iakttas i Riis och Lindbergs material, även om detta inte insamlats för att belysa just detta förhållande. I den nordiska studien formulerar Ståhle (1997) en eftersläpningstes: De proportioner mellan könen vi idag kan iaktta på de högre positionerna inom högskolan är avhängig den könsmässiga sammansättningen i de utbildningar som möjliggjorde vägen till dessa positioner.

Egeland (2001) har studerat hur studerande inom det danska högskolesystemet uppfattar "Akademia", universitetsstudier och jämställdhet och hur de upplever att dessa begrepp och företeelser skapas i möten mellan olika aktörer. Hon visar att universitetskulturen ofta inte ger utrymme åt jämställdhetsproblematiken, att de som söker sig till universitetet ofta känner att de inte är välkomna och att detta får konsekvenser bl.a. för rekryteringsmönstren. I inledningsavsnittet till denna avhandling görs ett antal jämförelser mellan dansk och svensk jämställdhetspolitik och författaren menar att arbetet för jämställdhet har nått längre i Sverige än i Danmark.

Husu (2001) kartlägger i sin avhandling öppna och dolda former av könsdiskriminering i Finland under det sena 1990-talet och hur dessa erfarenheter inkorporerats i det dagliga livet i akademien. Könsdiskrimineringens former, och dessa är många, redovisas på ett ingående sätt, såsom även de överlevnadsstrategier som kvinnor utvecklar för en fortsatt verksamhet inom akademien. I sin analys använder Husu fyra uppsättningar genus-(gender)processer som identifierats av Acker. Dessa handlar om könsdelning med avseende på arbete, lön, hierarkier osv.; skapande av sociala könssymboler, bilder och medvetande; interaktionen mellan män och kvinnor, och individernas inre mentala arbete när de medvetet konstruerar sin förståelse av en organisations sociala könsstruktur. Samtliga fyra av Ackers processer visar sig vara tillämpliga när data organiseras och tolkas. Analyserna är omfattande, inträngande och exemplifierade, t.ex. vad avser sådana former av könsdiskriminering som sexuella trakasserier, social status i samband med barnafödande samt jämförelsen mellan kvinnliga professorer och kvinnor som valt att lämna akademien. Det konstateras vidare att mycket av diskrimineringen förblir dold och outtalad därför att kvinnor med dessa erfarenheter inte vill få stämpeln på

sig att vara bråkmakare eller inte vill äventyra sin akademiska karriär genom att lyfta fram sina erfarenheter. Slutsatskapitlet innehåller ett drygt tiosidigt avsnitt om alternativa sätt att läsa forskningsresultaten.

Bosseldal m.fl. (1998) tillsammans med Morhed (1998) är sex delstudier genomförda på sociologiska institutioner i Sverige under det sena 1990-talet. Studierna ger möjligheter till jämförelser mellan sociologinstitutioner. En sammanfattande slutrapport från projektet saknas emellertid ännu. Förutom det omfångsrika och detaljerade materialet, vilket visar hur könsskillnader kan iakttas (och indirekt även hur de kan uppstå i särskilda situationer), pekar de sammantagna resultaten i riktning mot stor komplexitet och stora variationer även inom en disciplin, när kvinnoandelar i en universitetskarriär studeras. Även om komplexitet och variation är ett framträdande drag i studierna finns iakttagelser, vilka skulle kunna användas i en "checklista" både för att spåra eventuell dold diskriminering och för proaktiva åtgärder i akt och mening att motverka sådan. Exempel på delar i en sådan lista – här fokuserar vi övergången från grundutbildning till forskarutbildning – är vilket betyg en student erhåller på sin C- eller D-uppsats, vem som är handledare, uppsatsens ämne samt hur handledarens egen forskning är finansierad. Ett konstruerat exempel (två fall) med utgångspunkt i dessa fyra frågor får illustrera hur de skulle kunna användas för att förstå en situation:

Student, kvinna, skriver uppsats om utslagna kvinnors situation. Hon samlar material via djupintervjuer men har stora svårigheter att komma till tals med de utslagna kvinnorna. Intervjumaterialet blir torftigt trots omfattande ansträngningar. Hennes handledare, kvinna, docent med extern finansierad forskning från någon social myndighet. Forskningsläget inom området är svagt: mest empiriska studier, många myndighetsinitierade, få teoretiska genomlysningar av omfattande empiriska material tillgängliga. Forskningsområdet är angeläget bl.a. för att kvinnornas barn ofta far illa. Uppsatsen skrivs. Trots goda ambitioner blir resultatet tämligen tunt, platt och teorivagt. Uppsatsen är välskriven i övrigt. Betyg godkänd. Studenten uppmanas av handledaren att söka forskarutbildningen i det aktuella ämnet. Studenten antas inte. Huvudmotivering: Välskriven, men svag uppsats, dålig teoriförankring.

Student, man, skriver uppsats om klassikerna inom sin disciplin. Arbetet utgår i huvudsak från olika tolkningar av dessa, ett stort område att läsa in sig på och orientera sig i eftersom detta är ett sätt att positionera sig i disciplinen i fråga. En delvis svår uppgift eftersom det är viktigt att lägga ytterligare en intelligent synpunkt till alla andra producerade intelligenta synpunkter på just dessa klassiker. Handledaren, man, professor, känd för sin stora beläsenhet och gedigna disciplinära tyngd, har ett rejält forskningsutrymme inom sin anställning. Starkt forskningsläge, etablerade teorier, spännande diskussioner på seminarierna. Uppsatsen skrivs. Uppsatsen är välskriven. Studenten hittar en vinkling på klassikerna som ingen annan gjort tidigare. Betyg

väl godkänd, uppsatsen anses originell. Studenten uppmanas av handledaren att söka forskarutbildning i det aktuella ämnet. Studenten antas. Huvudmotivering: Välskriven uppsats, studenten väl inläst på klassikerna, originell hantering av ämnet.

Det kan tyckas vara två ojämförbara fall. Men ställer man frågan om det överhuvudtaget fanns förutsättningar för att den första uppsatsen skulle ha kunnat bli något bra kommer allt i ett annat läge. Det är vanligt att uppsatser inom teorisvaga områden blir tämligen platta och ointressanta. Och, vad är det då som händer? Engagemanget, empatin är inte tillräckliga ingredienser för en framgångsrik karriär. Det måste finnas något mer. Men, hade kvinnan egentligen någon chans?

Exemplet visar att den jämställdhetsproblematik vi har behandlat innefattar såväl vertikala som horisontella processer. Med studier av vertikala processer avser vi undersökningar som är inriktade på beskrivningar av och orsaker till ”den avsmalnande pyramiden”.⁵ De allra flesta av de undersökningar vi funnit är av detta slag, det gäller inte minst den ”grå” litteraturen. De horisontella processerna undersöks inte lika ofta. Studier av förhållanden i horisontell ledd är komplexa jämfört med dem som gäller vertikala processer och svårigheterna att erhålla substantiell information är betydande. Dessa svårigheter kan dock övervinnas, vilket visas i de undersökningar vi nyss diskuterade (s. 18). Horisontell segregation är den som uppkommer i t.ex. rekryteringen till olika yrkesutbildningar (läkarutbildning – sjuksköterskeutbildning; ingenjörsutbildning – lärarutbildning), inom olika yrkesområden och ytterst inom olika områden i samhället (skola, vård, omsorg – näringsliv, industri). Den horisontella dimensionen av vårt ämne har, som sagt, sällan behandlats i utredningar, utvecklingsarbete och forskning.

Som vi skrev inledningsvis är bibliografin ett första led i en uppföljning av den studie om meritvärdering vid tjänstetillsättning som vi genomförde 1995. Nästa steg i uppföljningen är en statistisk genomgång av såväl vertikala som horisontella förändringar av könsfördelning över tiden.

5. Se not 4.

Bibliografi del I

Monografier och tidskriftsartiklar

Publikation	Referat & kommentarer
(Kvinnlig författares förnamn har skrivits ut.)	
Aas, Gro Hanne (1997) <i>Akademisk mikropolitik. Kön och konkurrens på universitetet</i> . Häftet för kritiska studier, nr 4, s. 5–14	Ett föredrag vid ett seminarium på temat universitetets idé och identitet.
Academy of Finland (1998) <i>Women in academia</i> . Report of the working group appointed by the Academy of Finland. Publications of the Academy of Finland; 1998:3. Helsinki, Edita	1996 utsåg Finlands akademi en arbetsgrupp för att på olika sätt belysa frågor om kvinno- och mansandelar bland disputerade, professorer, etc. En enkät sändes ut till "research institutes and centers of excellence"; vilka personer som besvarade enkäten framgår inte. Resultatbilden avviker inte från liknande undersökningar, kvinnorna är "på frammarsch", men det är ännu långt kvar till en jämställd situation. I många sammanhang dominerar livet i akademien av män, t.ex. seminarier, betygsnämnder och sakkunniga, och män tenderar att inbjuda män, men inte kvinnor, till "the boys' club". Rapportförfattarna, dvs. en arbetsgrupp, konstaterar att de nordiska länderna har haft en jämställdhetspolitik som bättre än många andra länder har inriktats mot de strukturella hinder som finns och att detta synes ha haft effekter. Thamprofessorerna nämns liksom den debatt inrättandet av dem gav upphov till.

Almegård, Ann (1997) *Disputerade medicinares forskarkarriär – i ett könsperspektiv*. En jämförande studie av kvinnliga och manliga medicinare, disputerade vid Karolinska institutet. Jämställdhetsrapport 2. Stockholm, Nämnden för jämställdhet, Karolinska institutet

Syftet med studien var att kartlägga och analysera faktorer som påverkar kvinnliga medicinars forskningsmöjligheter och akademiska karriär efter doktorsexamen. I studien ingick 38 personer, 10 kvinnor och 10 män som disputerat vid klinisk institution samt 8 kvinnor och 10 män vilka disputerat vid preklinisk institution. En livslinjemetod användes för att visa skillnader i forskarkarriären för kvinnliga och manliga medicinare. Genomförda intervjuer visar bl.a. skillnader mellan män och kvinnor vad avser skälen till varför man överhuvudtaget började bedriva forskning. Medan männens svar kännetecknades av ett intresse för ett ämne eller nyfikenhet, angav kvinnorna att de antingen ville fördjupa sig inom ett område eller få en tjänst vid Karolinska Institutet. Av livslinjerna framgår tydligt skillnaderna i ålder mellan män och kvinnor i karriärstegen. Ett antal åtgärdsförslag med inriktning på: läkarrespektive forskarutbildningens innehåll, utbildning och information till Karolinska institutets lärare, särskilda tjänster för kvinnliga medicinare, sakkunniga och tjänsteförslagsnämnder presenteras. Bland dessa ingår även inrättande av ett tvärvetenskapligt centrum för kvinnors psyko-biologi och hälsa vid Karolinska institutet samt gästforskartjänster i medicinsk kvinnoforskning vid samma lärosäte.

Almlöv, Cecilia (1995) *Kvinnor och män i forskarseminarier*. En studie av interaktionen på tre institutioner vid Uppsala universitet. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 11

Författaren har studerat den språkliga interaktionen i forskarseminarier. Hon finner att de kvinnliga seminariedeltagarna får ett mindre talutrymme än de manliga och att de oftare än männen hör till seminariets "tigare". Undersökningen ansluter till Gunnarsson.

<p>Alvesson, M (1998) <i>Att räkna kroppar och att öka medvetenhet</i>. Om jämställdhet och jämställdhetsarbete. Meddelanden från Kvalitetsgruppen, Uppsala universitet; 9</p>	<p>Rapporten har författats på uppdrag av universitetets kvalitetsgrupp. Någon egen empiri tas ej fram, men en del statistiska fakta läggs fram. Rapporten är ett debattinlägg med många iakttagelser. Författarens linje är att fokusering på "statistisk jämställdhet" är förenad med risk för att andra, mer intressanta och viktigare jämställdhetsaspekter förblir förbisedda.</p>
<p>Andersson, G (1997) <i>Karriär, kön, familj</i>. I: SOU 1997:135 Ledare, makt och kön</p>	<p>I denna artikel redogör författaren för en enkätundersökning om kvinnliga toppchefer i näringslivet, deras karriärmönster och villkoren för deras karriär. Han visar att medan män i chefsställning har en karriär som kan förstås "som om" de hade en hustru så har kvinnor i chefsställning en karriär som innebär att de tagit hänsyn till familjelivet. Kvinnors och mäns karriärtidtabeller står i konflikt med varandra.</p>
<p>Andersson, L (1998) <i>Attityder till jämställdhet på Högskolan i Växjö</i>. En undersökning från 1998. Jämställdhetskommittén, Högskolan i Växjö; 1998:1</p>	<p>Undersökningen har två syften: dels att öka kunskapen om attityderna till jämställdhet bland verksamma vid Högskolan i Växjö, dels att bidra till en diskussion om jämställdheten vid Högskolan. Fyra olika enkäter distribuerades, en annan till samtliga anställda, en tredje till ämnesföreträdare/studierektorer och en fjärde till avdelningschefer/prefekter, en till ett slumpmässigt styrt urval av 300 studenter, 50 från vardera institution, hälften kvinnor, hälften män. Författaren finner att det är två huvudsakliga faktorer som avgör attityderna till jämställdhetsfrågorna. Den första är könstillhörighet. Kvinnorna lägger större vikt vid att de olika delarna av jämställdhetsarbetet genomförs. Den andra är institutionstillhörighet. Han noterar att det finns skillnader i den institutionsinterna kulturen som på ett mycket markerat sätt är avgörande för den attityd som uttrycks. Studenter och personal på respektive institution har mycket likartade attityder. De flesta</p>

studierektorer i mycket enkönade studiemiljöer är nöjda eller indifferent inför hur könsfördelningen bland studenterna ser ut och de flesta har inte heller aktivt försökt påverka denna fördelning. Chefernas betydelse för jämställdhetsarbetet poängteras.

Arbetslivsinstitutet (1998) *Lönneskillnader*. Saco-studie om kvinnliga och manliga akademikers löner inom offentlig och privat sektor. Lönebildning och arbetsvärdering (LÖV); 16. Solna

Lönneskillnader mellan män och kvinnor undersöks, bl.a. inom den statliga sektorn. Den generella tendensen för universitetslärare/forskare är att kvinnors lön utgör ca 90 procent av mäns lön. Det omvända förhållandet gäller för området vård (inkluderar ej medicin) där kvinnolönerna är litet mer än 100 procent av manslönerna.

Askland, L & Sataöen, S O (red) (1998) *Hva skal vi med menn?* Om betydningen av menn i pedagogisk arbeid med små barn. Oslo, Pedagogisk forum

I denna rapport ägnas rekryteringsfrågorna ett kapitel. En dansk kampanj, Viborgkampanjen 1994/95 redovisas: Man genomförde en informationsaktivitet riktad mot unga arbetslösa män som tidigare inte hade visat intresse för arbete i barnomsorgen. Ett tjugotal män erbjöds en kurs om 20 veckor. Orsakerna till problemen med att rekrytera män till barnomsorgen diskuteras och vikten av att aktivt söka behålla de män som arbetar här betonas. Formella utvärderingsresultat saknas i rapporten.

Baude, Annika et al. (red) (1998) *Genus i praktiken*. På hans eller hennes villkor? Vällingby, Jämställdhetsarbetarnas förening

Denna antologi tillkom på initiativ av Jämställdhetsarbetarnas förening, JA-föreningen, i samband med dess tioårsjubileum 1997. Från universitet och högskolor deltog de jämställdhetshandläggare som inom förvaltningarna ansvarar för lärosätets formella jämställdhetsarbete. Syftet med antologin var att sammanställa "insiktsfulla jämställdhetsaktörers erfarenheter och synpunkter på jämställdheten och jämställdhetsarbetet" (förordet). I de ca 30 korta antologibidragen redovisas olika aspekter på detta arbete, inte minst särskilda åtgärdsprogram av olika slag. Redovisningar

av ev. utvärderingar förekommer dock endast i undantagsfall. Tjänstetillsättning vid universitet och högskolor berörs i ett kapitel av Ingegerd Göransson, jämställdhetshandläggare vid Lunds universitet. Hon tar upp sakkunnigförfarandet som en tröghetsfaktor och hon konstaterar att författningsstödet för universitetens jämställdhetsarbete förstärkts fr.o.m. 1993 genom förändringar i högskolelag och högskoleförordning.

Benckert, Sylvia & Staberg, Else-Marie (1998) *Is it really worthwhile? Women chemists and physicists in Sweden*. In: Mackinnon A, Elgqvist-Saltzman, I & Prentice, A (Eds) *Education into the 21st century*. Dangerous terrain for women? London, Falmer Press

En översikt över viss litteratur och diskussion av olika möjliga orsaker till att kvinnor inte väljer naturvetenskap och teknik i samma utsträckning som män.

Benckert, Sylvia (1997) *Kvinnors och mäns karriärvägar inom teknikvetenskap*. En förstudie. Stockholm, Teknikvetenskapliga forskningsrådet

Detta är en pilotstudie över 11 kvinnliga professorers karriärer, matchade mot ett antal mäns i motsvarande positioner. Resultaten visar att kvinnorna disputerade ett par år senare i livet än männen. Kvinnorna publicerade något mindre än männen de första tio åren efter disputation men något mer än männen de följande åren.

Bengtsson, Ulla (red) (2000)
Se Högskoleverket

Birke, Birgitta (1996) *Mentorsprogrammet*. Karolinska institutet. Jämställdhetsrapport. Karolinska institutet, Nämnden för jämställdhet; 1. Stockholm

Utvärdering av ett mentorsprogram vid Karolinska institutet 1994/95. Både adepter och mentorer var positivt inställda till det program de genomgått.

<p>Björk, Nina (1996) <i>Mannen utan kön</i>. I: Björk, Nina <i>Under det rosa täcket</i>. Stockholm, Wahlström & Widstrand</p>	<p>I detta kapitel i sin debattbok analyserar författaren de s.k. Thamprofessorerna och den intensiva diskussion som förslaget om dessa väckte. Hon hävdar att förslaget utmanar etablerade föreställningar om att rättigheter ska vara knutna till medborgaren som individ, inte till ett kön som i det aktuella fallet. Vidare att förslaget visade att "mannen är norm" och att "mannen är utan kön" i en osynlig patriarkalisk ideologi. Hon kritiserar dem som vill öka jämställdheten inom universitetet genom att tillföra mer resurser, vilket Thamprofessorerna är ett exempel på, men hon anser att förslaget är radikalt och "rätt" därför att det erkänner kvinnans "egenart" i syfte att upphäva denna egenart" (s. 187).</p>
<p>Bondestam, F (1997) <i>Sanning eller konsekvens</i>. Om män och jämställdhet i en akademisk diskurs. D-uppsats, Institutionen för psykologi, Uppsala universitet</p>	<p>D-uppsats. Diskursanalys av 12 utskrivna intervjuer med "manliga akademiska makthavare". Resultat: De flesta informanter avslöjar ett antifeministiskt förhållningssätt. En slutsats: Ds 1996:14 föreslår fortsatt forskning kring tjänsteförslagsnämnder och det är vad som behövs, menar Bondestam – fast mer och bättre än förslaget i Ds.</p>
<p>Bondestam, F (1999) <i>Färre tjänster, fler kvinnor?</i> En undersökning av Uppsala universitets försöksverksamhet med positiv särbehandling. Uppsala universitet</p>	<p>I rapporten granskas hur positiv särbehandling för forskarassistenttjänster tillämpades inom ramen för en försöksverksamhet vid Uppsala universitet. Inom försöksverksamheten tillsattes sex kvinnor och femton män. Kvinnoandelen var väsentligt lägre än andelen redan tillsatta kvinnor vid universitetet. Författaren menar att tillämpningarna av positiv särbehandling och jämställdhet var relativt få, formella och i en del fall felaktiga.</p>

Bondestam, F (2000) *Från policy till praktik*. Om implementeringen av jämställdhet och det lokala jämställdhetsarbetets villkor. Rapportserie från Enheten för utveckling och utvärdering, Uppsala universitet; 24

Studien syftar till att kartlägga och analysera implementeringen av Uppsala universitets jämställdhetsplan samt det lokala jämställdhetsarbetets villkor. En enkät distribuerades till prefekter och jämställdhetsombud vid universitetets institutioner. Resultaten visade bl.a. att jämställdhetsarbetet bedrivs i en miljö där motstånd och engagemang varvas, där stödet för jämställdhetsarbetarna finns men är måttligt. Många aktörer i ledande ställning är uttalat positiva till jämställdhet men i praktiken lever de inte upp till det. Författaren menar att det motstånd som föreligger har sin grund i en existerande könsmaktsstruktur. Mekanismerna i denna struktur diskuteras.

Enkäterna tar inte upp rekryteringsfrågorna. I ett avslutande avsnitt med elva rekommendationer tas däremot rekrytering av tjänsteinnehavare upp som ett viktigt led i jämställdhetsarbetet. Författaren föreslår att det inom universitetets rekryteringsgrupper skapas särskilda rutiner för att jämställdhetsaspekterna ska bli beaktade. Han lämnar även förslag på en checklista för detta arbete.

Bondestam, F (2001) *I jämställdhetens tecken*. Semiologiska fragment. Rapportserie från Enheten för utveckling och utvärdering, Uppsala universitet; 28

Rapporten är den sista i en serie inom ett projekt vid Uppsala universitet, Enheten för utveckling och utvärdering, om de lokala villkoren för att arbeta med jämställdhet. I ett antal essäer, med empiriskt material från intervjuer med jämställdhetsombud, analyseras de språkliga antaganden som de flesta aktörer antas utgå ifrån i jämställdhetsarbetet. Ett andra syfte finns i frågan ”kan vi formulera andra sätt att agera för jämställdhet utifrån en kritisk kunskap om det vi tar för givet?”. I samtalen förekommer tal om sakkunnigbehandling och processen i en tjänsteförslagsnämnd (motsv.). För-

fattaren hävdar att det förekommer många språkliga motsättningar i olika politiska texter – texter som gäller positiv särbehandling får särskild uppmärksamhet – men också i tal om jämställdhet så som det kommer till uttryck i genomförda intervjuer.

Bosseldal, Ingrid & Hansson, C (1998) *Kvinnor i mansrum*. Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Umeå. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998:9

Denna rapport ingår i ett projekt ”(o)jämställda institutionsmiljöer”. Projektet har genomförts vid sex sociologiska universitetsinstitutioner i Sverige. Det övergripande syftet har varit att undersöka villkoren för vissa kategorier kvinnor (lärare, forskare, doktorander och studenter) samt undersöka vilka möjligheter respektive hinder det finns för att integrera genus-teori i grund- och forskarutbildning på respektive institution. En sammanfattande rapport är under arbete, men ännu inte publicerad.

Bosseldal, Ingrid & Hellum, Merete (1998) *Ett kvinnligt genombrott utan feminism?* Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Göteborg. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998:10

Se Bosseldahl & Hansson.

Bosseldal, Ingrid & Esseveld, Johanna (1998) *Bland forskande kvinnor och teoretiserande män*. Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Lund. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998:8

Se Bosseldahl & Hansson: Rapporten är den första av sex i en undersökning av sex sociologinstitutioner i Sverige. Undersökningarna har gjorts institutionsvis, dock med i huvudsak identiska upplägg. Utgångspunkten i projektet är den ojämlika könsfördelningen inom högre utbildning och forskning. Undersökningarna är av totalkaraktär för vår- eller höstterminerna 1996. I rapporterna förekommer ibland omfattande materialgenomgångar i vissa avseenden allt sedan dess institutionerna etablerades. Undersökningarna är kvantitativa och följande frågor har varit utgångspunkt:

- Var finns kvinnorna?
- Vad gör kvinnorna?
- Vad händer när män och kvinnor konkurrerar?
- I vilken utsträckning finns ett genusperspektiv integrerat i undervisningen?
- Vilken profil har institutionernas jämställdhetsarbete?

En av undersökningens mera intressanta ansatser är kartläggningen av vad som händer i övergången från grundutbildning till forskarutbildning och övergången från disputation till fortsatt akademisk karriär. Även om undersökningen begränsas till kvinnoandelar finns här empiriska uppgifter om kritiska faser vad gäller grundutbildningarna, uppsatsmoment (tillgång till kvinnliga handledare, fördelning av manliga och kvinnliga studenter på manliga och kvinnliga handledare, uppsatsernas fördelning på olika ämnen samt betygssättning), ansökning och antagning till forskarutbildningen, doktoranderna på forskarutbildningen (andelen kvinnor bland samtliga doktorander, hur manliga och kvinnliga doktorander fördelat sig på manliga och kvinnliga handledare m.m.). Avhandlingar och disputerade (kvinnoandelar, avhandlingarnas fördelning på olika ämnen efter kön) samt tjänsteställningar under en femårsperiod. Någon sammanfattande slutrapport finns ännu inte.

Bosseldal, Ingrid & Johansson, Stina (1998) *Den frånvarande genusteorin*. Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Linköping. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998: 13

Se Bosseldahl & Hansson.

<p>Bosseldal, Ingrid & Magdalenic, Sanja (1998) <i>Det osynliga könet</i>. Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Stockholm. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998:12</p>	<p>Se Bosseldahl & Hansson.</p>
<p>Bron-Wojciechowska, Agnieszka (1995) <i>Att forskarutbilda sig vid Uppsala universitet</i>. Om kvinnliga och manliga doktorander. Pedagogisk forskning i Uppsala; 120. Uppsala, Pedagogiska institutionen, Uppsala universitet</p>	<p>Gäller forskarutbildning. Teoriansats är symbolisk interaktionism. Data bygger på intervjuer med åtta forskarstuderande från olika fakulteter inom Uppsala universitet.</p>
<p>Börjesson, Sofia (1998) <i>Moment 22</i>. Job magazine, nr 4, s. 38–39</p>	<p>Debattartikel som bl.a. behandlar argument för positiv särbehandling.</p>
<p>Chalmers tekniska högskola (1998) <i>Kvinnor i akademien</i>. Nordisk konferens om kvinnors villkor inom naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning. Göteborg 20–22 augusti 1997. Göteborg, Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet</p>	<p>Ett tiotal debattinlägg.</p>
<p>Dahlerup, Drude, Kröger-Nygren, Ulla & Hemlin, E (1999) <i>Utvärdering av jämställdhetsarbetet vid Umeå universitet 1994–1998</i>. Umeå, Umeå universitet</p>	<p>Syftet med denna granskning, som skett på uppdrag av universitetets rektor, framgår inte av rapporten. Det förefaller dock som om det handlat om att följa upp arbetet i lärosätets jämställdhetsgrupp. I rapporten redovisas hur olika kvantitativa mål för jämställdhetsarbetet har uppfyllts. Även kvalitativa mål undersöks. Rapportförfattarna konstaterar att jämställdhetsarbetet går framåt om än sakta. Man menar att det på de flesta håll finns acceptans för jämställdhetsarbetets mål men att många instanser inom universitetet ändå ”negligerat” sina åligganden och att uppgiften i många fall har ”genomförts</p>

med begränsad kraft och ringa entusiasm” (s. 27). I dessa avseenden synes rapportförfattarna ha underlag för sin slutsats. På ett annat ställe i rapporten säger man: ”Historiskt har skillnaden i rättigheter och utvecklingsmöjligheter varit himmelsvid mellan kvinnor och män. ... Manliga mönster görs normerande i verksamhetsprioriteringar, meritvärderingar m.m., och oförståelse för jämställdhetskrav kamoufleras därmed ofta som strävan efter neutralitet och objektivitet” (s. 19). Man kopplar dock inte denna slutsats till egna data.

Dahlin, Ann (1996) *Otidens-
lig procedur när högskolelärare
tillsätts*. Utredning. Från riksdag & departement, nr 15, s. 8

Detta är ett neutralt referat av Riis & Lindberg.

Damm, Margareta (1996) *Från gäst till medlem*. Om några kvinnliga doktoranders och forskares karriärutveckling inom en teknisk högskola respektive fakultet. Göteborg, BAS förlag

Författaren går igenom viss samhällsvetenskaplig, kritisk litteratur som bakgrund till en intervjuundersökning med 15 kvinnliga doktorander och forskare vid kemisektionen i Göteborg (gemensam för Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola). En strävan för henne är att söka efter den kvinnliga forskarkarriärens brytpunkter. Hon finner bland annat att tiden fram till doktorsexamen oftast fungerar bra; många kvinnor kan då vinna uppskattning på det sätt de har erfarenhet av, nämligen genom goda studieprestationer. Detta kallar författaren resultatorientering. Efter disputation får de resultatorienterade kvinnorna problem. De visionsorienterade kvinnorna upplever också problem då de inte ser att forskarkarriärens konkurrensinriktning överensstämmer med deras eget intresse av att göra samhällsnytta. I båda fallen kommer de kvinnliga forskarna att vara ”gäster vid ett gästabad”, där ”värdfolket” domineras

av den manliga organisationens egenskaper. Rekryteringsfrågor diskuteras endast indirekt i termer av professioners strävan efter att reproducera sig själva på ett sätt som inte stör befintliga värden och tankestrukturer. I detta resonemang finns en likhet med Gerd Lindgrens försök till teoribyggande.

Domínguez Reyes, Edme & Erwér, Monica (1996) *Gendered perceptions of graduate studies and research as an occupation*. A pilot study among students within peace and development studies (1995–1996). Göteborgs universitet. Skriftserie, Enheten för kvalitetsutveckling och kvalitets-säkring; 14

Undersökningen, som är en pilotstudie, syftade till att visa hur föreställningar om forskarutbildning och om forskning som en karriär såg ut bland studenter i grundutbildningens avslutande år. 21 studenter i freds- och konfliktforskning, både kvinnor och män, intervjuades. Resultaten visade att universitetet och forskningen uppfattades som maskulint dominerade: ”a clear pattern of images regarding male as the dominant, as the rule and female as the exception, as the deviation, the alternative” (s. 34). Denna uppfattning fanns hos både kvinnorna och bland många av männen.

Dryler, Helen (1998) *Educational choice in Sweden*. Studies on the importance of gender and social contexts. Stockholm, Institutet för social forskning. Swedish Institute for Social Research; 31

En sammanläggningsavhandling för doktorsexamen i sociologi. Författaren har arbetat med befintlig utbildningsstatistik. Hon undersöker i en första delstudie sociala bakgrundsfaktorer (föräldrars utbildningsnivå, familjeekonomi) betydelse för ungas val till olika utbildningsalternativ inom gymnasieskolan. I en andra undersökning visar hon att utbyggnaden av regionala högskolor inte verkar ha minskat den sociala snedrekryteringen till högre studier. I övrigt behandlar avhandlingen inte rekrytering till högre utbildning. Ett något oväntat delresultat är att ju bättre en individs klasskamrater presterade inom naturvetenskap och teknik desto lägre sannolikhet för att individen ska välja högre studier inom naturvetenskap och teknik. Motsvarande resultat gällde för humaniora och samhällsvetenskap.

Ds 1996:14 <i>Värdering av kvinnors respektive mäns meriter vid tjänstetillsättning inom universitet och högskolor</i> . Av Ulla Riis & Leif Lindberg	Huvudresultaten från denna empiriska undersökning sammanfattas i kapitel 1 i föreliggande rapport.
Ds 1996:26 <i>Genusperspektiv i forskningen</i>	JÄST-gruppen anordnade i november 1995 ett seminarium om genusperspektiv i forskningen. I denna rapport presenteras de olika inläggen. Rekrytering behandlas inte i särskild ordning.
Ds 2000:71 <i>Åtgärder mot diskriminering i högskolan</i>	Förslag läggs och motiveras om en lag om likabehandling i högskolan. Förslaget avser studenter och sökande till utbildningar inom högskolor och universitet.
Egeland, Cathrine (2001) <i>”Men det har ikke noget med kønnet at gøre”</i> . Køn, kønsbarrierer og Akademia – konstruktioner af et ugyldigt problem. Odense, Center for Kvinde- og Kønsstudier, Det Humanistiske Fakultet, Syddansk Universitet. Doktorsavhandling	Arbetet har som en kunskapsteoretisk utgångspunkt att kvinnor och män, kvinnligt och manligt, alltid existerar i en pågående ”förhandling” av betydelsen av kön. En annan utgångspunkt är den danska forskningsministern, Jytte Hildens elvapunktsplan 1997 för jämställdhet. Detta politiskt beslutade program omfattade ett antal åtgärder av vilka forskningsprogrammet FREJA bör nämnas; Female Researchers in Joint Action, samt ett svenskinspirerat förslag om 40 professorer för underrepresenterat kön. FREJA-programmet förverkligades liksom ett antal andra förslag, men idén med öronmärkta professorer, liknande ”Thamprofessorerna”, stötte på ett alltför starkt motstånd. Författaren anger att hot mot kvaliteten i forskningen var det starkaste eller vanligaste motargumentet. Hon menar också, med stöd av andra forskare, att Danmark är det land i Norden där jämställdhetspolitiken och jämställdhetsarbetet är sämst utvecklat. I sitt empiriska arbete genomför författaren intervjuer med 21 universitetsstud- erande på olika nivåer i universitetsutbild-

ningen som kommer från humanistisk fakultet och naturvetenskaplig fakultet. Hon motiverar sitt urval med att hon vill ”forankre betydningsförhandlingerne både langs med en vertikal og en horisontal aksel i Akademia” (s. 141) (kursivering i original). Intervjuerna redovisas som diskurser och tre olika diskurser kan identifieras i de betydelseförhandlingar som författaren menar att hon kan blottlägga: En diskurs handlar om Akademia om en ”culture of no culture” eller t.o.m. som en ”culture of no gender”; det handlar om könsbarriärsproblemets ogiltighet i och för Akademia. En annan diskurs belyser hur informanterna beskriver universitetet och en tredje hur de beskriver jämställdhet (ligestilling). Stöd för sitt arbete hämtar författaren bl.a. hos Foucault och Bourdieu samt hos en rad feministiska forskare, bland andra Judith Butler och Donna Haraway.

<p>Ekerwald, Hedda (1996) <i>Utvärdering av adept- och mentorsprogrammet för yngre kvinnliga forskare i Linköping 1995–1996</i>. Uppsala universitet, Sociologiska institutionen</p>	<p>Mentorsprogrammet omfattade ca 15 mentorer–doktorander. Utvärderingen visade att båda parter uppskattade programmet och att mentorer kan medverka till ökat självförtroende hos doktoranderna.</p>
<p>Eliasson, Mona, Berggren, Helena & Bondestam, F (2000) <i>Mentor programmes – a shortcut for women’s academic careers?</i> Higher education in Europe, Vol. 25, no. 2, s. 173–179</p>	<p>I artikeln beskrivs ett 18-månaders mentorsprogram riktat till fjorton kvinnor i början eller mitten på den akademiska karriären. Slutsatsen är att det stöd det innebär att ha en mentor i början av den akademiska karriären gör skillnad samt att mentorsprogram borde vara tillgängliga för alla som vill delta i sådana.</p>
<p>Eskner, Anna (1995) <i>Forskning och feminism</i>. En kvalitativ studie av kvinnors situation på universitet. Psykologexamensuppsats, Tillämpad psykologi, Umeå universitet; 1995:vt</p>	<p>Examensarbete på psykologlinjen. Författaren utgår från uppfattningen att det finns en underordning av kvinnor i akademien och hon redovisar fyra genomförda intervjuer med kvinnliga doktorander.</p>

ETAN Expert Working Group on Women and Science (2000) *Science policies in the European Union*. Promoting excellence through mainstreaming gender equality. Luxembourg, European Commission

EU:s direktorat för forskning har låtit göra denna rapport med köns/genusaspekter på forskningspolitiken inom EU. Man har gjort en sammanställning över kunskapsläget inom naturvetenskap och teknik och ger en sammanfattning över arbetet i elva punkter: Statistiken visar att kvinnor är underrepresenterade på forskartjänster och som mottagare av forskningsanslag. Detta är, enligt rapporten, inte bara orättvist och dålig hushållning med kompetens utan är även en negativ faktor när det gäller EU-medlemsstaternas strävan efter excellens i forskningen. Man konstaterar att det föreligger en segregering av kvinnor på tre plan: horisontell (kvinnor återfinns inom vissa områden men inte inom andra, t.ex. inom biologi men inte fysik), vertikal (kvinnoandelen är god i universitetens grundutbildningar men inte längre upp i universitetssystemet), samt ”contractual” med vilket man avser att män oftare återfinns på fasta forskartjänster medan kvinnorna oftare är knutna till forskningsinstitutioner på korttids- och deltids-”kontrakt” (s. 22). I de flesta (eller alla) medlemsstater är andelen kvinnor bland professorerna mycket låg, ofta 5 procent eller lägre. Man påpekar vidare att procedurerna för peer review, procedurerna för att rekrytera och behålla kvinnor i forskningen samt meritvärderingsmetoderna är omoderna och behöver ses över. Fler kvinnor bör engageras i forskningspolitiska organ. I utbildningssystemen i stort behövs förnyelse av kursplaner och pedagogik. Rapportens nyckelrekommendation är att ”mainstream gender equality” bör tillämpas inom Sjätte ramprogrammet och inom medlemsstaternas forskningsfinansieringsprogram. Bättre och harmoniserad statistik nerbruten på kön bör skapas.

<p>Fiig, Christina (1999) <i>Forskellighed i forskning?</i> Ligestillingsrådets status- og strategipapir over ligestilling i dansk forskning. København, Ligestillingsrådet</p>	<p>I denna rapport tecknas de danska initiativ för att främja jämställdhet i forskningen som tagits under 1900-talets senare del. Danmark har ett nationellt Likestillingsråd som igitierat arbetet. Hänvisningar görs till de svenska Thamprofessorerna. Stähles undersökningar refereras och man ifrågasätter Stähles slutsats att problemet är att antalet kvinnliga sökande är för lågt i förhållande till antalet sökande män. Ligestillingsrådet menar att frågan i stället bör vara varför kvinnor inte i högre grad faktiskt söker anställningar som forskare/lärare.</p>
<p>Fjellström, Mona & Abrahamsson, Sophia (1999) <i>17 män och en gisslan</i>. En kvalitativ studie av kvinnor och ledarskap inom akademien. Umeå, Personalutvecklingsenheten, Umeå universitet</p>	<p>Rapporten redovisar en utvärdering av en kurs, Kvinna i karriären/forskningen, samt de kvinnliga kursdeltagarnas erfarenheter av ledarskap inom akademien. Rapporten bygger på ett stort antal intervjuer från 6 av de 21 kursdeltagarna. Rekryteringsfrågor behandlas inte.</p>
<p>Flising, B (1997) <i>Rekrytering av män till offentlig barnomsorg</i>. København, Nordiska ministerrådet, cop. 1997. Tema Nord; 1997:567</p>	<p>Man gjorde en enkätundersökning bland män som arbetar i barnomsorg och bland deras kommunala chefer. Syftet var att söka beskrivningar av försök att öka andelen män i barnomsorgen i Finland och i Sverige. Under projektets gång visade det sig att det mest centrala problemet var att behålla de män som faktiskt hade rekryterats till barnomsorgen. Man mötte ofta inställningen att jämställdheten inte var något problem därför att de kvinnliga anställda är i majoritet.</p>

<p>Fogelberg, P, Hearn, J, Husu, Liisa, Mankkinen, Teija (1999) <i>Hard work in the academy</i>. Research and interventions on gender inequalities in higher education. Helsinki University Press</p>	<p>Rapporten samlar ett stort antal bidrag till The First European Conference on Gender Equality in Education i Helsingfors 1998. I ett bidrag redovisas intervjuer med 18 unga forskarstuderande vid ett holländskt universitet. Samtliga hade sökt sig till forskarutbildning sedan de uppmanats därtill av lärare i grundutbildningen. Bland de kvinnliga forskarstuderande, men inte de manliga, förekom uttryck för lågt självförtroende när det gällde den egna kapaciteten för forskarstudier.</p>
<p>Forskningsministeriet (1997) <i>Forskningsministerens rundbordssamtale</i>. Kvinder og kvalitet i forskningen. Aalborg. (Konferens)</p>	<p>Underlag i debattform inför en forskarkonferens. Innehåller ingen originalforskning.</p>
<p>Forskningsministeriet. <i>Udvalget for Ligestilling i Forskning</i> (1998) Ligestilling i forskning. Rapport fra Udvalget for Ligestilling i Forskning</p>	<p>Rapport som mot bakgrund av en särskild 11-punktsplan från 1997 för att främja ”ligestilling i forskning”, ger en lägesbild av situationen i slutet av 1990-talet. I rapporten föreslås också bl.a. att bedömningskriterierna vid tjänstetillsättning ska göras bredare och att man under en ettårsperiod ska sätta upp ett gästprofessorsprogram med inspiration i det svenska ”Thaminitiativet”. Ett förslag går ut på att ge forskare som är föräldralediga ”mulighed for at inhemte deras fags udvikling”.</p>
<p>Fröberg, Catharina (2000) <i>Vad kan och bör vi göra för att befordran ska kunna ske på lika villkor för kvinnor och män vid Lunds universitet?</i> Några råd till ledningen vid Lunds universitet. Nio kvinnliga lärare och forskare ger sina synpunkter, erfarenheter och råd. Jämställdhetsarbete vid Lunds universitet; 3. Lund, Ledningsgruppen för jämställdhetsarbete/Personalenheten vid Lunds universitet</p>	<p>På uppdrag av jämställdhetshandläggaren vid Lunds universitet har författaren intervjuat nio kvinnliga forskare om deras erfarenheter av och uppfattning om rekrytering/karriär och jämställdhetsarbete. Det framkommer tydligt att rekryteringsprocesserna i bred mening upplevs som otydliga. Författaren pekar på att kunskapsläget när det gäller ”statistisk jämställdhet” (närmast brist på jämställdhet) är ganska gott, men att kunskap däremot saknas om de mera osynliga ”upptagningsmönster” som innebär att män tenderar att reproducera manliga strukturer. Jfr. Gerd Lindgren.</p>

<p>Gulbrandsen, Elisabeth (1995) <i>Barrierer og karriere – om kvinner i forskning</i>. I: Gulbrandsen, E, <i>The reality of our fictions</i>. Notes towards accountability in (techno)science. Luleå, Tekniska högskolan</p>	<p>En licentiatuppsats i arbetsvetenskap och utgörs av en samling av ett antal diskuterande föreläsningar. Ingen originalempiri.</p>
<p>Gunnarsson, Britt-Louise (1995) <i>Interaction and gender</i>. A study of postgraduate seminars at a Swedish university. Tafa, Text och fackspråksforskning; 12. Uppsala, Forskningsgruppen för text- och fackspråksstudier, Uppsala universitet</p>	<p>Författaren har studerat forskningsseminarier och den språkliga interaktionen mellan könen. Hon fann att kvinnliga seminariedeltagare tenderade att inte ta eller begära ordet lika ofta som manliga seminariedeltagare, att göra kortare inlägg och att över huvud taget inta en "subordinate position". Hon menar också att dessa beteenden kan tolkas som tecken på kvinnornas brist på identifikation med gruppen och som ett slags protest mot en traditionell, mansdominerad seminariekultur.</p>
<p>Gunvik Grönbladh, Ingegerd & Giertz, Birgitta (1998) <i>Pedagogisk och vetenskaplig skicklighet i lika mån?</i> En kartläggning av pedagogiska meriter vid tillsättning av lektorat. Rapportserie från Enheten för utveckling och utvärdering; 11. Uppsala, Uppsala universitet</p>	<p>En empirisk studie av tillsättning av lärar/forskartjänster vid Uppsala universitet. Resultaten visar bl.a. att pedagogisk skicklighet behandlas i lägre utsträckning än vetenskaplig skicklighet, och att ansträngningarna att bedöma pedagogisk skicklighet är fler och mer varierade inom teknisk-naturvetenskaplig fakultet än inom övriga fakulteter.</p>
<p>Gustafsson, Christina (2001) <i>Rekrytering av akademiska lärare – en balansgång mellan olika intressenters kvalitetskriterier</i>. Bidrag till Högskoleverkets kvalitetskonferens i Norrköping den 25–27 september 2001. Uppsala universitet, Pedagogiska institutionen. Stencil</p>	<p>Författaren redogör för litteratur som behandlar frågan om vad en "bra" lärare är och olika sätt att försöka bedöma detta. Hon relaterar frågan till Högskoleverkets arbete med att granska de svenska lärosätenas arbete med kvalitet i grundutbildningen. Detta är ett granskningsarbete i vilket hon själv deltagit. Hon gör vidare en undersökning av ett tillsättningsärende, vilket hon själv lett i egenskap av ordförande för den rekryteringsgrupp som</p>

handlagt ärendet. Hennes viktigaste slutsats är att olika intressen ”lätt kommer i konflikt med varandra då vetenskapssamhällets värderingar och normer i ett och samma ärende ska samsas med samhällets och universitetets normer och värderingar om vad som är viktigt när man anställer en ny lärare” (s. 34). Hon menar att det därför är av värde att man noga utreder vad man vill mena med lärarskicklighet och pedagogisk meritering innan en rekrytering inleds, och att det likaledes är viktigt att sakkunniga redogör för de kriterier de använder.

Hanström, Maj-Britt (1996)
Rekrytering av kvinnor till forskarutbildning och akademisk karriär. En jämförande studie mellan några institutioner på Kungl. Tekniska högskolan och Stockholms universitet. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 12

Studien syftar till att belysa vad som sker vid rekrytering av kvinnliga forskare och vilka faktorer som bidrar till att man fullföljer sin forskarutbildning eller väljer arbetslivet istället. I kartläggningen av problemområdet ligger fokus på hinder och möjligheter vid två olika miljöer: KTH, Maskin- och materialteknik med få kvinnliga doktorander och Konstvetenskapliga institutionen vid Stockholms universitet, med många kvinnliga doktorander. Empirin baseras på ett strategiskt urval där 13 tematiska intervjuer analyseras med hermeneutisk ansats. Författarens egna upplevelser som doktorand vid KTH, genusforskning och socialpsykologisk forskning bildar teoribas. Inom temana: lärosätenas historik, rekrytering, finansiering, arbetsvillkor, forskarstudier/privatliv, jämställdhet och framtid/karriär, jämförs likheter och skillnader. Diskussionen utmynnar i förbättringsförslag avseende rekrytering, handledning och genomströmningshastighet där författarens egna erfarenheter förfaller vara närvarande i argumentationen.

<p>Hanström, Maj-Britt (1997) <i>Kvinnliga teknologier och filosofiska doktorers karriärmönster</i>. En jämförande studie mellan disputerade kvinnor från Kungl. Tekniska högskolan och Stockholms universitet. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 13</p>	<p>Fem kvinnliga kemidoktorer och sex kvinnliga konstvetardoktorer intervjuades om sina erfarenheter av tiden efter doktorsexamen. Undersökningen visar bl.a. att dessa kvinnor inte har fått fast anställning i akademien, vilket kan antas bero på att de inte sökt sådan anställning eller att de ännu inte hunnit få sådan anställning. En av dem hade sökt en fast anställning som gått till en man; hon hade överklagat men utan att beslutet ändrades. Tre typer av karriärmönster urskiljs bland de intervjuade kvinnorna; ett framgångsrikt, ett instabilt och ett stagnerande karriärmönster.</p>
<p>Hanström, Maj-Britt (2000) <i>Kvinnor och män, lika möjlighet till forskning?</i> Rapport från KTH:s jämställdhetskommitté</p>	<p>Genom en enkät undersöktes kvinnliga och manliga doktoranders och färdiga doktorers uppfattningar om tiden som doktorand, och anställningsmöjligheterna efter examen. Skillnaderna mellan kvinnors och mäns uppfattningar i ett antal avseenden var små, men i regel till kvinnornas nackdel. Så upplevde t.ex. 30 procent av de disputerade kvinnorna att de (någon gång) blivit särbehandlade medan inga män svarar på detta sätt.</p>
<p>Harper Anne Mari (red) (1997) <i>Likestillingskonferansen 1995 for universiteter og høyskoler i Norge</i>. HIF-rapport; 1997:14. Alta, Høgskolen i Finnmark</p>	<p>Konferensrapport.</p>
<p>Henningsen Inge, Højgaard, Lis, Jensen Hanne Nexø & Søndergaard, Dorte Marie (1998) <i>Reduktionisme og kønsfordeling i forskarverdenen</i>. Replikker til Bertel Ståhle: Kvinder og mænd i dansk universitetsforskning i 1990'erne. Arbejdsrapport Køn i den akademiske organisation; 5. Københavns Universitet</p>	<p>I fyra fristående repliker kritiseras Ståhles undersökning. Søndergaards kritik är en ”kulturkritik”. Henningsens kritik avser hanteringen av insamlad statistik och fokuserar förutsättningarna för att dra slutsatser av material av den typ Ståhle arbetat med. Två bidrag gäller dels de fyra frågor författaren ställer om innebörden i lika möjligheter, dels hennes exemplifiering av det komplicerade samspelet mellan ansökningskvalifikationer, anställningarnas</p>

fördelning på områden, urvalskriterier och ”successrates” för kvinnor och män.

Jensen ser tillbaka på utvecklingen av könsfördelningen i forskarvärlden med utgångspunkt i fem skisserade scenarier. Tidsperioden är 2008–1998.

Højgaard argumenterar i sin replik för att det är nödvändigt att sätta fokus på hela forskningssystemets könsortande funktionssätt.

Henningsen, Inge (1998) <i>Lægevidenskab og køn</i> . En analyse av det lægevidenskabelige område på Københavns Universitet med heblík på en kortlægning af kvindernes placering blandt de videnskabeligt ansatte. Arbejdsrapport Køn i den akademiske organisation; 2. København, Københavns Universitet	I studien jämförs läkarvetenskapen vid Köpenhamns universitet 1970 och 1996 för att förstå de låga kvinnoandelarna inom densamma och utvecklingen av dessa. Jämförelserna visar att kvinnorna är mycket olika fördelade på ämnesområden samt att kvinnoandelarnas utveckling är beroende av konstruktionen av de ämnesmässiga hierarkierna inom läkarvetenskapen. Kvinnor och placerar sig olika i dessa hierarkiskt ordnade fält.
Henningsen, Inge, Gundelach, P & Juselius, Katarina (1999) <i>Køn og bevillinger</i> . En undersøgelse af sammenhængen mellem køn og bevillingspraksis i Statens Samfundsvidenskabelig Forskningsråd i perioden december 1997–maj 1998. København, Københavns Universitet	År 1998 tog Danmarks samhällsvetenskapliga råd initiativ till en granskning med statistiska metoder av sin egen praxis; speciellt gällde frågan om sökandes kön hade någon betydelse för de bedömningar som gjordes. Wennerås & Wolds undersökning bildade en utgångspunkt. Ståhles rapporter var en annan. Två bedömningsprocesser studerades, 1997 och 1998. Resultaten visade att kvinnor och män i stort sett hade jämförbara ”successrates”. Detta resultat upplöstes dock när materialet delades upp på olika sätt, män hade högre ”successrate” när det gällde ansökningar om projekt (men inte när det gällde ansökningar om t.ex. stipendier). Materialet var inte särskilt stort, 186 ansökningar fördelade över två år, och när detta sedan

	delades upp på kön, anslagstyp, forskningsområden, etc. var fortsatt statistisk sambandsanalys inte alltid möjlig.
Hultcrantz Elisabeth & Wiesel, F-A (1998) <i>Läkare, doktor, kvinna</i> . Lund, Studentlitteratur	En lärobok för grundutbildningen i Medicin.
Hultman, Christina M (1995) <i>Handledning och jämställdhet vid medicinsk forskning. Könsbundna hinder efter jämlik utbildning</i> . Läkartidningen, nr 47, s. 4452, 4455–4456, 4461	Redovisning av resultatet av en enkät till 337 forskarstuderande och forskarhandledare vid medicinsk fakultet. Omkring en tredjedel av kvinnorna hade någon gång känt sig särbehandlade på grund av kön, medan detta var mycket sällan förekommande bland de tillfrågade männen.
Husu, Liisa (2001) <i>Sexism, support and survival in academia</i> . Academic women and hidden discrimination in Finland. Social psychological studies; 6. Department of Social Psychology, University of Helsinki. Doktorsavhandling	Husus doktorsavhandling fokuserar erfarenheter av könsdiskriminering, stödsystem och överlevnadsstrategier för kvinnor i akademien i Finland. Mer precist är syftet att identifiera mekanismer, processer och praktiker vilka bidrar till att producera och reproducera ojämlikhet i detta avseende, men också att identifiera processer och praktiker som utmanar och bjuder sådan produktion/reproduktion motstånd. Forskningsuppgiften avgränsas till att ligga i korsvägen mellan feministiska studier av vetenskap och högre utbildning, studier av genus, organisationer och vetenskapspolitik samt jämställdhetspolitiska diskussioner inom akademien. Sex olika ansatser används för inramning av forskningsuppgiften: lekmanförståelse av skälen till varför kvinnor är underrepresenterade, förståelsen bland akademiska talesmän och ”portvakter”, underliggande antaganden och explicita problemdefinitioner i vetenskaps- respektive jämställdhetspolitik vid universiteten, förståelse baserad på ”main stream”-forskning om högre utbildning och vetenskap, förståelse baserad på forskning om könssystem och könsordning samt forskning som

högre utbildning och vetenskap, förståelse baserad på forskning om könssystem och könsordning samt forskning som specifikt fokuserar genus i högre utbildning och forskning. Forskningsfrågorna rör specifikt kvinnornas erfarenheter av såväl öppna som dolda former av könsdiskriminering under det sena 1990-talet, hur dessa erfarenheter tolkas, besvaras och inkorporeras i det dagliga livet i akademien. Den viktigaste använda metoden är halvstrukturerade tematiska intervjuer genomförda 1995–1999 med 25 intervjupersoner och ytterligare 6 ickestrukturerade bakgrundsintervjuer. ”Samplet” valdes teoretiskt för att bli så heterogent som möjligt med avseende på intervjupersonernas position i det akademiska sammanhanget, deras disciplinbakgrund och deras sensitivitet för genusfrågor. 16 av intervjupersonerna kontaktades av Husu och 9 tog själva den initiala kontakten efter det att studien blivit bekantgjord genom en annons i vilken efterfrågades exempel på erfarenheter av könsdiskriminering inom akademien. En andra och komplementär datauppsättning blev de brev som erhöles till följd av den nämnda annonsen. Där ställdes frågan om man upplevt öppen eller dold diskriminering i den akademiska världen och beskrivningar av sådana fall efterfrågades. 56 svar kom in. 50 brev utgjorde underlaget för analys (några av brevskrivarna kom att bli intervjupersoner och uteslöts därför från brevggruppen). Ytterligare en annons användes för insamling av data. Det som efterfrågades i denna var erfarenheter om likhet mellan könen hade förverkligats med avseende på forskningsanslag från Finlands akademi. Här erhöles 21 brevsvaret. Enligt Husu är resultaten tydliga. De som deltagit i undersökningarna upplever att könsdiskriminering

förekommer på många akademiska arenor i Finland. Det konstateras att mycket av diskrimineringen förblir dold och outtalad därför att kvinnor med dessa erfarenheter inte vill få stämpeln på sig att vara bråkmakare eller inte vill äventyra sin akademiska karriär genom att lyfta fram sina erfarenheter. Fyra olika uppsättningar genus- (gender)processer identifierade av Acker är samtliga tillämpliga när data organiseras och tolkas. Analyserna är omfattande, inträngande och exemplifierande, t.ex. vad avser särskilda former av könsdiskriminering som sexuella trakasserier, social status i samband med barnafödande, och jämförelsen mellan kvinnliga professorer och dem som valt att lämna akademien. Slutsatskapitlet innehåller ett drygt tiosidigt avsnitt om alternativa sätt att läsa forskningsresultaten.

Högskoleverket (1997) *Rekryteringsmål för kvinnliga professorer*. Ett regeringsuppdrag. Högskoleverkets rapportserie 1997:9 R

Rapporten har tillkommit som svar på ett regeringsuppdrag till Högskoleverket i syfte att föreslå några olika modeller för ”beräkning av rekryteringsmål för andelen kvinnor bland nyrekryterade professorer” under perioden 1997–1999. Påfyllnadsproblemet behandlas och behovet av mer långsiktiga åtgärder framhålls.

Högskoleverket (1998) *Kvinnor och män i högskolan*. Från gymnasium till forskarutbildning 1986/87–1995/96. Högskoleverkets rapportserie 1997:44 R

Rapporten, som bygger på högskolestatistik, har sammanställts i syfte att belysa fördelningen av kvinnor och män i högskolan under perioden 1986/87–1995/96. Statistik som gäller gymnasieskolan har också medtagits. Övergången från gymnasieskola till högskola ges ett avsnitt liksom övergången från grundutbildning till forskarutbildning. Ett kortare avsnitt behandlar lärare och forskningspersonal.

<p>Högskoleverket (1998) <i>Women and men in higher education</i>. From upper secondary to postgraduate training 1986/87–1995/96. Högskoleverkets rapportserie 1998:13 R</p>	<p>Engelskspråkig version av Högskoleverkets rapport 1997:44 R</p>
<p>Högskoleverket (2000) <i>Goda exempel</i>. Hur universitet och högskolor kan arbeta med jämställdhet, studentinflytande samt social och etnisk mångfald. (red: Ulrika Bengtsson). Högskoleverkets rapportserie 2000:9 R</p>	<p>Inget om rekrytering.</p>
<p>Jensen, Hanne Nexø & Lind Olsen Pernille (2000) <i>Karriere- og rekrutteringsmønstre i centraladministrationen</i>. Fra forudsigelighed og enkelhed til uforudsigelighed og kompleksitet. Arbejdsrapport, Demokratiprojektet; 23. Københavns Universitet, Institut for Statskundskab</p>	<p>En studie som gäller ”topembedsvaerk” och rekrytering till dessa, dvs. generaldirektörer, departementschefer, etc. Rekrytering till akademiska tjänster behandlas inte.</p>
<p>Jensen, Hanne Nexø (1997) <i>Det forskningspolitiske system</i>. En kønsprofilerende beskrivelse af organisering, regler, økonomi og personale inden for forskning og uddannelse. Arbejdsrapport Køn i den akademiske organisation; 1. København, Københavns Universitet</p>	<p>Syftet är att beskriva det danska forskningspolitiska systemet med utgångspunkt i ett könsperspektiv. Förutom att beskriva formell organisation, lagar, regler och planer samt ekonomi så beskrivs personalen med avseende på kvinno/mansandelar på alla nivåer (jämställdhetsaspekt) och ställs frågor om kön i förhållande till forskningens innehåll och vilka konsekvenserna blir om kön inte dras in i ett forskningsfält.</p>

<p>Johnsson, Lisbeth (1997) <i>Disputerade kvinnor och män vid universitet och högskolor. Lika villkor, olika världar?</i> Göteborg, BAS</p>	<p>Skrift som innehåller en litteraturöversikt (18 sid.) och en enkätundersökning med öppna frågor (20 sid.). Litteraturöversikten ska belysa frågan om ”studier om betydelsen av biologiskt och socialt kön har stannat vid individcentrerade ansatser”. Syftet med enkäten, som ställts till drygt ett hundra disputerade personer anställda vid universitet i Sverige, handlar om huruvida kvinnor och män har skilda uppfattningar om sin arbetssituation och om de reflekterar över skilda förhållanden mellan könen i den egna organisationen. Litteraturöversikten utmynnar i bl.a. den slutsatsen att många studier sätter individen i centrum och att kvinnor tillskrivs ”brister”. Många undersökningar visar dock ”större eller mindre fragment av olika empiriskt tillgängliga maktutövningar både före och efter disputation”, menar författaren. Hon anger att Riis & Lindbergs undersökning är den enda undersökning som pekar på att kvinnor inte diskrimineras vid tjänsteställning. Detta innebar, enligt författaren, att Riis & Lindberg ”delvis tillbakavisade” en ”systembetingad diskriminering när kvinnorna väl har disputerat”. Enkätstudien visar bl.a. att kvinnliga och manliga lektorer och forskarassistenter har delvis olika uppfattning av sin självbild och att männen fått fler uppdrag inom institution och universitet. Det finns dock också förnekanden av skillnader, menar författaren. Hon hänvisar till en fortsatt analys.</p>
<p>Jonvallen, Petra (1995) <i>Bland thammare och kvoteringshatare. Din guide till professorsdebatten.</i> Bang, nr 3, s. 54–55</p>	<p>Debattartikel.</p>
<p>Jordahl, H (1999) <i>En studie i godtycke.</i> Svensk linje, nr 5/6, s. 25–27</p>	<p>En debattartikel med utgångspunkt i Uppsala universitets försök med positiv särbehandling.</p>

<p>Jordansson, Birgitta (1999) <i>Jämställdhetspolitikens villkor</i>. Politiska intentioners möten med den akademiska världen. Exemplet ”Thamprofessorerna”. Rapport, Nationella sekretariatet för genusforskning; 99:1. Göteborg, Sekretariatet</p>	<p>Rapporten redovisar resultatet av en enkät till de ca 30 s.k. Thamprofessorerna. Bakgrund och politiska ställningstaganden redovisas liksom även debatten om dessa professorer. Två linjer med negativa förtecken kunde utmejslas i debatten, säger författaren: En linje som innebar att universitetets autonomi skulle hotas, och en linje som innebar att de individuella fri- och rättigheterna utmanades (jmf. Björk 1996). Professorernas benämning, placering vid lärosäte och tjänsteinnehavare redovisas.</p> <p>När tjänsterna ledigkungjordes 1996 varierade formuleringarna i annonserna, i vissa gjordes hänvisningar till möjligheten att tillämpa positiv särbehandling och lärosätets eget arbete med jämställdhet, i andra gjordes detta slag av hänvisningar endast indirekt eller inte alls. Vissa tjänster fick ”påfallande många manliga sökande” (s. 26). 15 av de 31 professorerna söktes av både män och kvinnor. Hur många personer som totalt sökte tjänsterna framgår inte av rapporten. Författaren konstaterar att de sakkunniga i allmänhet var måna om att framhålla att deras förslag om att förordna en kvinna inte hade fattats mot bakgrund av eventuell särbehandling. Författaren redovisar det faktum att en sakkunnig, som hade nio kvinnor och fyra män att bedöma, valde att inte alls bedöma de manliga sökande; han hänvisade till avsikten att tjänsten skulle ha en innehavare av underrepresenterat kön. Det förekom aldrig (?) att tjänsteförslagsnämnderna i sina beslut angav att positiv särbehandling fällt utslag (s. 27–29, 47). En slutsats som dras av detta är att de kvinnor som fått en Thamprofessur ”fått professorer som de rimligen borde ha fått även i en helt öppen konkurrens” (s. 29). Stora delar av tillsättningsprocessen redovisas inte i rapporten. I</p>
---	--

en avslutande diskussion påstås dock, men utan referens, att män väljer män ”både i anställningssammanhang och vid medeltilldelning” (s. 48).

Enkätresultaten visade delade uppfattningar om att ha fått en Thamprofessur, många tjänsteinnehavare menade att det var positivt att ha fått en tjänst som inrättats i syfte att främja jämställdheten vid universitetet och att detta slag av kvotering var en nödvändig åtgärd för att främja jämställdhet, andra var mera tveksamma. Det dominerande resultatet är att de aktuella kvinnorna som grupp anser sig inte ha fått tillräckliga kringresurser från sitt universitet, sin fakultet och/eller sin institution. Några beskriver det som att de fått ”en naken tjänst”. De berättar också i vissa fall om att de upplevt det svårt att få gehör för sin verksamhet i övrigt.

Författarens slutsats är att lärosätena har tagit emot och tillsatt de aktuella Thamprofessorerna men att de inte ”fångat upp bollen”, dvs. den politiska och strukturpåverkande avsikten, på ett tillfredsställande sätt (s. 47). Frågan ställs om den ökande lokala självstyrelsen vid universitetet kommer att motverka ett framgångsrikt jämställdhetsarbete av det slag som de politiska styrmedlen är uttryck för.

Jordansson, Birgitta (2000) *The politics of gender equality*. The encounter between political intentions and the academy in the ”Tham professorships”. Rapport, Nationella sekretariatet för genusforskning; 99:1. Göteborg, Sekretariatet

Engelskspråkig version av föregående publikation.

<p>Jordansson, Birgitta (1999) <i>”Tham-professorerna” – symboler eller förebilder?</i> Genus, nr 3, s. 30–33</p>	<p>Intervju med Birgitta Jordansson om hennes rapport <i>Jämställdhetspolitikens villkor</i>.</p>
<p>Juntura, Maria (1995) <i>Utredning om jämställdhet vid tjänstetillsättningar</i>. Råd och rekommendationer för fakultetsnämnderna, tjänsteförslagsnämnderna, institutionerna etc., om hur jämställdhet mellan kvinnor och män skall beaktas vid tjänstetillsättning av professorer, lektorer och forskarasistenter. Uppsala universitet. Jämställdhetskommitténs rapportserie; 3</p>	<p>I denna rapport, på uppdrag av jämställdhetskommittén vid Uppsala universitet, görs en sammanställning av svenska lagar och förordningar rörande jämställdhet. Arbetsgången vid tjänstetillsättning redovisas och jämställdhetsarbetet sätts in i detta sammanhang. Det sägs inte men är uppenbart, att målgruppen för rapporten är tjänsteförslagsnämnderna vid universitetet.</p> <p>Meritvärdering tas upp i ett kort diskuterande avsnitt och frågan ställs om varför kvinnor värderas annorlunda än män. En undersökning av Eliasson & Karubi (1989) refereras: Kvinnor beskrivs av sakkunniga som kompetenta i samma utsträckning som män men de drar vid rangordning ”ofta det kortaste strået” (s. 29). I vissa fall hade kvinnor med ”rent objektiva mätbara meriter” blivit förbigångna av ”mindre välmeriterade män” (ibid.). Vad ”objektiva mätbara meriter” är eller skulle kunna vara redovisas inte.</p>
<p>Karlqvist, Anna (1997) <i>Från eftersatt till eftersökt</i>. Om kvinnliga studeranden på Kungl. Tekniska högskolan, Stockholm, KTH</p>	<p>På Tekniska museet i Stockholm öppnades 1996 en utställning: <i>Den tekniska kvinnan – tillåten sedan 75 år</i>. I anslutning till utställningen tillkom den aktuella uppsatsen. Författaren konstaterar i ett kortare avsnitt att förebilder har varit viktiga för de kvinnor som tidigt valde att utbilda sig till ingenjörer. Förebilderna var i första hand föräldrar med teknisk utbildning, men i takt med att kvinnor blivit lärare har dessa också fungerat som förebilder. Detsamma har gällt om kvinnliga teknologer i studentkårsarbetet. Några orsakssamband undersöks inte.</p>

<p>Kyvik, S & Teigen, M (1994) <i>Likestilling på universitetet.</i> <i>En undersøkelse av kvinnelige og mannlige forskere.</i> Rapport, Utredningsinstituttet for forskning og høyere utdanning; 1994:1. Oslo</p>	<p>Undersøkningen, som genomfördes 1992, hade följande syften:</p> <p>För det första; att kartlägga kvinnors och mäns situation vid universiteten i början av 1990-talet med avseende på studentantal och anställda, arbetsvillkor och forskningsverksamhet.</p> <p>För det andra; att undersöka om skillnaderna mellan kvinnor och män i dessa avseenden förändrats under det senaste decenniet.</p> <p>För det tredje; att försöka förklara varför det är skillnader i mäns och kvinnors publiceringsaktiviteter.</p> <p>En enkät sändes till samtliga fast anställda forskare vid universiteten i Oslo, Bergen, Trondheim och Tromsø. Antal svarande var 1 529. Svartsprocenten var ca 70 både för män och kvinnor. Kvinnoandelen av studenterna ökade från 30 till närmare 60 procent och av kvinnliga stipendiater och vetenskapliga assistenter från 15 till drygt 40 procent mellan 1970 och 1990. Ökningen av kvinnoandelen av den fast anställda personalen var i jämförelse härmed liten, från 7 till 16 procent och allra minst vad avser professorer. Skillnaderna i publiceringsaktivitet har blivit mindre. I decennieskiftet 1979/1980 publicerade kvinnor i genomsnitt 30 procent mindre jämfört med männen. Tio år senare är den genomsnittsskillnaden nere i 20 procent, dock med stora variationer mellan fakultetsområden. Barnledighet och omsorgsarbete reducerar kvinnornas publiceringsaktivitet, däremot inte männens. Det förefaller vara så att forskningssamarbete är mer betydelsefullt för kvinnors publiceringsaktivitet. Frånvaro av samarbete är särskilt utbrett inom humaniora och samhällsvetenskap.</p>
--	--

Kvinnorna samarbetar minst i dessa forskningsmiljöer där kvinnorna samtidigt är starkast representerade. Samtidigt föreligger en tendens i materialet, menar författarna, att kvinnor samarbetar mer med kvinnor och män mer med män. Att dessa samarbetsmönster skulle vara könssegrerade får dock inget entydigt stöd från undersökningen. Variationerna är även här stora mellan vetenskapsområdena.

Lewander, Lisbeth & Jordanson, Birgitta (2000) *Genus och jämställdhet*. En utvärdering av JÄST-projekten 1993/94–1996/97. Högskoleverkets arbetsrapporter; 2000:14 AR

Utvärdering av projekt som erhållit medel från JÄST-gruppen. Rekrytering berördes inte i dessa projekt.

Lie, Susanne Stiver & Rørslett, Maj Birgit (red) (1995) *Alma Maters døtre*. Et århundrede med kvinner i akademisk utdanning. Oslo, Pax

En antologi. Två av bidragen presenterar i korthet resultat från empiriska studier: Først (1988) *Kvinner i Akademia och Thagaard* (1991, 1994, 1994).

Lindgren, Gerd (1996) *Broderskapets logik*. Kvinnovetenskaplig tidskrift, nr 1, s. 4–14

Författaren presenterar en teori om varför män föredrar varandra och vilka funktioner detta får för kvinnorna och för maktförhållandet mellan könen. Begreppen homosocialitet och ”kooptation” spelar en viktig roll i författarens resonemang: Med det första begreppet avses att män söker sig till män därför att de föredrar likar som kan bekräfta dem. Den ”bekräftelseritual” som uppstår i en grupp med liknande erfarenheter får som (oavsedd) konsekvens ”självuppfyllande profetior om mäns överlägsenhet och kvinnors därav följande lägre värde”. Gruppen män måste dessutom sörja för nyrekrytering till gruppen och detta tenderar ske genom ”kooptation” som innebär att den som uppstår i gruppen ska tillföra något värdefullt med avseende på det som definierar gruppen (jaktlaget och läkarkåren är exempel

som författaren använder sig av). Detta arbete, tillsammans med andra publikationer av Gerd Lindgren, ger teoretiska bidrag när det gäller förklaringar till iakttagna skillnader mellan gruppen män och gruppen kvinnor. Hennes ”koopterings”resonemang är relevant för att förstå rekryteringsprocesser av olika slag.

Lindgren, Ulla (2000) *En empirisk studie av mentorskap inom högre utbildning i Sverige*. Innebörd, utformning och effekter. Institutionen för svenska och samhällsvetenskapliga ämnen. Umeå universitet

Avhandling om mentorskap mellan kvinnor i forskarutbildning och mentorer från näringslivet. Resultaten rapporteras vara positiva särskilt för de unga forskarnas personliga utveckling. Rekryteringsaspekter behandlas inte.

Lindroth, Kajsa (1997) *Kön, status och värderande i forskarseminarier*. TeFa, text- och fackspråksforskning; 18. Forskningsgruppen för text- och fackspråksstudier, Uppsala universitet

Författaren har undersökt språkbruk i forskarseminarier, särskilt förekomsten av värderande ord när doktoranders utkast till avhandlingstexter presenteras. Ett resultat är att män oftare uttrycker värderingar inför andra mäns arbete/texter än inför kvinnors arbete/texter, medan kvinnor, när de uttalar sig om andras arbete/texter inte gör någon skillnad mellan kvinnors texter och mäns. Undersökningen anknyter till Gunnarssons studier av forskarseminarier. Rekryteringsfrågor behandlas inte.

Linköpings universitet (1996) *Tillsättning av tjänster som professor och universitetslektor*. Personalpolitiska dokument

Skriften innehåller riktlinjer, fastställda av rektor, för arbetet i universitetets tjänsteförslagsnämnder. Det sägs att sakkunnigutlåtandena alltid ska innehålla en redovisning för hur jämställdhetsaspekten har behandlats och de sakkunniga uppmanas att särskilt överväga sina bedömningar av kvinnliga sökande ”så att deras eventuella val av forskningsobjekt, problemställningar och metoder som avviker från en manlig tradition . . . inte nedvärderas utan snarare ges ett positivt värde genom att de innebär att nya angreppsvinklar prövas”.

<p>Linköpings universitet (2000) <i>Forskarutbildningen vid LiTH</i>. En kartläggning av rekrytering, examination och arbetsmarknad. Tekniska högskolans rapporter; 2000:1</p>	<p>Forskarutbildningen vid teknisk fakultet, Linköpings universitet, åren 1993–1999 sammanfattas i siffror. Jämställdhet behandlas endast marginellt: Man visar att andelen kvinnor bland nyantagna doktorander varierat mellan 18 procent och 22 procent under de aktuella åren. Kvinnornas andel bland fakultetsopponenter och betygsnämndsledamöter utgjorde mellan 2 och 8 procent med en viss ökning över åren. Respondenternas andel var 25 procent år 1993 men hade sjunkit till 19 procent år 1999. Förhållandena diskuteras eller analyseras inte.</p>
<p>Lorentzi, Ulrika (1996) <i>PUFF</i>. Pilotutbildning med genusperspektiv för forskarhandledare. Rapport från ett samarbetsprojekt mellan Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Sveriges lantbruksuniversitet, Stockholms universitet och Uppsala universitet. Stockholm, Karolinska institutet</p>	<p>Utvärdering av en pilotutbildning för forskarhandledare.</p>
<p>Lundström, M (1996) <i>Jämställdhet eller sexistisk rättvisa?</i> En kritisk studie av svensk jämställdhetspolitik. Stockholm, SNS</p>	<p>En idékritisk undersökning av 1990-talets jämställdhetspolitik, särskilt inrättandet av de s.k. Thamprofessorerna och möjligheten till positiv särbehandling vid tjänstetillsättning. Boken är också ett debattinlägg utifrån tesen ”att regeringen frångått den medborgarrättsliga innebörden av jämställdhet till förmån för en symbolpolitisk, sexistisk ’rättvisa’”.</p>
<p>Lykke Nielsen, Helle (red) (1999) <i>Kvinder og forskning</i>. Pjecer fra Institut for Literatur, Kultur og Medier, Odense Universitet; 33</p>	<p>Fyra seminarieinlägg vid ett par seminarier initierade av humanistiska fakulteten vid Syddansk Universitet i Odense. Temat var varför kvinnor utgör en relativt liten andel av de anställda forskarna. Rekrytering behandlas inte.</p>

<p>Magnusson, Eva (1996) <i>"Jag har faktiskt aldrig lidit av att vara kvinna"</i>. Kvinnovetenskaplig tidskrift, nr 1, s. 30–46</p>	<p>I denna artikel diskuteras kvinnors valmöjligheter "i jobbet" och deras erfarenheter av att verka i organisationer som oftast är "förment könsneutrala". Författaren vill genom kvinnors sätt att tala om jämställdhet lära något om "hur kvinnor skapar sig själva som kvinnor i den svenska arbetsvardagen" (s. 30). En intervjustudie med sex kvinnor som följts över drygt tre år redovisas. Rekryteringsmotivet berörs inte. Den aktuella undersökningen ska rapporteras som doktorsavhandling (not 1).</p>
<p>Mark, Eva & Larsson, Charlotte (2001) <i>Arbetsmiljö ur jämställdhetsperspektiv</i>. En könsuppdelad kartläggning av doktoranders arbetsmiljö och anställning efter examen. Jämställdhetskommitténs skriftserie; 3. Jämställdhetskommittén, Göteborgs universitet</p>	<p>En könsuppdelad kartläggning av doktoranders arbetsmiljö och anställningsförhållanden efter examen på humanistisk och samhällsvetenskaplig fakultet vid Göteborgs universitet. Ungefär lika många kvinnor som män avlade doktorsexamen åren 1996–1999 och 42 procent av männen och 38 procent av kvinnorna var verksamma vid någon högskola som lärare eller forskare vid tidpunkten för studien. Kvinnorna rapporterar sämre arbetsmiljö än männen. Rekryteringsfrågor behandlas inte. Författarna konstaterar att jämställdhet råder i kvantitativ mening men däremot inte i kvalitativ. I en epilog beskrivs tre möjliga "spår" för jämställdhetsarbete i organisationer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • att eftersträva statistiskt jämn könsfördelning genom rekrytering av olika slag. Förändringar av organisationen "på djupet" eftersträvas ej • att eftersträva förändringar av organisationens "kultur". Arbetet är därmed inte riktat mot individer, och ledningens aktiva stöd och vilja till förändring är en förutsättning för att arbete längs detta spår ska fungera

- att utgå från att jämställdhetsarbete är arbete mot en kulturförändring som förutsätter en lärprocess och en kunskapsutveckling.

<p>Mark, Eva (2000) <i>Jämställdhetsarbete</i>. Teorier om praktiker. Jämställdhetskommitténs skriftserie; 1. Jämställdhetskommittén, Göteborgs universitet</p>	<p>Skriften går igenom ett antal begrepp, t.ex. jämställdhet, rättvisa, definierar begreppen och diskuterar deras innebörd. Syftena med skriften är två:</p> <ul style="list-style-type: none"> • att påbörja det praktiska jämställdhetsarbetets teoretiska underbyggnad • att reda ut motsägelser i den information statsmakterna ger i sina skrifter om jämställdhet. <p>Författaren avslutar sin inledning på följande sätt: ”Diskussionen [i framställningen] har sina rötter i praktisk erfarenhet av jämställdhetsarbete och ibland fungerar sådan erfarenhet underförstått som argument.”</p>
<p>Marongiu, Sophia (1996) <i>”Det blir ett totalt utanförskap.”</i> Könsperspektiv på kvinnors karriärutveckling. Kvinnovetenskaplig tidskrift, nr 2, s. 41–50</p>	<p>Artikeln presenterar en undersökning av ett antal kvinnor, anställda i ”en stor statlig, så kallad platt organisation med kontor över hela landet”. Deras karriärutveckling studeras utifrån psykologiska och strukturella utgångspunkter. Ledarskapsfrågor fokuseras. Rekrytering berörs inte.</p>
<p>Morhed, Anne-Marie, <i>Det motstridiga könet</i>. Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Uppsala. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998:11</p>	<p>Denna rapport ingår i ett projekt ”(o)jämställda institutionsmiljöer”. Projektet har genomförts vid sex sociologiska universitetsinstitutioner i Sverige. Det övergripande syftet har varit att undersöka villkoren för vissa kategorier kvinnor (lärare, forskare, doktorander och studenter) samt undersöka vilka möjligheter respektive hinder det finns för att integrera genusteori i grund- och forskarutbildning på respektive institution. En sammanfattande rapport är ställd i utsikt, men ännu inte publicerad. Se också Bosseldahl & Hansson.</p>

<p>Nikell, Eva (2001) <i>Tham-professorerna blev aldrig positivt särbehandlade!</i> Jämsides, nr 2, s. 14–15, 30</p>	<p>Detta är ett referat av Jordansson (2000).</p>
<p>Norén, Kerstin (1997) <i>Tjänst efter förtjänst?</i> Argument i sakkunnigutlåtanden och andra skrivelser, förslag och beslut i överklagningsärenden vid Göteborgs universitet 1988–1994. Göteborg, BAS</p>	<p>Argument i sakkunnigutlåtanden och andra skrivelser och beslut i överklagningsärenden vid Göteborgs universitet.</p> <p>Rapporten redogör för resultat från en empirisk studie av 34 sakkunnigutlåtanden, yttranden och rekommendationer i 23 överklagandeärenden på högre lärartjänster vid Göteborgs universitet från hösten 1988 till våren 1994. Frågeställningen gäller om det finns en systematisk skillnad i värdering mellan kvinnliga och manliga sökande. En språklig analys av sakkunnigas och övrigas kriterieanvändning och värdering av meriter leder fram till slutsatsen att det är näst intill omöjligt att bevisa att kvinnliga sökande generellt värderas lägre än manliga. Författaren föreslår en reglering av tjänsteställningsproceduren med angivna kriterier och där kvantitativa uppgifter bearbetas av tjänstemän och kvalitativa av sakkunniga.</p>
<p>Norges forskningsråd (1996) <i>Profesjonalisering av veiledning: et virkemiddel for likestilling i kunnskapsutviklingen.</i> Rapport fra et seminar på Bårdshaug herregård, 6. Og 7. November 1995. Arbeidsnotat, Sekretariatet for kvinneforskning; 1996:1. Oslo</p>	<p>Behandlar vägledning/handleddning inom forskning och forskarutbildning. Rekrytering berörs ej.</p>

Norges forskningsråd (2002)
*Kvinner i forskning fra kvote-
ring til integrering.* Oslo

På uppdrag av Stortinget i Norge har en större utredning genomförts av jämställdheten i det norska forskningssystemet (grundutbildningsförhållanden behandlas inte). Man konstaterar inledningsvis att många åtgärdsprogram har genomförts under 1990-talets senare år och att ett ganska stort antal undersökningar genomförts, men att en helhetsbild ändå har saknats. Rapporten bygger på analys av befintlig nationell statistik, på underlag som lämnats av de norska lärosätena samt på genomgång av kunskapsläget på området. I det senare fallet har strävan varit att söka teoretiskt grundade förklaringar till att låga kvinnoandelar förekommer på de flesta ställen i forskningssystemet.

De presenterade statistiska översikterna visar på att både vertikala och horisontella obalanser förekommer och bilden är densamma som visats i många andra undersökningar; kvinnoandelen tunnar ut ”uppåt” i universitetssystemet och kvinnoandelarna är låga inom naturvetenskap och teknik men förhållandevis höga inom humaniora och samhällsvetenskap. Undantag finns dock; på fasta vetenskapliga ställningar är kvinnoandelarna relativt höga inom samhällsmedicin och låga inom statsvetenskap och ekonomi. Statistik över övergången från grundutbildning till forskarutbildning saknas.

När orsaker till de erhållna bilderna ska sökas diskuterar man ett stort antal externa förhållanden, såsom samhälleliga och kulturella traditioner och förväntningar, och interna förhållanden, såsom homosocialitetsfaktorer, uppmuntran eller brist på uppmuntran att söka en forskarkarriär, långa väntetider för de olika stegen i en forskarkarriär, särskilt när det gäller möjligheterna att erhålla fast anställning. Man

konstaterar att det på flera håll synes ha uppkommit en ”inflation” i dessa väntetider. Resonemang förs om huruvida dessa faktorer kan vara mer utslagsgivande för kvinnor än för män.

I rapporten lägger man fram ett förslag till ett nationellt tiopunktsprogram:

- en extraordinär satsning för det norska forskarsystemet med integrering av jämställdhetsarbetet som mål. En kommitté direkt under departementet bör ges ett uppdrag att verka, inledningsvis under fem år att
 - integrering av jämställdhetsarbetet görs till ett eget satsningsområde vid det norska Ligestillingssenteret
 - problemorienterade könsindikatorer utvecklas för användning i den nationella statistikproduktionen
 - jämställdhet inarbetas som ”et integrert element i basisbevilgningen” för universitet och högskolor
 - det utarbetas ”konkrete måltall og måloppnåelse” för kvinnoandelen i olika tjänstekategorier
 - lärosätena åläggs att årligen redovisa översikter över sökande till och tillsatta på fasta vetenskapliga tjänster
 - åtgärder för öronmärkning av vetenskapliga tjänster för kvinnor vidtas av departementet
 - särskilda kvalitetsstipendier skapas för kvinnor
 - befintliga mentorsprojekt vidareutvecklas
 - jämställdhet beaktas vid eventuellt inrättande av forskarskolor (s. 12–17).
-

<p>Norlander, Kerstin (1994) <i>Vad gör strukturerna med oss?</i> Feminismens akademiska dilemma. Häften för kritiska studier, Årg. 27, nr 4, s. 3–10</p>	<p>Artikeln är en kritik av Ebba Witt-Brattströms artikel i DN 1994-08-17 ”Här har kvinnorna inget att hämta”. Norlander menar att EWB egentligen argumenterar för en kvinnoforskarnas anpassning till universitetens patriarkala maktstruktur, något som kan riskera kvinnoforskningens emancipatoriska potential. Diskriminering av kvinnor används, menar författaren, som ett medel för positionering i systemet. Strategin är att tala om kvinnoförtryck för att erövra maktpositioner som också innebär att utöva makt mot kvinnor och över den kunskap som kvinnor forskar fram.</p>
<p>Nyberg, Anita & Sundin, Elisabeth (red) (1997) Se SOU 1997:135</p>	
<p>Nyboe, Lotte (2000) <i>Imellem isolation og networking: kønsforskning på Syddansk Universitet</i>. Kvinder, køn & forskning, nr 2, s. 57–60</p>	<p>Debattartikel.</p>

-
- Odén, Birgitta (1996) *"Ju högre, desto färre"*. Föreläsning av Birgitta Odén vid presentationen av *Professorsboken*, 4 maj 1996. Jämställdhetsarbete vid Lunds universitet; 1. Ledningsgruppen för jämställdhetsarbete, Personalenheten vid Lunds universitet
- Föreläsning. Med hjälp av historiskt be- lagda exempel visar författaren att i "en hastigt avsmalnande hierarki", som t.ex. de ofrälse maktkamp om de högre äm- betena i 1700-talets Sverige, "blir flödet starkt konkurrensberoende". Hon menar att paralleller kan dras till den akademiska hierarkin. Odén åberopar Riis & Lind- bergs resultat när det gäller underliggande rekryteringsbaser som nödvändigt villkor för "påfyllnad i toppen". Hon tror också att kvinnors egen avlänkning från akade- misk karriär är intressant för en förståelse av det iakttagna fenomenet och hon tror att kvinnors sämre självkänsla kan förklara en del. Politiska åtgärder bör ta detta i beak- tande. "Ett matriarkaliskt universitet" av det slag som Witt-Brattström föreslår av- visar hon som oacceptabelt. Hon avslutar med att plädera för insatser för det stora kvinnoproblem som underprivilegierade kvinnogrupper i västvärlden utgör och för de orättvisor som u-världens utbildade kvinnor utsätts för.
-
- Olevar, Helena (1997) *Kvin- nor i seminarieaktion*. En stu- die av enkönade och blandade forskarseminarier. TeFa, text- och fackspråksforskning; 24. Forskningsgruppen för text- och fackspråksstudier, Upp- sala universitet
-

Olsson, Gudrun (1999)
*Kvinna i Akademia – gäst vid
mannens bord*. Nordisk psyko-
logi, Vol 51, nr 1, s. 59–76

Syftet är att undersöka hur sakkunniga bedömer manliga och kvinnliga sökandes meriter för innehav av universitetstjänster, om kvinnor föreslås på tjänster i den proportion de söker dem, om de sakkunnigas bedömningar är könsneutrala samt om man i attityder och språkbruk kan se att kön har någon betydelse för bedömningen. Materialet utgjordes av sakkunnigutlåtanden över 18 tjänster i psykologi (9 lektorat och 9 forskarassistenttjänster) under perioden 1988–1995. Urvalet av tjänster anges vara ickerepresentativt och motiveras med att syftet med studien främst är att förstå ett fenomenets mening ur de sakkunnigas perspektiv. I de konkurrensen som studerades föreslogs kvinnor i 15 procent till innehavare. Detta förhållande diskuteras med utgångspunkt i konstaterandet att det finns en osynlig, men lika fullt verklig barriär för kvinnor i samband med tjänstetillsättning. I diskussionen urskiljs ett antal strategier som tjänar som utgångspunkt för hur barriären kan förstås: Kvinnors forskningsarbete nedvärderas, osynliggörs eller tycks väcka allmänt negativa känslor, menar författaren. Andra iakttagna uttryck för icke könsneutral bedömning är ifrågasättandet av kvinnors självständighet. De bedömningskriterier som används av sakkunniga är, enligt författaren, rörliga vilket kan ha en dubbelbesträffande effekt: Hur än kvinnor gör, gör de fel.

<p>Pedersen, Kjersti (1997) <i>Rekruttering av kvinnelige forskere</i>. Endringer og karriereveier de siste 20 år. NIFU skriftserie; 21. Oslo, Norsk institutt for studier av forskning og utdanning</p>	<p>I denna undersökning studeras kvinnors och mäns karriärmönster med hjälp av nationell personalstatistik. De flesta jämförelser sker för universitetssystemet totalt, men jämförelser görs också mellan olika ämnen. Man konstaterar att under den studerade 20-årsperioden har antalet forskarpositioner fördubblats totalt och att antalet kvinnor bland dessa har mer än tredubblats. Inte desto mindre finner författaren att män gör snabbare karriärer än kvinnor när det gäller att få fasta anställningar, med undantag för teknologi och agronomi där kvinnor nästan inte alls förekommer på fasta anställningar. När materialet delas upp på ämnen med stor andel kvinnor och ämnen med låg andel kvinnor består mönstret, och författaren konstaterar att inget tyder på att kvinnor snabbare får fasta anställningar inom ämnesområden med en hög andel kvinnor.</p>
<p>Persson, Eia (1993) <i>Kvinna och doktor</i>. Läkarens könsroll och yrkesroll i grundutbildningen. En slutrapport. Personal- och organisationsutvecklingsstudier; 2. Linköpings universitet</p>	<p>År 1992 startades ett samarbetsprojekt med övergripande syfte att öka andelen kvinnor på högre tjänster inom forskningen och läraryrket vid medicinsk fakultet. Mera kortsiktigt var syftet att påverka innehållet i läkarutbildningarna. Man har arbetat via sammankomster i ett nätverk av kvinnliga forskare och lärare, och via förslag till resp. fakultetsnämnd om nya inslag i läkarutbildningarna. Rapporten redovisar vad som genomförts inom projektet från projektstart 1992 till projektslutsrapport ett år senare.</p>

<p>Persson, Eia (1996) <i>Kvinna och doktor II. Vad betyder kön för läkarens akademiska karriär?</i> Rapport från en utfrågning i oktober 1995 av representanter från tjänsteförslagsnämnderna vid samtliga medicinska fakulteter i Sverige. Personal- och organisationsutvecklingsstudier; 11. Linköpings universitet</p>	<p>Sammanfattningar av diskussioner förda under en hearing med representanter för tjänsteförslagsnämnderna vid landets medicinska fakulteter. Arrangören, Nätverket för kvinnliga lektorer vid medicinska fakulteter, konstaterar som sina slutsatser att uppfattningen bland tjänsteförslagsnämnderna tycks vara att jämställdhetsproblemens orsaker ligger i samhällsstrukturerna och hos kvinnorna själva som inte förmår hävda sin förmåga. Nätverket avslutar sina kommentarer med att uttrycka en förvåning över ”den förhållandevis stora samstämmighet som tycktes råda över den nuvarande ordningen och förträffligheten med det befintliga akademiska systemet” (s. 33).</p>
<p>Petersen, Eva Bendix (1999) <i>Køn, virksomhed & kompetence. En destabiliserende diskursanalyse af videnskabs-samfundets kønnede konstruktioner.</i> Arbejdsrapport Køn i den akademiske organisation; 62. Københavns Universitet</p>	<p>Inledningsvis behandlas förklaringar (röster) till könsbarriärerna i det danska forsknings- och utbildningsväsendet: historisk eftersläpning, kvinnors reproduktiva egenskaper, frånvaron av kvinnliga förebilder, mer eller mindre medveten eller omedveten diskriminering av kvinnor. Därefter följer en teoretisk positionering (poststrukturalism, diskursanalys) samt en analys av fem intervjuer med aktuella aktörer i ”bedømmelsesudvalg” med fokus på hur föreställningarna om kön och akademisk verksamhet och kompetens berättas av dessa ”gate-keepers”.</p>
<p>Rasmussen, P (1995) <i>Rekruttering til forskeruddannelse. Samfundsvidenskabelige kandidaters vurderinger af forskeruddannelse, med særligt henblik på kønsforskelle.</i> LEO arbejdsrapport; 2. LEO-gruppen, Aalborg Universitet</p>	<p>Gäller endast doktorander, ej rekrytering till lärar-/forskaranställningar.</p>

Regeringens proposition
1996/97:141 Högskolans led-
ning, lärare och organisation

I propositionen Högskolans ledning, lärare och organisation föreslås att samtliga lärosäten ska få mål avseende könsfördelningen bland nyrekryterade professorer med början för perioden åren 1997–1999. Man pekar på det faktum att ett stort antal professorer, mest män, kommer att avgå med ålderspension under 2000–2008 och man förutser att andelen kvinnliga professorer ska kunna tredubblas under denna period bl.a. tack vare föreslagna åtgärder.

Anställningsförfarandet inom högskolan behandlas också. Förslagen innebär att varje anställningsförfarande ska föregås av att en anställningsprofil utarbetas. När en rekryteringsgrupp sedan fattar beslut om att föreslå en sökande till en ledig tjänst ska det ”framgå hur jämställdhetsaspekten och högskolans rekryteringsmål har beaktats”. Man påminner om möjligheterna till positiv särbehandling av sökande av underrepresenterat kön. De tidigare tjänsteförslagsnämnderna avskaffas enligt förslaget och ersätts av rekryteringsgrupper; i de senare ska de sakkunniga inte ingå som ledamöter med rösträtt. ”På så vis skall fakultetsnämnden (eller motsvarande organ) kunna göra en mer förutsättningslös sammanvägning av de olika bedömningsgrunderna” (s. 48).

Riksdagen följde propositionens förslag i dessa stycken.

Förslag om att Högskolelagen kompletteras med ett tillägg om att jämställdhet mellan kvinnor och män alltid ska iakttas och främjas i högskolornas verksamhet (HL, 1 kap., 5 §)

Regeringens proposition
2000/01:3 Forskning och
förnyelse

I propositionen diskuteras ”double strategies”, dvs. att ”mainstreaming” kombineras med särskilda satsningar i syfte att driva jämställdhetsarbetet framåt. Högskoleverkets utvärderingar av olika jämställdhetsprojekt redovisas i korthet, det konstateras att dessa satsningar har haft positiv betydelse för jämställdheten inom universiteten, att satsningarna dock ”inte [är] tillräckliga för att uppnå jämn könsfördelning inom rimlig tid” (s. 82) och att fortsatta satsningar på särskilda tjänster för underrepresenterat kön behövs. Hänvisningar görs till en pågående eller planerad (?) utredning inom Statistiska centralbyrån som syftar till att belysa ”eventuella skillnader med avseende på synlig såväl som dold maktfördelning och inflytande mellan kön och tjänstekategorier” vid universitet och högskolor (s. 82f). En planerad totalundersökning nämns, i vilken högskolan ska kunna jämföras med arbetsmarknaden i övrigt (Statistiska centralbyrån, Rådet för arbetslivsforskning, Arbetslivsinstitutet och Sveriges universitetslärarförbund).

En nationell forskarskola inom genusforskning föreslås och 12 miljoner kronor föreslås för ändamålet.

Den svenska lagstiftningen från 1995 om positiv särbehandling vid anställningar inom högskoleväsendet har prövats av EU-domstolen och dem har funnit att de svenska reglerna strider mot EU-direktivet om likabehandling av kvinnor och män i fråga om tillgång till anställning, yrkesutbildning och befordran samt arbetsvillkor (76/207/EG). Motiveringen är att de svenska reglerna kan tolkas så att de automatiskt ger företräde åt sökande av underrepresenterat kön om dessa har tillräckliga kvalifikationer och detta accepteras inte. Däremot accepteras att sökande som till-

hör det underrepresenterade könet ges sådant företräde ”förutsatt att de sökande kan anses jämbördiga eller i det närmaste jämbördiga”. Högskolor och universitet uppmanas att tillse att de bestämmelser som finns för jämställdhet i samband med bl.a. tjänstetillsättning efterlevs”.

Regeringens proposition 2001/02:15 Den öppna högskolan	Ett avsnitt ägnas jämställdhetsfrågorna: En jämn könsbalans framhålls som viktig för innehållet i forskning och utbildning. Jämställdhet handlar också om, säger man, rättvisa i möjligheterna för kvinnor och män att utöva inflytande och ledarskap. Jämställdhetsarbetet måste bygga på kunskap, både sådan som vunnits genom forskning och sådan som vunnits genom praktisk erfarenhet. Rådet för högskoleutbildning föreslås få i uppgift att stödja lärosätena i arbetet med att utveckla metoder för att använda ett genusperspektiv i undervisningen.
Regeringens skrivelse 1996/97:41 Jämställdhetspolitiken	I avsnittet om den högre utbildningen och forskningen erinras inledningsvis om mainstreaming-principen. Man räknar upp åtgärder som man vidtagit i jämställdhetsbefrämjande syfte: <ul data-bbox="761 1332 1295 1928" style="list-style-type: none">• medel för 30 professurer (eg. medel för 33 procent av kostnaden för –) och för 73 forskarassistenttjänster för underrepresenterat kön• rådsmedel för postdoktorala stipendier för kvinnliga forskare• ändrade regler för att möjliggöra positiv särbehandling vid tjänstetillsättning• ett antal uppdrag till Högskoleverket och Grundutbildningsrådet• ett antal åtgärder, bl.a. via det tioåriga NOT-projektet (Naturvetenskap och teknik, gemensamt projekt för Högskoleverket och Skolverket) med syfte att främja ungas intresse för naturvetenskap

- ett antal åtgärder med jämställdhetsfrämjande syfte, bl.a. tekniskt basår och särskilt studiestöd för studier inom naturvetenskap och teknik (NT-svux).

Samarbetet inom EU behandlas i ett avsnitt, bl.a. rådets 1995 beslutade jämställdhetsprogram för 1996–2000. För programmet avsattes 30 miljoner ecu. En styrkommitté tillsattes med representanter från medlemsländerna för att följa tillämpningen av programmet och för att fatta beslut om medel till projekt. Tre projekt hamnade i Sverige.

Regeringens skrivelse 1999/2000:24 Jämställdhetspolitiken inför 2000-talet

En redogörelse av hur jämställdhetspolitiken generellt utvecklades 1996 till 2000. När det gäller universitets- och högskolesektorn redovisas förändringen i Högskolelagen 1997 med innebörden att jämställdhet alltid ska främjas i högskolans verksamhet. De s.k. Thamprofessorerna nämns liksom medel för ett sjuttiofem forskarassistenttjänster för sökande av underrepresenterat kön under perioden 1995–2002. Högskoleverkets jämställdhetsråd nämns liksom dess uppgift att vara idégivare och referens- och förslagsgrupp åt verket.

Reisby, Kisten, Knudsen, Susanne V & Sørensen, Helene (1999) *Kønsblik – på forskerrekrutering i universitetsuddannelser*. Rapport fra projekt Kønnets betydning – barrierer og karrierer i de højere uddannelser og forskning; 1. København, Danmarks Lærerhøjskole

I denna ganska omfattande danska undersökning har man studerat faktorer i övergången mellan grundutbildningens sista år och forskarutbildningen. Materialet är enkät till ett hundratal grundutbildningsstudenter och gruppintervjuer med 28 studenter som studerade antingen kemi eller nordiska språk. Man finner två strategier bland de studerande, en målinriktad och en sökande; den förra är vanligare bland männen och den senare bland kvinnorna. Specialstudierna, motsvarande ungefär C-uppsatsarbetet eller examensuppgiften, måste nästan alltid utföras som ett ensam-

arbete utan den tillgång till en forskarmiljö som forskarutbildningsstudierna normalt innebär. Bekräftelse, i detta fall av funderingar på att söka sig till en forskarkarriär, är särskilt viktig för individer med en sökande strategi. Utebliven bekräftelse blir därmed ett större hinder för dem med en sökande strategi, oftare kvinnor, än för dem med en tydlig målinriktad strategi, oftare män. Författarna tror att ensamarbetet med specialstudierna i grundutbildningen till del kan förklaras av resursbrist i grundutbildningarnas avslutande delar. Författarna pekar också på livskarriärfrågor och menar att forskarutbildning framställs som något som kräver engagemang och satsning på "ämnet" och att detta framstår som svårt att förena med familj och barn. Att bekräfta studenters funderingar om en forskarkarriär är av vikt inför deras beslut att söka sig till en forskarutbildning. Därtill är det, enligt författarna, sannolikt av betydelse att de sociala villkoren för forskarutbildning och forskarkarriär förbättras.

<p>Riis, Ulla (1997) <i>Värdering av kvinnors och mäns meriter vid tjänstetillsättning inom universitet och högskolor</i>. En empirisk studie. I: Hemlin, E (red) <i>Det har ändå hänt fantastiskt mycket</i>. Stockholm, Riksbankens jubileumsfond i samarbete med Gidlund</p>	<p>En presentation i föredragsform av de viktigaste resultaten från Ds 1996:14 av Riis & Lindberg.</p>
<p>Roman, Christine (1994) <i>Lika på olika villkor</i>. Könsegregering i kunskapsföretag. Stockholm, Symposium Graduale</p>	<p>Doktorsavhandling som behandlar jämställdhet i ett antal kunskapsföretag: reklam, data och marknadsundersökningar men inte universitet.</p>

<p>Rydhagen, Birgitta (1998) <i>Kvinnor i miljöforskningen</i>. Vilken roll spelar finansierarna? Stockholm, Naturvårdsverket</p>	<p>Studien innefattar en enkätundersökning till institutionsledningar (47 procent bortfall) och en intervjuundersökning med ett litet antal forskare. Orsaker till att kvinnor utgör en mindre andel än män inom miljöforskningen diskuteras och förklaringar som nämns är att kvinnor gör andra prioriteringar än män när det gäller familj, att män har bättre tillgång till forskarnätverk än kvinnor, och att manliga forskare har fler förebilder än kvinnliga forskare. Författarnas analys inriktas på åtgärder som forskningsfinansiärer bör kunna ta ansvar för, bl.a. att anslag beviljas med större långsiktighet än nu och att möjligheterna att vara föräldraledig under doktorandtiden bör förbättras.</p>
<p>Rönngren, Jenny (1999) <i>Sök toppjobben – kvotering inget att hoppas på</i>. Första kvinnliga universitetskanslern vill få kvinnor att slåss om nya professorer TCO-tidningen, nr 3, s. 2–3</p>	<p>Intervju med universitetskansler Sigbrit Franke. Befordringsreformen diskuteras och Franke konstaterar att denna del av lärartjänstreformen kan komma att motverka ”andra mål som regeringen satt för högre utbildning, dels om geografisk rörlighet, dels om jämställdhet”. Enligt Franke hade det varit önskvärt med en konsekvensanalys innan denna reform beslutades.</p>
<p>SOU 1996:29 <i>Forskning och pengar</i>. Slutbetänkande av Forskningsfinansieringsutredningen</p>	<p>Forskningsfinansieringsutredningen tillsattes 1995 och fick i uppgift att se över det svenska systemet för forskningsfinansiering. När det gäller kvinnor och män konstaterar man att kvinnor erhåller externa bidrag i lägre utsträckning än män. Man föreslår att forskningsfinansiärerna bör uppmärksamma detta och vidta åtgärder för att komma tillrätta med det.</p>

<p>SOU 1997:135 <i>Ledare, makt och kön</i>. Rapport till Utredningen om fördelning av ekonomisk makt och ekonomiska resurser mellan kvinnor och män. Red.: Anita Nyberg & Elisabeth Sundin</p>	<p>Detta är en antologi sammanställd på uppdrag av Kvinnomaktsutredningen. Gunnar Anderssons bidrag har refererats ovan.</p>
<p>SOU 1997:137 <i>Glastak och glasväggar?</i> Den könssegregerade arbetsmarknaden</p>	<p>Inom ramen för den statliga Kvinnomaktsutredningen publicerades denna antologi i vilken ett tiotal forskare ger debatterande inlägg utifrån egen, tidigare publicerad forskning. Nationalekonomen Christina Jonung diskuterar ett antal olika teorier som använts för att förklara yrkessegrering mellan kvinnor och män: Utbudsriktade teorier, teorier som fokuserar på arbetsmarknadens efterfrågesida, teorier som tar fasta på institutionella förhållanden samt teorier med utgångspunkt i osäkerhet och informations- och incitamentsproblem på arbetsmarknaden, och hur arbetsgivaren hanterar dessa. Inom den sistnämnda teorigruppen återfinns teorier som förlägger de förklarande mekanismerna till arbetsgivarsidan; när lönediskriminering försvåras ökar, enligt dessa teorier, diskrimineringen via rekrytering och avancemang. Här finns en likhet med homosocialitetsteorin (se Lindgren): Män eller grupper av män, formellt eller informellt, försöker genom regleringar, sociala normer, etc. begränsa konkurrensen från kvinnor för att upprätthålla egna förmåner såsom lön och status.</p>
<p>SOU 1998:6 <i>Ty makten är din</i> ... Myten om det rationella arbetslivet och det jämställda Sverige</p>	<p>Slutrapport från den svenska Kvinnomaktsutredningen som fokuserade på ekonomisk jämställdhet och på maktfrågor. Betänkandet visar att arbetsmarknaden är horisontellt uppdelad mellan kvinnor och män (kvinnor dominerar i många yrken och män i många andra) men rekryteringsfrågor eller frågor om högre utbildning behandlas endast mycket indirekt.</p>

<p>SOU 2000:101 <i>Högskolans ledning</i>. Slutbetänkande av Utredningen om högskolans ledning</p>	<p>I utredarens direktiv ingick att lämna förslag till åtgärder för att på sikt öka andelen kvinnliga rektorer på universitet och högskolor. Utredarens förslag går ut på att högskolorna bör uppmuntra kvinnor att delta i chefsutbildningar och medverka till att skapa nätverk för befintliga och potentiella kvinnliga chefer. ”Påfyllnadsåtgärder” för de lägre nivåerna framhålls som viktiga.</p>
<p>SOU 2000:47 <i>Mångfald i högskolan</i>. Reflektioner och förslag om social och etnisk mångfald i högskolan</p>	<p>Detta betänkande behandlar mångfaldsfrågor för den högre utbildningen. Man konstaterar att framtida ansträngningar att öka högskolans sociala och etniska mångfald kan få negativa konsekvenser för jämställdhetsarbetet. Utredaren vill därför att varje lärosäte bör ”ta ett samlat grepp och fortlöpande bedöma hur åtgärderna för att öka den sociala och etniska mångfalden påverkar jämställdheten” (s. 129).</p> <p>De statistiska uppgifter utredaren analyserar visar att 16 procent av alla utrikes födda professorer i Sverige 1998 var kvinnor. Detta är en dubbelt så stor andel som kvinnoandelen bland professorerna totalt.</p>
<p>SOU 2001:13 <i>Nya villkor för lärandet i den högre utbildningen</i></p>	<p>Uppdraget var att analysera de pedagogiska konsekvenserna av 1990-talets kraftiga utbyggnad av den högre utbildningen med en ökande heterogenitet i studerandegrupperna vad gäller förkunskaper, erfarenheter, social och etnisk bakgrund, språkfärdigheter och mål för studierna. När åtgärder diskuteras framhålls även jämställdhet som ett område för insatser. När det gäller lärarna i den högre utbildningen nämns vikten av att ”rekrytera lärare och handledare av underrepresenterat kön” (s. 96).</p>
<p>Stabel, Inge (1994) <i>Kjønnskvotering – til beste for hvem?</i> Nytt om kvinneforskning, Årg. 18, nr 3, s. 34–40</p>	<p>Föreläsning om utfallet av de norska reglerna för kvinnokvotering.</p>

<p>Stanfors, Marie (2000) <i>Säkert och sakta</i>. En kort historik över kvinnors intåg i naturvetenskaplig och teknisk utbildning. NOT-häfte; 18. Stockholm, Skolverket, Högskoleverket</p>	<p>Statistik över könsbalansen bland doktorander redovisas.</p>
<p>Stockholms universitet (1996) <i>Jämställdhet och tjänsteställsättningar</i>.Handledning för tjänsteförslagsnämnder. Stockholm, Jämställdhetskommittén, Stockholms universitet</p>	<p>År 1988 tog jämställdhandläggarna vid svenska universitet och högskolor initiativ till utarbetande av en handledning för tjänsteförslagsnämnder. Denna handledning har bedömts vara av ganska stor betydelse för det genombrott som jämställdhetsfrågorna fick åren omkring 1990 (se Riis & Lindberg i Ds 1996:14). Handledningen reviderades och gavs ut på nytt 1996.</p>
<p>Strömberg Sölveborn, Laine (1994) <i>Forskarutbildning och kön</i>. Inventeringsenkät 1994. Uppsala universitet</p>	<p>Resultat från en enkät till samtliga lärosäten redovisas. Svar erhöles från 18 lärosäten, av vilka samtliga har forskarutbildning. Nästan alla har centrala jämställdhetsplaner. I övrigt kartläggs förekomst av kurser och/eller forskningsprojekt med jämställdhets- eller kvinnoperspektiv samt annan verksamhet i syfte att främja jämställdhet. Analys och diskussion hålls mycket korta. Rekryteringsfrågor behandlas inte.</p>
<p>Stähle, B (1997) <i>Universiteten och forskarna – från stagnation till förnyelse</i>. Universitetsforskare, forskarutbildning och forskarrekytering i Norden. Köpenhamn, Nordiska ministerrådet. Nord; 1996:39</p>	<p>Studien fokuserar de nordiska universitetens forskarkårer, dessas utveckling, sammansättning, karriärsutveckling och förändring över tid. Ambitionen är både deskriptiv och analytisk samt komparativ. De tidsmässiga jämförelserna koncentreras till mitten på 1990-talet. Basåret för de statistiska beskrivningarna är 1993. Kontextualiseringarna är dock vidare. Den ansats Stähle väljer möjliggör grundade kommentarer som att professorskårens sammansättning i de högsta ålderskategorierna i mitten</p>

på 1990-talet är en återspeglning av situationen bland studenterna och de nyutexaminerade kandidaterna 30–40 år tidigare och av doktorsexaminationen 20–30 år tidigare. Han hävdar att jämförelser mellan dagens könsfördelning bland innehavarna av dagens toppjänster och könsfördelningen bland dagens studenter kan vara politiskt ändamålsenlig, men ofruktbar eller meningslös som analys- och förklaringsmetod. Problematiken omkring könsfördelningen i universitetens vetenskapliga tjänster och jämställdhetsaspekten vid tjänstetillsättningar analyseras inte explicit, däremot analyseras könsfördelningen i forskarpersonalens rekryteringsbas, både på grundutbildnings- och forskarutbildningsnivå.

I kapitel 1 behandlas bl.a. den vanligen framförda tesen om forskarkårens kollektiva åldrande. Författaren hävdar att tolkningen att yngre forskares relativt minskande andel av de fasta forskartjänsterna skulle vara ett uttryck för att de yngre forskarnas antal skulle minska är missvisande, eftersom tolkningen inte beaktar det faktum att hela FoU-systemet förändrats och att kraven på forskarnas kompetensnivå ökat, genom förändringar av de formella kraven men även genom en ökad konkurrens om forskartjänsterna, vilket medfört en kraftig ökning i rekryteringsåldern till tjänsterna. I själva verket har de nya unga generationerna som inlett en forskarkarriär alltid varit större än dess föregångare. Sambandet mellan forskning och undervisning studeras i kapitel 4 och här konstaterar författaren bl.a. skillnader i tidsanvändning mellan män och kvinnor med avseende på arbetstidens fördelning. Männen använde mer tid till forskning och egen utveckling, medan kvinnorna

använde mer tid till undervisning och administration. I kapitel 5 fokuseras grundutbildningen som rekryteringsbas för forskarkåren. Den tydligaste förändringen vad avser avlagda examina från 1980-talet och framåt är i könssammansättningen. I början av 1980-talet var männen den antalsmässigt helt dominerande gruppen bland de nyutexaminerade i Danmark och Norge för att tio år senare vara närmast utjämnad. I Finland har könsandelarna varit mera i balans under perioden. Variationerna mellan olika områden är dock stora, t.ex. i preferenser mellan kvinnor och män i valet av utbildningar. I Sverige avläggs två tredjedelar av alla examina av kvinnor, men av dessa är enbart en tredjedel från långa utbildningar. Av männen examineras två tredjedelar från de långa utbildningslinjerna. Ålderskillnaderna mellan könen förefaller att vara små när examen avläggs. I kapitel 6 analyseras forskarutbildningen som rekryteringsbas. Tillväxttakten ökar mellan 1982 och 1995, särskilt har doktorsexaminationen bland kvinnor ökat markant snabbare än bland männen.

Doktorsproduktionen är störst i Sverige, inte bara i absoluta tal utan även i förhållande till folkmängd. Även om tillväxttakten ökar är det stora variationer mellan vetenskapliga områden. Kvinnoandelarna bland nyutexaminerade doktorer växer, men detta bör ses mot en blygsam examinationsfrekvens i början på 1980-talet. Kvinnoandelarna är höga inom humaniora och medicin, betydligt lägre inom naturvetenskap och lägst inom teknik. Kvinnor avlägger doktorsexamen i genomsnitt vid lägre ålder än männen inom områden med en mer strukturerad forskarutbildning, och vid en högre ålder än männen på områden med mindre organiserad forskarutbildning. Andelen kvinnor bland forskarstuderande

ökar i samtliga nordiska länder. I kapitel 7 analyseras tillgången på forskarutbildade, och visas att den forskarutbildade befolkningen kommer att öka mycket kraftigt de närmaste 15–20 åren (räknat från 1996) i de nordiska länderna. Kvinnoandelen i den forskarutbildade befolkningen är fortfarande klart lägre än männens andel, däremot är dennas åldersprofil betydligt ungdomligare.

Ståhle, B (1999) *Alder, køn og rekruttering i dansk universitetsforskning*. En undersøgelse af udviklingen i det videnskabelige personales sammensætning og besættelsen af de videnskabelige stillinger ved universitetsinstitutionerne i Danmark i 1993–1997. København, UNI-C

Rapporten tar vid där Ståhle (1998) slutar och ingår således i samma projekt och utgör dettas andra del. Den omfattar nio kapitel. I kapitel 5 analyseras utvecklingen i könsfördelningen under perioden 1993–1997 och det konstateras en svag ökning av kvinnoandelen bland den vetenskapligt anställda personalen, från 16 procent till 20 procent på en fyraårsperiod samt att förändringstakten tycks vara långsam. I kapitel 6 analyseras samtliga tillsättningar (ca 1 500) i Danmark under perioden 1995–1997 och konstateras t.ex. att 60 procent av samtliga tillsättningar (professor, lektor och adjunkt) blev fördelade mellan könen som en konsekvens av att det fattades sökanden av det andra könet. När de som icke var kvalificerade för aktuell befattning sorterades bort steg procentsatsen till 75, vilket betyder att ”könskonkurrens” förekom vid enbart 25 procent av anställningarna eller med andra ord att det fanns kvalificerade ansökningar av båda könen endast vid var fjärde konkurrens. Kvinnoandelarna bland de nyanställda universitetslärarna (25 procent) var klart högre än bland både andelen sökande (21 procent) respektive kvalificerade sökande (20 procent).

<p>Søndergaard, Dorte Marie (1996) <i>Tegnet på kroppen</i>. Køn: koder og konstruktioner blandt unge voksne i akademia. Publikasjoner fra Psykologisk institutt, UiO; 1996:1. Universitetet i Oslo. Doktorsavhandling</p>	<p>Norsk doktorsavhandling i psykologi. Intervjuer med 29 studerande inom humaniora och samhällsvetenskap, 20–30 år gamla. Författaren intresserar sig för hur de unga uppfattar kön bl.a. ”via” sin kropp, hur de beskriver sin sexualitet, etc. Foucaultinspirerad undersökning som tolkar kön i socialkonstruktivistiska termer (och som även undersöker ”køn” som en ”upplöst” vetenskaplig kategori. Utbildning, intresse för forskning, etc. behandlas inte.</p>
<p>Trojer, Lena & Gulbrandsen, Elisabeth (1996) <i>Gränsöverskridare och normbärare</i>. Kvinnliga doktorander på teknisk fakultet. Förstudien till Kvinnliga forskarskolan vid Högskolan i Luleå. Luleå, Centrum för kvinnoforskning, Högskolan i Luleå. Publikationer från Centrum för kvinnoforskning; 8</p>	<p>Rapporten tar upp resultaten från en förstudie till en kvinnlig forskarskola. Studien består av litteraturgenomgång, enkät (97 personer), intervjuer med åtta kvinnliga doktorander och tre manliga handledare vid Högskolan i Luleå. Materialet leder fram till och analyseras utifrån ett antal tema: forskningsprocess, handledarfunktion, arbetsmiljö/arbetsvillkor, högskolesystemet och evaluering/legitimering. Författarna ser barriär/karriärtänkande och kvalitetsargument i jämställdhetsfrågor som en problematisk ram och argumenterar för självreflektion och vetenskapsinternfokusering vilket anses motverka ett dualistiskt tänkande. Frågorna ”varför gör vi som vi gör i akademien?; hur verkar det vetenskapliga systemet i oss?; hur är vi medskapande till att upprätta det vetenskapliga systemet?” menar författarna kan bidra till djupare förståelse av forskarkonstitueringsprocesser. Forskningsprocessen och det kulturella ramverket problematiseras utifrån meritering och evaluering med utgångspunkt i författarnas önskan om att medvetet arbeta för förändring. Rapporten avslutas med några praktiska råd inför en kvinnlig forskarskola. Ett tydligt angivet syfte saknas. Författarna pekar inledningsvis på resultat dvs. att förstudien ger en omfattande erfarenhetsbakgrund.</p>

Trojer, Lena (1996) <i>Possibilities and hazards. A technical university for women. Publications from Centre for Women's Studies, Luleå University of Technology</i> ; 4	Ett föredragsmanuskript, i vilket författaren pläderar för att rekrytering till tekniska utbildningar inte endast betraktas som en fråga om information till ungdomar utan även som en fråga om vilket innehåll ungdomar erbjuds i dessa utbildningar. Tjänsterekrytering behandlas inte.
Trojer, Lena (1999) <i>Kompetens för ledarskap inom forskningsorganisationer. En kvinnlig forskarskola för förändring vid teknisk fakultet. Luleå tekniska universitet, Avdelningen för genus & teknik</i>	Författaren redogör för framväxten och de första årens erfarenheter av en forskarskola för kvinnor vid Luleå tekniska universitet. Rekryteringsfrågor behandlas inte.
Tvede, O & Sarpebakken, B (1998) <i>Rekruttering til norsk forskning. Status og behovs-anslag mot år 2015. Rapport, Norsk institutt for studier av forskning og utdanning</i> ; 1998:13. Oslo	På grundval av befintlig statistik och fyra uppsatta scenarier med sikte på år 2015 undersöks rekryteringsbehovet till det norska forskningssystemet. Man förutser ett underskott oavsett valt scenario (hög tillväxt – viss tillväxt – nolltillväxt). Kön behandlas endast på ett ställe när man konstaterar att kvinnor och män avlägger forskarexamen i ungefär lika hög utsträckning men att kvinnor som grupp använder något längre tid till examen än män. Graviditet och föräldraskap anges som förklaringar. Det förefaller dock som om doktorander med ”strukturette/studie/opplegg” klarar denna typ av avbrott ganska bra. Motsvarande svenska förhållanden torde återfinnas i organiserad forskarutbildning där de studerande uppbär utbildningsbidrag eller har doktorandtjänst och där själva utbildningen (av en grupp) genomförs på ett strukturerat sätt.
Utbildningsutskottets betänkande 1994/95:UbU03 Vissa högskolefrågor	Ett antal motioner refereras och avstyrks, varav en motion handlar om en översyn om reglerna för hur vetenskapliga meriter ska värderas.

Utbildningsutskottets betänkande 1996/97:UbU3 Forskningspolitiken	Utskottet tillstyrker regeringens förslag om allmänna riktlinjer för forskningspolitiken. Som mål för forskningen ska gälla bl.a. att ”jämförbarheten inom forskningen skall öka liksom forskning med ett genusperspektiv”. Ett antal motioner behandlas, men samtliga avstyrks.
Utbildningsutskottets betänkande 1996/97:UbU9 Vissa högskolefrågor	Ett åttiototal motioner behandlas, varav tre gällande jämförbarhet; samtliga avstyrks.
Utbildningsutskottets betänkande 1997/98:UbU3 Högskolans ledning, lärare och organisation	Utskottet tillstyrker regeringens förslag om uppställande av rekryteringsmål för professorer inkl. en viss könsfördelning bland nyrekryterade professorer.
Utbildningsutskottets betänkande 1997/98:UbU7 Forskarutbildningen	Regeringens förslag om examensmål för forskarutbildningen tillstyrks. Reglerna om studiefinansiering av doktorander skärps med innebörden att endast den som kan erbjudas full studiefinansiering under fyra år (motsv.) får antas till forskarutbildning. Principen om upprättande av individuell studieplan läggs fast. Ett antal motioner i anslutning till regeringens förslag avstyrks.
Utbildningsutskottets betänkande 1998/99:UbU6 Jämförbarhetsfrågor inom utbildningsväsendet	Ett fyrtiototal motioner behandlas; samtliga avstyrks.
Utbildningsutskottets betänkande 1999/2000:UbU11 Jämförbarhetsfrågor inom utbildningsväsendet	Ett sextiototal motioner behandlas, samtliga avstyrks.
Utbildningsutskottets betänkande 1999/2000:UbU3 Forskningsfrågor	Regeringens proposition behandlar inte jämförbarhetsfrågor i särskild ordning; två motioner tar upp jämförbarhet inom forskningen, båda avstyrks.

<p>Utbildningsutskottets betänkande 2000/01:UbU6 Forskningspolitik</p>	<p>Regeringens förslag om en forskarskola i genusvetenskap tillstyrks. Man refererar EG-domstolens prövning av vissa svenska regler om positiv särbehandling vid anställningar inom högskolan (förordning 1995:936), varvid domstolen kom fram till att dessa regler inte är förenliga med gemenskapsrätten. De möjligheter som jämställdhetslagen ger högskolorna i rekrytering genom anställning framhålls av regeringen och refereras av utskottet. Även Vetenskapsrådet bör ”aktivt eftersträva jämn könsfördelning”, menar regeringen, och får stöd av utskottet. Ett par motioner avstyrks.</p>
<p>Vabø, Agnete (1995) <i>Mot likestilling eller kjønnssegregering?</i> Universitetet i Bergen. Notat, LOS-senter; 1995:31</p>	<p>Behandlar situationen inom två fakulteter vid Universitetet i Bergen.</p>
<p>Wennerås, Christine & Wold, Agnes (1997) <i>Nepotism and sexism in peer-review</i>. Nature, vol 387, s. 341–343</p>	<p>En studie av det Medicinska forskningsrådets beslut om forskarassistenttjänster. Författarna kunde visa att kvinnliga sökande måste kunna uppvisa betydligt fler publikationer än manliga sökande för att rangordnas på samma sätt som de senare. De visade också att rangplaceringen påverkades positivt av att den sökande var känd för dem som skulle bedöma ansökningen; nepotism är en negativ sida av peer-review, menar författarna. Dessa resultat väckte stor uppmärksamhet när de publicerades i Sverige 1995 (på DN debatt 950122) och i denna artikel i Nature 1997. Undersökningen utgjorde en utgångspunkt för den danska undersökningen av Henningsen m.fl.</p>

Westin Hellertz, Pia (1999)
*Kvinnors kunskapssyn och lä-
randestrategier?* En studie av
27 kvinnliga socionomstu-
derande. Örebro universitet.
Örebro studies; 17. Doktors-
avhandling

Doktorsavhandling i sociologi med syfte att undersöka hur kvinnor i ett traditionellt kvinnoyrke ser på kunskap, på sig själva som lärande och hur de lär. Belenkys arbete och hennes "women's way of knowing" är en inspirationskälla. Socionomutbildningen har omkring 80 procent kvinnliga studerande samtidigt som forskningen i socialt arbete är dominerad av professorer och forskare som huvudsakligen är män. I samband med att det senare diskuteras tar författaren kort upp bl.a. "den svåra vägen in" i de akademiska studier som dagens socionomutbildning innebär eftersom mötet mellan de studerande (kvinnorna) och deras utbildning innebär möte med "broderskapets logik och grabbväldets struktur" (s. 75f). Bl. a. Lindgrens begrepp homosocialitet används här.

Den empiriska undersökningen bygger på intervjuer med 27 studerande kvinnor på socionomutbildningens sista termin. Intervjuerna ges en hermeneutisk tolkning. Ca hälften av de intervjuade har arbetarklassbakgrund och hälften medelklassbakgrund. Författaren finner att de flesta kvinnornas lärandestrategier kan sägas vara antingen "relationsorienterade praktiker" eller relationsorienterade teoretiker" medan en mindre del av dem kan kallas "distansorienterade teoretiker" eller "distansorienterade praktiker". Den modell som författaren konstruerar över lärandeprofiler behöver vidareutvecklas, säger hon, och hon nämner studier av t.ex. studerande inom naturvetenskap visavi studerande inom humaniora/samhällsvetenskap, som en möjlig väg, och studier där manliga och kvinnliga studerande kan jämföras med varandra, som en annan. Hon avslutar med att diskutera hur hennes resultat skulle kunna användas för förändring av socionomutbildningen.

<p>Välinoro, Johanna & Siimes, Malin (1998) <i>Jämställdhet vid Åbo akademi</i>. En kartläggning om jämställdhet bland de anställda vid ÅA. Jämställdhetskommittén vid Åbo akademi</p>	<p>Rapporten presenterar en kartläggning av personalförhållandena vid Åbo akademi i statistiska termer. Rekrytering behandlas i ett avsnitt, i vilket framgår att under 1900-talets slut utgjorde kvinnorna mellan ca 25 och ca 40 procent av de sökande till docenturer och liknande forskartjänster samt omkring 70 procent av de sökande till lektoraten. När tjänstetillsättning skedde erhöll kvinnor tjänster i proportion till sin andel bland de sökande. Man tar upp det faktum att professurer kan tillsättas genom utlysning eller genom kallelseförfarande. I Finland har det successivt blivit vanligare med kallelseförfarande; 1995 tillsattes omkring hälften av alla professurer efter kallelse och 1996 var motsvarande siffra 62 procent. Man noterar en tendens till att kvinnoandelen ökar på de professurer som tillsatts genom utlysning och att den minskar bland de professurer som tillsatts efter kallelse.</p>
<p>Åsberg, Cecilia, Edvardsson-Stiwne, Elinor & Hensing, Gunnel (1999) <i>Studenter, forskarutbildning och genus</i>. En studie av övergången från grundutbildning till forskarutbildning vid Linköpings universitet. Forums skriftserie; 1. Forum för kvinnliga forskare och kvinnoforskning, Linköpings universitet</p>	<p>En undersökning av hur grundutbildningsstudenter uppfattar rekrytering och insocialisering till forskarutbildning. 207 studenter fick en enkät och 30 studenter intervjuades. Männerna kände bättre än kvinnorna till vad som krävs för att påbörja forskarutbildning. När män tvekar inför att söka till forskarutbildning är deras motiv att forskarkarriären inte ger tillräcklig ekonomisk utdelning, dvs. forskarkaryrkets brister får dem att tveka, medan kvinnornas motsvarande motiv var att de inte tror sig om att kunna klara studier och forskning, dvs. egna personliga uppfattade brister får dem att tveka. Både kvinnor och män tror att rekrytering till forskarutbildning sker på formella grunder och genom "handplockning" och denna uppfattning finns oberoende av fakultetstillhörighet.</p>

<p>Öfverström, Marianne (1996) <i>Vart tar våra licentiater och doktorer vägen?</i> Kungl. Tekniska högskolans administration. Stockholm. Stencil.</p>	<p>Detta är en administrativ uppföljning av doktorer och licentiater som avlagt examen vid KTH 1990–1995. Resultaten visar att kvinnliga doktorer och manliga doktorer fick sin första anställning vid KTH i lika stor utsträckning, ca 35 procent. Detta gällde också de manliga licentiaterna, medan de kvinnliga licentiaterna bara i två till tre fall av tio fick sin första anställning vid KTH Undersökningen är endast beskrivande.</p>
<p>Öhrn, Elisabet (2001) <i>Kartläggning av jämställdhet inom utbildningsvetenskapliga områden</i>. Jämställdhetskommitténs skriftserie; 5. Göteborg, Jämställdhetskommittén, Göteborgs universitet</p>	<p>En undersökning refereras, gjord på uppdrag av den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden vid Göteborgs universitet: En genomgång av könsfördelningen inom olika yrkeskategorier, genomgång av kursplaner, registerdata om forskarutbildningen samt samtal med ett antal olika personer. Resultaten visar att kvinnor är i antalsdominans men att män i högre grad än kvinnor återfinns bland aktiva handledare, i betygsnämnder, etc. Ett genomgående mönster är sålunda att ”ojämställdhet framträder tydligast i relation till den vetenskapliga verksamheten” (s. 56).</p>

Jämställdhetsplaner

Här förtecknas endast officiella planer. Utredningar och uppföljningar redovisas under rubriken Monografier och tidskriftsartiklar.

Göteborgs universitet (2000) <i>Jämställdhetsplan 2000–2002</i> . Jämställdhetskommittén, Göteborgs universitet	Avsnittet om könstillhörighet som del av ett kompetensbegrepp har försvunnit. Däremot framhålls att jämställdhet alltid ska beaktas vid rekrytering av lärartjänster och att ”vid lika eller likvärdig kompetens skall jämställdhetsaspekten betraktas som en saklig grund” och att detta innebär ”att sökande av underrepresenterat kön skall väljas”. Förordningen om positiv särbehandling refereras och man konstaterar att den ”i vissa fall” kan tillämpas ”som en kompensatorisk åtgärd för en jämn könsfördelning” (man menar antagligen ”för att främja”).
Københavns Universitet, Den Samfundsvideenskabelige Fakultet (1995) <i>Handlingsplan for ligestilling</i>	En summarisk plan i vilken plan för uppföljning av konkreta åtgärder i stort saknas.
Lindström, Ingrid (1997) <i>Institutionsplaner för jämställdhet</i> . Sammanställning av inkomna jämställdhetsplaner vid Sveriges lantbruksuniversitet. Rapport, Sveriges lantbruksuniversitet, Personalnheten; 11. Uppsala	En sammanställning över jämställdhetsplanerna från Sveriges lantbruksuniversitetets institutioner med vissa kommentarer. Rekrytering av lärare behandlas inte (sannolikt för att sådan rekrytering sker på universitetsgemensam nivå).
Linköpings universitet (1995) <i>Universitetets jämställdhetspolitik</i> . Personalpolitiska dokument	Ett åtgärdsprogram presenteras i 28 punkter, varav en behandlar rekrytering av personal. Beskrivningarna av åtgärder är kortfattade. Det sägs att ett planmässigt och aktivt arbete bör bedrivas och följas upp av bl.a. tjänsteförslagsnämnderna.
Uppsala universitetsbibliotek (2000) <i>Jämställdhetsplan för Uppsala universitetsbibliotek 2001</i>	Denna plan är ett komplement till universitetets jämställdhetsplan. Ansvarsfördelning görs för jämställdhetsarbetets olika delar.

Bibliografi del 2

Svensk litteratur om jämställdhet vid universitet och högskolor i Norden

Asterisk efter en titel innebär att arbetet återfinns med kommentarer i bibliografins första del.

Genusforskning: allmänt, övergripande dokument

Aas, G H (1999) *Kvinneforskningspolitiske (pr)øvelser*. Licentiate thesis, Luleå University of Technology; 54

Alvesson, M (1998) *Att räkna kroppar och att öka medvetenhet. Om jämställdhet och jämställdhetsarbete*. Meddelanden från Kvalitetsgruppen, Uppsala universitet; 9 *)

Andersson, G (1997) *Karriär, kön, familj*. I: SOU 1997:135 Ledare, makt och kön *)

Andersson, G (red) (2000) *Bedrägliga begrepp*. Kön och genus i humanistisk forskning. Uppsala universitet, Historiska institutionen

Aria, A (1999) *Långt till varannan damernas inom vetenskapen*. Kvinnligt, manligt ... Tvärdrag, nr 5, s. 22–24

Arwill-Nordbladh, E (2001) *Genusforskning inom arkeologin*. Stockholm, Höskoleverket, 2001

Baude, A et al (red) (1998) *Genus i praktiken*. På hans eller hennes villkor? Vällingby, Jämställdhetsarbetarnas förening *)

Berge, B-M & Ve, H (2000) *Action research for gender equity*. Buckingham, Open University Press

Berggren, A M & Westerholm, B (1999) *FRN:s genusforskningsprogram 1991–1999*. Kvinnovetenskaplig tidskrift, nr 3, s. 63–65

Berner, B, Eriksson, B, Fornäs, J, Kyle, G & Wedborn, H (1997) *Tema Genus*. Utredning om ett nytt forskningstema vid Linköpings universitet. Linköpings universitet

Borgström, E & Nordenstam, A (red) (1996) *Kvinnovetenskapens vadan och varthän*. Rapport från en konferens. Göteborgs universitet. Skriftserie, Forskningsprogrammet Kvinnligt–manligt; 3

-
- Carlsson Wetterberg, C & Blomqvist, G (red) (2000) *Kvinnor vid Lunds universitet. Årsbok*, Lunds universitetshistoriska sällskap; 1999
-
- Delegationen för jämställdhetsforskning. (1988–) *FEMDOK*. Kvinno- och jämställdhetsforskning i Sverige. Stockholm
-
- Ds 1996:26 Genusperspektiv i forskningen *)
-
- Ericsson, E (1995) *Women's studies in Sweden*. Report to the Commission of the European Union. Pedagogical reports; 19. Lunds universitet, Pedagogiska institutionen
-
- Folkesson, P, Nordberg, M & Smirthwaite, G (red) (2000) *Hegemoni och mansforskning*. Rapport från nordiska workshopen i Karlstad 19–21 mars 1999. Arbetsrapport, Karlstads universitet, Institutionen för samhällsvetenskap; 2000:5
-
- Foss Fridlitzius, R (1997) *Vetenskap – feminism – politik*. Till en social förståelse av den feministiska forskningen som en differentierad och heterogen helhet. Göteborgs universitet. Doktorsavhandling
-
- Frangeur, R (2001) *Gråt gärna – men forska*. Rapport från konferensen 6–7 mars 2001 om kvinnorörelse och kvinno/genusforskning. Forums skriftserie; 2. Linköpings universitet, Forum för kvinnliga forskare och kvinnoforskning
-
- Gothlin, E (1999) *Kön eller genus?* Göteborg, Nationella sekretariatet för genusforskning
-
- Gustafsson, J (2001) *Porträtt*. Genus, nr 3, s. 19–21. Intervju med statsvetaren och doktoranden vid Kvinnovetenskapligt forum, Umeå universitet, Malin Rönnblom
-
- Göteborgs universitet (1997–2000) *Feministiskt perspektiv*. Forum för kvinnliga forskare och kvinnoforskning. Fortsätter: Tvärtanten
-
- Henriksson, M, Jansson, M, Thomsson, U, Wendt-Höjer, M & Åse, C (2000) *I vetenskapens namn. Ett minnesarbete*. Kvinnovetenskaplig tidskrift, nr 1, s. 5–25
-
- Högskolan i Karlstad, Jämställdhetscentrum (1995) *Mansforskning*. Sammanfattning av mansforskningskonferensen vid Jämställdhetscentrum i Karlstad oktober 1995. Bearbetning: Annika N. Lindqvist. Utvecklingsrapport, Högskolan i Karlstad; 95:3
-
- Högskolan i Luleå (1993–1995) *Centrumnytt*. Nyhetsblad från Centrum för kvinnoforskning, Högskolan i Luleå. Fortsättes av: Kvinnoforskningsnytt [Huvudpost för periodisk skrift]
-
- Högskolan i Luleå (1996–) *Kvinnoforskningsnytt*. Nyhetsblad från Centrum för kvinnoforskning, Högskolan i Luleå. Fortsätter: Centrumnytt [Huvudpost för periodisk skrift]
-

-
- Högskoleverket (1996–2000) *Fakta & nyheter*. Fortsättes av: Nyheter & debatt [Huvudpost för periodisk skrift]
-
- Högskoleverket (1997–2000) *Nyheter om jämställdhet*. Har uppgått i: Nyheter & debatt [Huvudpost för periodisk skrift]
-
- Högskoleverket (2000–) *Nyheter & debatt*. Fortsätter: Fakta & nyheter, Nyheter om jämställdhet [Huvudpost för periodisk skrift]
-
- Jacobsen, L & Nilsson, A (1996) *Forskning om manligheter*. Bidrag från mansforskningskonferensen i Karlstad i oktober 1995. Forskningsrapport, Högskolan i Karlstad, Samhällsvetenskap; 96:8
-
- Johansson, A (red) (2001) *Svensk genusforskning i världen*. Globala perspektiv i svensk genusforskning och svensk genusforskning i ett globalt perspektiv. Konferensrapport, Örebro 30.11–1.12 2000. Göteborg. Konferensrapport, Nationella sekretariatet för genusforskning; 1
-
- Johansson, M, Katz, K & Nyman H (2001) *Wage differentials and gender discrimination*. Changes in Sweden 1981–1998. Working papers in economics, Department of Economics, Stockholms universitet; 2001:15
-
- Karlstads universitet, Forskargruppen för genusvetenskapliga studier vid Jämställdhetscentrum och ämnet Genusvetenskap (2001) *Genusrelationer i rörelse*. Ett forskningsprogram. Arbetsrapport, Karlstads universitet, Institutionen för samhällsvetenskap; 2001:14
-
- Kollegiet för utvecklingsstudier (2000) *Power, resources and culture in a gender perspective*. Towards a dialogue between gender research and development practice. Proceedings from a conference arranged by the Collegium for development studies, Uppsala university, in cooperation with Sida. Uppsala universitet. Utsikt mot utveckling; 14
-
- Korpi, W (1999) *Ojämlighetens ansikten*. Genus, klass och ojämlikhet i olika typer av välfärdsstater. Stockholms universitet
-
- Levander, L & Jordanson, B (2000) *Genus och jämställdhet*. En utvärdering av JÄST-projekten 1993/94–1996/97. Högskoleverkets arbetsrapporter; 2000:14 AR *)
-
- Lindeqvist, K (1996) *Fighting repressive tolerance*. Lesbian studies in Sweden. I: Zimmerman, B & McNaron, T A H (eds) *The new lesbian studies*. New York, Feminist Press at the City University of New York
-
- Lindgren, G (1996) Broderskapets logik. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr 1, s. 4–14 *)
-
- Linköpings universitet (2001–) *Tema G rapport*. Tema Genus [Huvudpost för skriftserie]
-

-
- Livholts, M (2001) *"Women", welfare, textual politics and critique*. Different categories of "women", the making of welfare states and emancipation in a nordic welfare state context. Studier i socialt arbete vid Umeå universitet; 34. Doktorsavhandling
-
- Luleå tekniska universitet (2000–) *Working papers, Division of Gender and Technology*, Luleå University of Technology [Huvudpost för skriftserie]
-
- Lundgren, B (red) (2002) *Akademisk kultur*. Vetenskapsmiljöer i kulturanalytisk belysning. Stockholm, Carlssons
-
- Lundgren, E (red) *Konstruktion och förändring*. Genusaspekter på vetenskapen. Rapport från en forskarkonferens, Stockholms universitet, 18–19 september 1998, Aula magna. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 17
-
- Lundmark, K (1998) *Från könen isärhållande till den manliga normens primat*. En studie om den svenska jämställdhetspolitiken. Examensarbete, Luleå tekniska universitet, Samhällsvetarprogrammet; 1998:50
-
- Lunds universitet. Centrum för genusvetenskap (1999–) *Aktuellt om genusforskning*. Fortsätter: Aktuellt om kvinnoforskning [Huvudpost för periodisk skrift]
-
- Lunds universitet. Kvinnovetenskapligt forum. (1994–1999) *Aktuellt om kvinnoforskning*. Fortsättes av: Aktuellt om genusforskning [Huvudpost för periodisk skrift]
-
- Lundström, M (1996) *Jämställdhet eller sexistisk rättvisa?* En kritisk studie av svensk jämställdhetspolitik. Stockholm, SNS *)
-
- Malmberg, Denise (1999) *Situerad kunskap – erfarenhet kontra vetenskap? I: Lundgren, E (red) Undervisning i kvinno- och könsforskning i Norden*. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 1
-
- Mörtberg, C (1995) *En vandring i kvinnoforskningens teorier och i metoder*. Forskningsrapport, Tekniska högskolan i Luleå; 1995:23. Centrum för kvinnoforskning, Högskolan i Luleå
-
- Mörtberg, C (1997) *Kvinnor i akademien*. Nordisk konferens om kvinnors villkor inom naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning. Kvinno-forskningsnytt, nr 2, s. 6–9
-
- Nordenstam, A (2001) *Begynnelse*. Litteraturforskningens pionjärvinnor 1850–1930. Eslöv, B. Östlings bokförlag Symposion
-
- Nyberg, A & Sundin, E (red) (1997) Se SOU 1997:135
-
- Regeringens proposition 2000/01:3 Forskning och förnyelse *)
-
- Regeringens skrivelse 1996/97:41 Jämställdhetspolitiken *)
-

-
- Regeringens skrivelse 1999/2000:24 Jämställdhetspolitiken inför 2000-talet *)
-
- Rosser, S V, Radway, J & Folbre, N (1998) *New perspectives in gender studies*. Research in the fields of economics, culture and life sciences. Linköpings universitet, Genus, Institutionen för Tema. Stockholm, Almqvist & Wiksell International
-
- Rothstein, B (2001) *Leder feminism till jämställdhet?* Tiden, nr 1, s. 27–29
-
- Salmi-Niklander, K (1997) *Tema: Genus & heterosexmatrisen*. Nätverket. Kulturforskning i Uppsala; nr 7/8, s. 49–55
-
- Schömer, E (1999) *Konstruktion av genus i rätten och samhället*. En tvärvetenskaplig studie av svenska kvinnors rätt till jämställdhet i ett formellt jämlikt rättssystem. Uppsala, Iustus. Doktorsavhandling, Lunds universitet
-
- SOU 1996:29 *Forskning och pengar*. Slutbetänkande av Forskningsfinansieringsutredningen *)
-
- SOU 1997:135 *Ledare, makt och kön*. Rapport till Utredningen om fördelning av ekonomisk makt och ekonomiska resurser mellan kvinnor och män. Red.: Anita Nyberg & Elisabeth Sundin *)
-
- SOU 1997:137 *Glastak och glasväggar?* Den könssegregerade arbetsmarknaden *)
-
- SOU 1998:6 *Ty makten är din ... Myten om det rationella arbetslivet och det jämställda Sverige* *)
-
- Språk och makt* (1995) Jämsides, nr 1, s. 3–20 [Temanummer]
-
- Stockholms universitet (1989–) Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet [Huvudpost för skriftserie]
-
- Stockholms universitet (1995) *Gender discussion paper series*. Development Studies Unit, Department of Social Anthropology, Stockholm University. [Huvudpost för skriftserie] [Upphört]
-
- Stockholms universitet. Centrum för kvinnoforskning (1989–) Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet [Huvudpost för skriftserie]
-
- Stockholms universitet. Socialantropologiska institutionen. Sektionen för utvecklingsstudier (1995) *Gender, economics and structural adjustment*. Themes, issues and operational strategies. Gender discussion paper series, Development Studies Unit, Department of Social Anthropology, Stockholm University; 1
-
- Svensson, E-M (1997) *Genus och rätt*. En problematisering av föreställningen om rätten. Uppsala, Iustus. Doktorsavhandling, Göteborg, Handelshögskolan
-

-
- Svensson, E-M (2001) *Genusforskning inom juridiken*. Stockholm, Högskoleverket
-
- Thimerdal, M R (1998) *Kvinno- och annan genusforskning*. Forskare och forskningsprojekt Stockholms universitet 1998. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 15
-
- Thurén, B-M & Pfrunder-Nihlén, M (2000) *Inventering av forskning med genusperspektiv vid Umeå universitet*. Kvinnovetenskapligt forums rapportserie; 10. Umeå universitet
-
- Thurén, B-M (red) (2002) *Genusvägar*. En antologi om genusforskning. Malmö, Liber
-
- Torgerdur Einarsdóttir, *Könets mångfald*. Om könet som strategisk analysvariabel. Forskningsrapport, Sociologiska institutionen, Göteborgs universitet; 116
-
- Torhell, C (2000) Kvinnovetenskapligt forum – hur det hela började. I: Carlsson, C & Blomqvist G (red) *Kvinnor vid Lunds universitet*. Årsbok, Lunds universitetshistoriska sällskap; 1999
-
- Tovatt, C (red) (2001) *Utopier och dystopier*. Den andra genusvetenskapliga Stockholmskonferensen 6–7 oktober 2000. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 25
-
- Trojer, L (2002) *Genusforskning inom teknikvetenskapen*. En drivbänk för forskningsförändring. Stockholm, Högskoleverket
-
- Udén, M (1999) In search of key symbols of technology. I: Myrlund, H & Carlsson, L (eds) *Circumpolar change*. The Fifth Circumpolar Universities Cooperation Conference, June 10–12 1997, Luleå, Sweden. Luleå tekniska universitet
-
- Umeå universitet (1991–) *Kvinnovetenskapligt forums rapportserie*. Kvinnovetenskapligt forum. Fortsätter: Kvinnovetenskapligt forums skriftserie
-
- Uppsala universitet, Sociologiska institutionen (1997) *Könssorter(ing)*. Forskning om kön och makt. Festskrift till professor Eva Lundgren. Working paper series, Sociologiska institutionen, Uppsala universitet; 1
-
- Utbildningsutskottets betänkande 1996/97:UbU3 Forskningspolitiken *)
-
- Utbildningsutskottets betänkande 1999/2000:UbU3 Forskningsfrågor *)
-
- Utbildningsutskottets betänkande 2000/01:UbU6 Forskningspolitiken *)
-
- Wahl, A (1996) *Molnet – att föreläsa om feministisk forskning*. Kvinnovetenskaplig tidskrift, nr 3–4, s. 31–34
-
- Wendt Höjer, M & Åse, C (1996) *Mitt liv som feminist*. Bang, nr 4, s. 48–49
-
- Werbart, B (1999) *Gender and prehistory*. Arkeologiska studier vid Umeå universitet; 7
-

Westerberg, B (red) (1998) *Han, hon, den, det*. Om genus och kön. Stockholm, Ekerlids förlag i samarbete med Jämställdhetscentrum vid Högskolan i Karlstad

Wirén, E (2001) *Women's varying life careers and shifting life-patterns*. A study of Swedish women born in 1948. Linköping studies in education and psychology; 79. Doktorsavhandling

Zahle, H (1997/98) *Afdækning af genus-relationens retlige relevans*. Juridisk tidskrift vid Stockholms universitet, nr 4, s. 1309–1314

Övergripande utbildningsplanering och jämställdhetsplaner

Bengtsson, U (red) (2000) Se Högskoleverket

Bjuremark, A (1997) *Om frihet och styrning av lärosäten och ledare i 1993 års högskolereform*. Stockholm, Lärarhögskolan. Licentiatavhandling

Bjuremark, A (2002) *Att styra i namn av akademisk kollegialitet*. Studies in educational sciences; 53. Stockholm, HLS förlag. Doktorsavhandling

Boman, G (1995) *Av din gärning beror det ... Sjuksköterskeutbildningen i Linköping 100 år*. Linköping, Hälsouniversitetet

Brandell, G (1996) *Gender in engineering education*. Publications from Centre for Women's Studies, Luleå University of Technology; 10

Bäckström, K & Eliasson-Lappalainen, R (2000) *Var finns genusperspektivet i socionomutbildningen?* Socionomen, nr 6, s. 4–7

Dahlerup, D, Kröger-Nygren, U & Hemlin, E (1999) *Utvärdering av jämställdhetsarbetet vid Umeå universitet 1994–1998*. Umeå universitet *)

Edgren, M (1996) *Dolda hinder för en jämställd högskola*. Liberal debatt, nr 6, s. 26–29

Egeland, C (2001) ”Men det har ikke noget med kønnet at gøre”. Køn, kønsbarrierer og Akademia – konstruktioner af et ugyldigt problem. Odense, Center for Kvinde- og Kønsstudier, Syddansk Universitet. Doktorsavhandling *)

Egeland, C (2001) *Bergsklättraskan och de militanta lesbiska feministerna*. Om könsbarriärer och jämställdhet inom akademien. Kvinnovetenskaplig tidskrift, nr 1, s. 53–67

Erikson, R & Jonsson, J O (eds) (1996) *Can education be equalized? The Swedish case in comparative perspective*. Social inequality series; 7. Boulder, Westview Press

Eriksson, A-L (2000) *Prästutbildning och kön*. I: Hansson, P, Molander, K, Persson, R & Söderström, I (red) *Prästutbildningen möter framtiden*. Rapport från en konferens om utbildning till präst samt prästens identitet och spiritualitet. Tro & tanke; 2000:4. Uppsala, Svenska kyrkans forskningsråd

-
- Eriksson, C (1998) *Av bara farten*. En genusstudie av ett utvecklingsprogram inom grundutbildningen vid SLU. Rapport, Sveriges lantbruksuniversitet, Personalutvecklingsenheten; 15. Uppsala
-
- Eriksson, H (2002) *Den diplomatiska punkten*. Maskulinitet som kroppsligt identitetsskapande projekt i svensk sjuksköterskeutbildning. Göteborg, Acta Universitatis Gothoburgensis. Göteborg studies on educational sciences; 172. Doktorsavhandling
-
- Eriksson-Zetterquist, U & Svensson, E-M (2001) *Genus i utbildningen. Tre exempel*. Kvinnovetenskaplig tidskrift, nr 1, s. 97–101, 118.
-
- Eriksson-Zetterquist, U & Svensson, E-M (2001) *Genus i utbildningen*. Ett förändringsprojekt på Handelshögskolan vid Göteborgs universitet. GRI-rapport; 2001:5. Göteborg, GRI
-
- Erson, E (1995) *Det omedvetet könade universitetet*. Utbildning och demokrati, nr 3, s. 81–99
-
- Fahlgren, M (1999) *Litteraturvetenskap och kvinnoforskning i Uppsala*. Sofia, nr 1, s. 10–15
-
- Feminismen på universitetet* (1997) Häften för kritiska studier, nr 4, s. 2–41
-
- Friberg, T & Larsson, A (1997) *Genusperspektiv i översiktlig planering*. Rapporter och notiser, Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi vid Lunds universitet; 148
-
- Grevholm, B & Hanna, G (eds) (1995) *Gender and mathematics education*. An ICMI study in Stiftsgården Åkersberg, Höör, Sweden 1993. Lund University Press. Bromley, Chartwell-Bratt
-
- Gulbrandsen, E (1995) *The reality of our fictions*. Notes towards accountability in (techno)science. Licentiatuppsats, Tekniska högskolan i Luleå; 1995:20 L
-
- Göransson, A G (1995) *Kvinnor & män i civilingenjörsutbildning*. Göteborg, Chalmers tekniska högskola, Forsknings- och utbildningsbyrån
-
- Göteborgs universitet, Jämställdhetskommittén (1997) *Jämställdhetsplan 1997–1999*
-
- Göteborgs universitet, Jämställdhetskommittén (2000) *Jämställdhetsplan 2000–2002 **
-
- Hamilton, D, Lindblad, S & Wernersson, I (2002) *Om forskarutbildning i pedagogik i Sverige*. Utkast. Underlag till Högre seminariet i pedagogik, Uppsala universitet, 5 nov. 2002. Manuskript
-

-
- Hass, U & Gustafsson, A-C (1999) *Kvinnor kan – Linköpings universitet*. Linköpings universitets medverkan före och under Kvinnor kan idé- och handelsmessa 14–17 maj 1998. Planering, genomförande och erfarenheter. Lednings-, jämställdhets- och organisationsutvecklingsstudier; 4. Linköpings universitet
-
- Hellqvist, A & Kvarnström, S (1998) *Invärldsanalys av Linköpings universitet*. Bilder av verksamhetens inre liv såsom den beskrivs av lärare/forskare. Lednings-, jämställdhets- och organisationsutvecklingsstudier; 2. Linköpings universitet
-
- Hjälmeskog, K (1996) *Om jämställdhet i grundskollärautbildningen*. Utbildning och demokrati, nr 2, s. 49–62
-
- Högskolan i Karlstad (1995) *Kvinna, man, människa*. Jämställdhetsplan för Högskolan i Karlstad. 1995/96
-
- Högskoleverket (2000) *Goda exempel*. Hur universitet och högskolor kan arbeta med jämställdhet, studentinflytande samt social och etnisk mångfald. (red: Ulrika Bengtsson). Högskoleverkets rapportserie 2000:9 R. Stockholm *)
-
- Högskoleverket (2000) *Lärosätenas arbete med jämställdhet, studentinflytande samt social och etnisk mångfald*. Högskoleverkets rapportserie 2000:8 R
-
- Jansson, P (1998) *D++-projektet*. Förnyelse av datateknikutbildningen för jämställdhet och kvalitet. Göteborg, Chalmers tekniska högskola, Kansli ED vid Sektionen för elektro- och datorteknik
-
- Johnsen, B & Welinder, S (red) (1997) *Gender och arkeologi*. Östersund, Mitt-högskolan
-
- Johnsson, T & Wessman, P (1996) *Lön efter kön*. Löneskillnader vid Humanistisk fakultet, Göteborgs universitet. Seminar paper, Department of Statistics, Göteborg University, Sweden; 1996:14
-
- Jonsson, J (1997) *Utbildningskillnader mellan män och kvinnor*. Vilka är de och hur kan de förklaras? Stockholm. Särtryck, Institutet för social forskning; 15
-
- Jordansson, B (2000) *Kvar i kylan? Universiteten och jämställdheten*. Feministiskt perspektiv, nr 2, s. 5–11
-
- Kallin Westin, L & Palmquist, L (red) (2001) *Från siffror till surfning*. Köns-perspektiv på informationsteknik. Lund, Studentlitteratur
-
- Karlsudd, P & Tallberg Broman, I: (1998) *Jämställdhet, ett gemensamt ansvar*. Slutrapport från ett samverkansprojekt i lärarutbildningen. Pedagogisk kommunikation; 5. Högskolan i Växjö
-
- Lagerkvist, A (1997) *Kvinnor och jämställdhet*. Förteckning över befintliga feministiska kurser vid Sveriges universitet och högskolor 1996/97. Stockholm, Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet
-

-
- Leijon, M, Alexanderson, K, Björkelund, C & Schenck-Gustafsson, K (1998) *Vad innebär det att läkarutbildningen är inriktad på sjukdomar hos män och vad blir konsekvenserna för behandling av kvinnor?* I: Hultcrantz, E (red) *Läkare, doktor, kvinna*. Lund, Studentlitteratur
-
- Lindén, L (2001) *Handbok för praktiskt jämställdhetsarbete*. Jämställdhetskommitténs skriftserie; 4. Göteborgs universitet
-
- Lindgren, U (1997) *Mentorskap inom högre utbildning i Sverige*. En kartläggning och en intervjustudie. *Didactica Umensis*; 2. Umeå universitet. Licentiatavhandling, Åbo akademi *)
-
- Lindström, I (1997) *Institutionsplaner för jämställdhet*. Sammanställning av inkomna jämställdhetsplaner vid SLU. Rapport, Sveriges lantbruksuniversitet, Personalenheten; 11. Uppsala *)
-
- Linköpings universitet (1995) *Universitetets jämställdhetspolitik*. Personalpolitiska dokument *)
-
- Linköpings universitet (1996) Tillsättning av tjänster som professor och universitetslektor. Personalpolitiska dokument *)
-
- Lundahl, G (1995) *Arkitektur grundad på erfarenheter av vardagslivet*. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr 2–3, s. 108–112
-
- Lundgren, K, Witt-Brattström, E & Åström, G (1996) *Vem ska bestämma vad som är viktigt att veta?* *Kvinnobulletinen*, nr 1, s. 14–17
-
- Lunds universitet (1996–) *Jämställdhetsarbete vid Lunds universitet*. Personalenheten, Ledningsgruppen för jämställdhetsarbete [Huvudpost för skriftserie]
-
- Lunds universitet, Ledningsgruppen för jämställdhetsarbete, Personalenheten (1997) *Jämställdhetspolicy för Lunds universitet 1997–1999*. Fastställd av Universitetsstyrelsen den 28 februari 1997. Jämställdhetsarbete vid Lunds universitet; 2
-
- MacLennan, K (2001) *Arkitekturhistorien är balanserad på män. Kamp för jämställdhet på Chalmers*. *AT, Arkitekttidningen*, nr 9, s. 16–17
-
- Mark, E (2000) *Jämställdhetsarbete*. Teorier om praktiker. Jämställdhetskommitténs skriftserie; 1. Göteborg, Jämställdhetskommittén, Göteborgs universitet *)
-
- Mörtberg, C (1995) *”Det beror på att man är kvinna ...”* Gränsvandrerksor formas och formar informationsteknologi. Doctoral thesis, Luleå University of Technology; 1997:12
-
- Olofsson, J & Schånberg I (red) (2000) *Yrkesutbildningen i går och i dag*. Om tillväxt, välfärd och kön. Lund, Studentlitteratur
-

-
- Pipping Ekström, M & Wåhlander, H (1998) *Hushållsvetenskap och genus*. Forskningsrapport, Institutionen för hushållsvetenskap, Göteborgs universitet; 28
-
- Regeringens proposition 2001/02:15 Den öppna högskolan *)
-
- Sandström, G (2000) *Ska kön synas? Könsperspektiv i och på socialhögskoleutbildning*. Socialvetenskaplig tidskrift, nr 1–2, s. 170–178
-
- SOU 2000:101 Högskolans ledning. Slutbetänkande av Utredningen om högskolans ledning *)
-
- SOU 2000:47 Mångfald i högskolan. Reflektioner och förslag om social och etnisk mångfald i högskolan *)
-
- Statistiska centralbyrån (2002) *Svensk utbildning i internationell statistik*. Sveriges officiella statistik. Örebro, Statistiska centralbyrån
-
- Stridsberg, S & Westerstrand, J (1999) *Juristutbildningen ur ett genusperspektiv*. Uppsala universitet, Jämställdhetskommittén
-
- Strömholm, G (1998) *Den kvinnliga Uppsalastudenten 1930–1990*. I: Nevéus, T (red) *Världen i Uppsalaperspektiv*. Uppsala studentkår
-
- Trojer, L (1995) *Possibilities and hazards. A technical university also for women*. Forskningsrapport, Tekniska högskolan i Luleå; 1995:21. Centrum för kvinnoforskning
-
- Uppsala universitet (1998) LUF-nämndens jämställdhetsplan 1999–2001. Planering och uppföljning; 1998:4
-
- Uppsala universitet, Teologiska fakulteten (1997) Jämställdhetsplan 1997–1999
-
- Uppsala universitetsbibliotek (2000) Jämställdhetsplan för Uppsala universitetsbibliotek 2001 *)
-
- Utbildningsutskottets betänkande 1994/95:UbU03 Vissa högskolefrågor *)
-
- Utbildningsutskottets betänkande 1996/97:UbU9 Vissa högskolefrågor *)
-
- Utbildningsutskottets betänkande 1997/98:UbU3 Högskolans ledning, lärare och organisation *)
-
- Utbildningsutskottets betänkande 1997/98:UbU7 Forskarutbildningen *)
-
- Utbildningsutskottets betänkande 1998/99:UbU6 Jämställdhetsfrågor inom utbildningsväsendet *)
-
- Utbildningsutskottets betänkande 1999/2000:UbU11 Jämställdhetsfrågor inom utbildningsväsendet *)
-
- Wadebring, I (1995) *”Sista ordet är inte sagt än!”* En analys av lärarnas syn på jämställdhet vid journalistutbildningen i Göteborg. Arbetsrapport, Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet
-

Wistedt, I (1996) *Gender-inclusive higher education in mathematics, physics and technology*. Five Swedish development projects. Höskoleverkets skriftserie; 1996:5 S

Pedagogik och pedagogisk metodik

Ahlberg, E (2000) *Flickornas insteg till teknik och naturvetenskap går långsamt*. Skolledaren, nr 7/8, s. 16–17

Almegård, A (1997) *Disputerade medicinares forskarkarriär – i ett könsperspektiv*. En jämförande studie av kvinnliga och manliga medicinare, disputerade vid Karolinska institutet. Jämställdhetsrapport; 2. Stockholm, Jämställdhetsrådet, Karolinska institutet *)

Almlöv, C (1995) *Kvinnor och män i forskarseminarier*. En studie av interaktionen på tre institutioner vid Uppsala universitet. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 11 *)

Andersson, E & Grysell, T (2002) *Nöjd, klar och duktig*. Studenter på fem utbildningar om studieframgång. Akademiska avhandlingar vid Pedagogiska institutionen, Umeå universitet; 66

Andersson, E (2000) *Kvinnors intresse för teknik har minskat*. Välfärdsbulletinen, nr 2, s. 12–13

Apelman, A & Klawitter, M (1997) *Frihet, jämlikhet och gemenskap*. En explorativ undersökning av gruppens inverkan på psykologstudenters lärande och utveckling i terapihandledning. Psykologexamensarbete, Psykologiska institutionen, Stockholms universitet

Benckert, S & Staberg, E-M (1998) *Is it really worthwhile? Women chemists and physicists in Sweden*. I: Mackinnon, A, Elgqvist-Saltzman, I & Prentice, A (eds) *Education into the 21st century*. London, Falmer *)

Benckert, S (1997) *Är fysiken könlös? Reflektioner kring ett universitetsämne*. I: Nordborg, G (red) *Makt & kön*. Eslöv, B. Östlings bokförlag Symposion

Bjuremark, A (red) (1996) *Kvinnors hälsa*. En studie av utbildningsmaterial och undervisningsmetoder avseende grundutbildning för läkare vid Hälsouniversitetet i Linköping. Lednings-, jämställdhets- och organisationsutvecklingsstudier; 1. Linköpings universitet

Boman M (2000) *Grundskolläroverprogrammen*. Kurslitteratur granskad ur ett genusperspektiv. Jämställdhetskommittén, Uppsala universitet

Burman, M, Mannelqvist, R & Ågren, K (2001) Regeringsprojektet Jämställdhets- och genusperspektiv i juristutbildningen. I: Bylund, B (red) *Lärares liv – vision och verklighet*. Universitetspedagogisk konferens i Umeå 15–16 februari 2001. Umeå universitet, Universitetspedagogiskt centrum

-
- Caesar, C et al. (red) (1999) *Han hon den det*. Att integrera genus och kön i arkeologi. Report series, University of Lund, Institute of Archeology; 65
-
- Carlsson Wetterberg C (red) (2001) *Genusperspektiv i undervisning och lärande*. Rapport från en kurs för lärare inom området humaniora och teologi, Lunds universitet, vårterminen 2000. Lunds universitet, Centrum för genusvetenskap
-
- Carlsson Wetterberg, C (1999) Genusperspektiv i undervisning och lärande. Rapport från en lärarkurs. I: Lundgren, E (red) *Undervisning i kvinno- och könsforskning i Norden*. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 16
-
- Carlsson Wetterberg, C (red) (1998) *Genusperspektiv i undervisning och lärande*. Rapport från en kurs för lärare vid humanistisk och samhällsvetenskaplig fakultet vid Lunds universitet vårterminen 1997. Lunds universitet, Kvinnovetenskapligt forum
-
- Cregård, A & Johansson, P. (1997) *89 procent män. Vem skriver kurslitteraturen*. Förvaltningshögskolans rapporter, Göteborgs universitet; 4
-
- Ek, A-C et al. (1999) *Metod, makt och kön i ett feministiskt samtalsrum*. Kvinnovetenskapligt forums rapportserie; 8. Umeå universitet
-
- Eriksson, L & Markström, A-M (2001) *Socialpedagogik – en integrerande och mobiliserande kraft? Socionomen*, nr 1, s. 43–48
-
- Erson, E (1999) Smart undervisning?, smart lärande? I: Lundgren, E (red) *Undervisning i kvinno- och könsforskning i Norden*. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 16
-
- Evangård, B (red) (1998) *Kvinnor i vitt*. Om kreativitet på universitetssjukhus. Stockholm, Bonnier utbildning
-
- Fahlgren, S (1998) *Diskursanalys, kunskap och kön*. Ett försök att utveckla en teoretisk ram och ett arbetssätt för en diskursanalys av vetenskapliga texter. Studier i socialt arbete vid Umeå universitet; 23. Licentiatavhandling
-
- Forsberg, G, Grenholm, C & Jakobsen, L (red) (2002) *Rum, upplevelsevärld, samhälle*. Rapport från forskarkursen I genderiserade rum. Karlstad University Studies; 2002:20
-
- Forsberg, U (1998) *Jämställdhetspedagogik*. En sammanställning av aktionsforskningsprojekt. Pedagogiska rapporter från Pedagogiska institutionen, Umeå universitet; 55
-
- Granlund, C (1995) *Kvinnlig identitet i en teknisk yrkesvärld*. En kvalitativ studie av kvinnliga ingenjörers utbildning och karriär. Examensarbete, Tekniska högskolan i Luleå; 1995:067 E
-

-
- Gunnarsson, B-L (1995) *Interaction and gender*. A study of postgraduate seminars at a Swedish university. TaFa, Text och fackspråksforskning; 12. Uppsala, Forskningsgruppen för text- och fackspråksstudier, Uppsala universitet *)
-
- Gunnarsson, B-L (1997) *Visst spelar könet roll! Kvinnliga doktorander i manlig seminariekultur*. Feministiskt perspektiv, nr 4, s. 12–16
-
- Helgesson, C & Olsson, H (2000) *Kvinnor om IT*. Högskolestudenters förhållande till informationsteknik. Magisteruppsats i biblioteks- och informationsvetenskap vid Bibliotekshögskolan, Biblioteks- och informationsvetenskap; 2000:27
-
- Hillström, K (1996) *Simsalabim! (Så enkelt var det)*. Tjejklassen i Luleå utvidgar pedagogiken för blivande civilingenjörer. Morgonbris, nr 1–2, s. 14–15
-
- Hultcrantz, E & Muhr, Carin (1999) Kurs i kvinnomedicin gör genusperspektivet tydligare. *Läkartidningen*, nr 7, s. 753–754, 756
-
- Johansson, M & Smyth, C (2001) *Självpresentation på lika villkor?* Enkätstudie om genusstereotypa uppfattningar och värderingar av offentliga talare i olika akademiska kontexter. Psykologexamensuppsats, Lunds universitet, Institutionen för psykologi; 3(2001)24
-
- Johnsson, L & Håman, C (1996) *Jämställdhetsperspektiv i lärarutbildningar*. En översikt av litteratur och kursplaner i SO-ämnena vid Högskolan i Karlstad 1995. Arbetsrapport, Högskolan i Karlstad, Samhällsvetenskap; 96:7
-
- Karlsudd, P (1997) *Bemötande av flickor och pojkar i barnomsorg, skola och föreningar*. Delrapport från genusprojekt. Pedagogisk kommunikation; 3 Högskolan i Växjö
-
- Lindgren, U (2000) *En empirisk studie av mentorskap inom högre utbildning i Sverige*. Innebörd, utformning och effekter. Didactica Umensis; 3. Umeå universitet *)
-
- Lindroth, K (1997) *Kön, status och värderande i forskarseminarier*. TeFa, text- och fackspråksforskning; 18. Forskningsgruppen för text- och fackspråksstudier, Uppsala universitet *)
-
- Lundgren, B & Erson, E (1996) *Könsmedveten undervisning*. Två försök. Pedagogiskt fortbildningsmaterial för universitetslärare; 1996:1 Umeå universitet, Undervisningscentrum, Personalutveckling
-
- Molnar, C (2000) *Psykologutbildningen ur ett genusperspektiv*. Utvärdering av kurslitteratur vid Institutionen för psykologi, Uppsala universitet.
-
- Mäkitalo, Å, Reuterberg, S-E (1996) *Who takes the Swedish scholastic aptitude test? A study of differential selection to the Swedsat in relation to gender and ability*. Report, Department of Education and Educational Research, University of Göteborg; 1996:03. Mölndal
-

-
- Niklasson Ekborg, M, Tallberg Broman, I & Lundahl, M (1999) *Flickorna och fysiken*. Rapporter om utbildning; 1/99. Lärarhögskolan i Malmö
-
- Nilsson, Å, Fahmy, F & Ponzer, S (2000) *Att undervisa blivande läkare i manligt/kvinnligt. Läkares kön spelar roll!* Läkartidningen, nr 46, s. 5329–5332
-
- Nordin-Hennel, I (red) (1998) *Makt och vanmakt*. Texter från ett genusteoretiskt seminarium. Rapport, Institutionen för kultur och humaniora, Härnösand, Mitthögskolan; 9
-
- Olevar, H (1997) Kvinnor i seminarieaktion. En studie av enkönade och blandade forskarseminarier. TeFa, text- och fackspråksforskning; 24. Forskningsgruppen för text- och fackspråksstudier, Uppsala universitet *)
-
- Perlestam, M (red) (2001) *Genusperspektiv i historia*. Metodövningar. Lund, Studentlitteratur
-
- Risberg, G (2000) *Så skapas "kvinnligt" och "manligt"*. Användbara teorier i undervisning av blivande läkare i frågor om könets betydelse. Läkartidningen, nr 46, s. 5335–5340
-
- Salminen-Karlsson, M (1998) *Att undervisa kvinnliga ingenjörstudenter*. LiTH-ISY-R, report; 2032. Linköpings Tekniska högskola, Institutionen för systemteknik
-
- Salminen-Karlsson, M (1999) *Bringing women into computer engineering*. Curriculum reform processes at two institutes of technology. Linköping studies in education and psychology; 60. Doktorsavhandling
-
- Sohl, L (2000) *Litteraturvetenskapen ur ett genusperspektiv*. Utvärdering av kursplan och kurslitteratur vid Litteraturvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet. Uppsala universitet, Jämställdhetskommittén
-
- SOU 2001:13 Nya villkor för lärandet i den högre utbildningen *)
-
- Stahre, U (2000) *Vem ska egentligen integreras?* Ett samtal om mångfald på universitetet. Bang, nr 4, s. 55–58
-
- Tallberg Broman, I (2002) *Pedagogiskt arbete och kön*. Med historiska och nutida exempel. Lund, Studentlitteratur
-
- Udén, M (1997) *Connections and shapes in 377 theses' titles and front pages*. Final theses in engineering by women authors Luleå University of Technology 1971–1993. Research report, Luleå University of Technology; 1997:01
-
- Wahl, A (1999) *Att undervisa i kvinnovetenskap*. I: Lundgren, E (red) *Undervisning i kvinno- och könsforskning i Norden*. Lärdomar och lärande – nordiskt symposium om undervisning i kvinno- och könsforskning. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 16
-

Westin Hellertz, P (1999) *Kvinnors kunskapssyn och lärandestrategier?* En studie av tjugosju kvinnliga socionomstudenter. Örebro studies; 17. Örebro universitet. Doktorsavhandling *)

Widerberg, K (1999) Undervisningens kön, kön i undervisningen, könad undervisning. I: Lundgren, E (red) *Undervisning i kvinno- och könsforskning i Norden*. Lärdomar och lärande – nordiskt symposium om undervisning i kvinno- och könsforskning. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 16

Wiklund, K (2001) *Genusperspektiv i utbildningen*. Om genusperspektiv i grundutbildning och forskning vid Karlstads universitet. Arbetsrapport, Karlstads universitet, Institutionen för samhällsvetenskap; 2001:11

Wännman Toresson, G (2002) *Kvinnor skapar kunskap på nätet*. Datorbaserad fortbildning för lärare. Akademiska avhandlingar vid Pedagogiska institutionen, Umeå universitet; 62. Doktorsavhandling

Rekrytering och anställning: forskare, forskarstudenter och personal

Arbetslivsinstitutet (1998) Löneskillnader. Saco-studie om kvinnliga och manliga akademikers löner inom offentlig och privat sektor. Lönebildning och arbetsvärdering (LÖV); 16. Solna *)

Benckert, S (1997) Kvinnors och mäns karriärvägar inom teknikvetenskap. En förstudie. Stockholm, Teknikvetenskapliga forskningsrådet *)

Birke, B (1996) Mentorsprogrammet. Karolinska institutet. Jämställdhetsrapport. Karolinska institutet, Nämnden för jämställdhet; 1. Stockholm *)

Björk, N (1996) Mannen utan kön. I: Björk, N *Under det rosa täcket*. Stockholm, Wahlström & Widstrand *)

Björkman, K (2000) *Män på kvinnlig spelplan*. Tema: könsmönster. Förskolan, nr 8, s. 24–27

Bondestam, F (1997) *Sanning eller konsekvens*. Om män och jämställdhet i en akademisk diskurs. D-uppsats, Institutionen för psykologi, Uppsala universitet *)

Bondestam, F (1997) *Sanning och konsekvens*. Om män och jämställdhet i en akademisk diskurs. C-uppsats, Institutionen för psykologi, Uppsala universitet

Bondestam, F (1999) *Färre tjänster, fler kvinnor?* En undersökning av Uppsala universitets försöksverksamhet med positiv särbehandling. Uppsala, Uppsala universitet *)

-
- Bondestam, F (2000) *Från policy till praktik*. Om implementeringen av jämställdhet och det lokala jämställdarbetets villkor. Rapportserie från Enheten för utveckling och utvärdering, Uppsala universitet; 24 *)
-
- Bondestam, F (2001) *I jämställdhetens tecken*. Semiologiska fragment. Rapportserie från Enheten för utveckling och utvärdering, Uppsala universitet; 28 *)
-
- Borling, J & Frid, M (1999) *Genusprofessorerna*. Samhällsvetarprogrammet, Uppsala universitet. B-uppsats
-
- Bosseldal I & Hansson, Carl (1998) *Kvinnor i mansrum*. Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Umeå. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998:9 *)
-
- Bosseldal, I & Esseveld, J (1998) *Bland forskande kvinnor och teoretiserande män*. Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Lund. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998:8 *)
-
- Bosseldal, I & Hellum, Merete (1998) *Ett kvinnligt genombrott utan feminism?* Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Göteborg. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998:10 *)
-
- Bosseldal, I & Johansson, S (1998) *Den frånvarande genusteorin*. Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Linköping. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998:13 *)
-
- Bosseldal, I & Magdalenic, S (1998) *Det osynliga könet*. Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Stockholm. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998:12 *)
-
- Bron, A (1998) Graduate women and men research careers at Uppsala University. Is there any difference? I: Wulf, C (ed) *Education for the 21st century*. Münster, Waxmann
-
- Bron-Wojciechowska, A (1995) *Att forskarutbilda sig vid Uppsala universitet*. Om kvinnliga och manliga doktorander. Pedagogisk forskning i Uppsala; 120. Uppsala universitet, Pedagogiska institutionen *)
-
- Carls, L (1998) Akademisk kultur som begrepp och forskningsområde. Att närma sig den akademiska kulturen ur ett genusperspektiv. I: Högnäs, S (red) *Nordiska universitetskulturer*. Ugglan; 9 Lunds universitet, Avdelningen för idé- och lärdoms historia
-
- Cederholm, P (1999) *Forskarassistenter och karriär*. SLU:s forskarassistenter och deras möjligheter till karriär i ett genusperspektiv. D-uppsatser från Pedagogiska institutionen, Uppsala universitet; 1999:11
-
- Cederholm, P (2000) *Forskarassistenter och karriär*. SLU:s forskarassistenter och deras möjligheter till karriär i ett genusperspektiv. Rapport, Sveriges lantbruksuniversitet, Personalutvecklingsenheten; 17
-

Chalmers tekniska högskola (1998) *Kvinnor i akademien*. Nordisk konferens om kvinnors villkor inom naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning. Göteborg 20–22 augusti 1997 *)

Dahlerup, D et al. (2001) Nio professorer om positioner och visioner. Enkät. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr 1, s. 85–96

Dahlin, A (1996) Otidsenlig procedur när högskolelärare tillsätts. *Utredning. Från riksdag & departement*, nr 15, s. 8 *)

Damm, M (1996) *Från gäst till medlem*. Om några kvinnliga doktoranders och forskares karriärsutveckling inom en teknisk högskola respektive fakultet. Göteborg, BAS *)

Ds 1996:14 *Värdering av kvinnors respektive mäns meriter vid tjänstetillsättning inom universitet och högskolor*. Av Ulla Riis & Leif Lindberg *)

Ekdahl, M (1996) *Rektorns recept*. Kvinnor, mod och risktagande. Vi, nr 19, s. 34–38

Ekerwald, H (1996) Utvärdering av adept- och mentorsprogrammet för yngre kvinnliga forskare i Linköping 1995–1996. Uppsala universitet, Sociologiska institutionen *)

Eliasson, M, Berggren, H & Bondestam, F (2000) *Mentor programmes – a shortcut for women's academic careers?* Higher education in Europe, Vol. 25, no. 2, s. 173–179 *)

Englund, B, Kjällquist, E & Lindahl, M-B (1998) *Kvinna och prefekt*. Del 1. Kvinna och prefekt. Rapport, Sveriges lantbruksuniversitet, Personalutvecklingsenheten; 12. Uppsala

Englund, B, Kjällquist, E & Lindahl, M-B (1997) *Kvinna & prefekt*. Del 2. I ledning, i brytningstid. Rapport, Sveriges lantbruksuniversitet, Personalutvecklingsenheten; 13. Uppsala

Eskner, A (1995) *Forskning och feminism*. En kvalitativ studie av kvinnors situation på universitet. Psykologexamensuppsats, Tillämpad psykologi, Umeå universitet; 1995:vt *)

Feuk, M (1998) *Truckforskare får stöd av operasångerska*. Chalmers satsar på ett mentorsprogram som ska stärka de kvinnliga forskarna och minska avhoppen. *Ny teknik*, nr 44, bil, s. 1–3

Fjellström, M & Abrahamsson, S (1999) *17 män och en gisslan*. En kvalitativ studie av kvinnor och ledarskap inom akademien. Umeå, Personalutvecklingsenheten, Umeå universitet *)

Fröberg, C (2000) *Vad kan och bör vi göra för att befordran ska kunna ske på lika villkor för kvinnor och män vid Lunds universitet?* Några råd till ledningen vid Lunds universitet. Nio kvinnliga lärare och forskare ger sina synpunkter, erfarenheter och råd. Jämställdhetsarbete vid Lunds universitet; 3. Ledningsgruppen för jämställdhetsarbete, Personalenheten vid Lunds universitet *)

Gidlund, J (1998) *Sakkunnigutlåtanden över professuren i statsvetenskap med inriktning på genusforskning i Stockholm*. Statsvetenskaplig tidskrift, nr 2, s. 245–256

Gulbrandsen, E (1995) *Barrierer og karriere – om kvinner i forskning*. I: Gulbrandsen, E, *The reality of our fictions*. Notes towards accountability in (techno)science. Luleå, Tekniska högskolan *)

Gunvik Grönbladh, I & Giertz, B (1998) *Pedagogisk och vetenskaplig skicklighet i lika mån?* En kartläggning av pedagogiska meriter vid tillsättning av lektorat. Rapportserie från Enheten för utveckling och utvärdering; 11. Uppsala, Uppsala universitet *)

Gustafsson, C (2001) *Rekrytering av akademiska lärare – en balansgång mellan olika intressenters kvalitetskriterier*. Bidrag till Högskoleverkets kvalitetskonferens i Norrköping den 25–27 september 2001. Uppsala universitet, Pedagogiska institutionen. Stencil *)

Hanström, M-B (1996) *Rekrytering av kvinnor till forskarutbildning och akademisk karriär*. En jämförande studie mellan några institutioner på Kungl. Tekniska högskolan och Stockholms universitet. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 12 *)

Hanström, M-B (1997) *Kvinnliga teknologier och filosofie doktorers karriärmönster*. En jämförande studie mellan disputerade kvinnor från Kungl. Tekniska högskolan och Stockholms universitet. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 13 *)

Hanström, M-B (2000) *Kvinnor och män, lika möjlighet till forskning?* Rapport från KTHs jämställdhetskommitté. Stockholm *)

Hultman, C M (1995) *Handledning och jämställdhet vid medicinsk forskning*. Könsbundna hinder efter jämlik utbildning. Läkartidningen, nr 47, s. 4452, 4455–4456, 4461 *)

Humlesjö, I & Åkerblom, A (1996) *Ekonomisk historia, akademiska miljöer och kvinnliga forskare*. Kvinnovetenskaplig tidskrift, nr 2, s. 51–59

Höglin, R (2001) *Kvinnor med ett kontrakt – tillsammans ändrar de arbetsvillkoren*. Läkartidningen, nr 10, s. 1130–1132, 1134

Högskoleverket (1997) *Rekryteringsmål för kvinnliga professorer*. Ett regeeringsuppdrag. Högskoleverkets rapportserie 1997:9 R *)

-
- Högskoleverket (1998) *Kvinnor och män i högskolan*. Från gymnasium till forskarutbildning 1986/87–1995/96. Uppdaterad och utvidgad version. Högskoleverkets rapportserie 1997:44 R *)
-
- Högskoleverket (1998) *Women and men in higher education*. From upper secondary to postgraduate training 1986/87–1995/96. Högskoleverkets rapportserie 1998:13 R *)
-
- Johnsson, L (1997) *Disputerade kvinnor och män vid universitet och högskolor*. Lika villkor, olika världar? Göteborg, BAS *)
-
- Johnsson, L (1997) *Vem forskar och undervisar på högskolan? Ett könsperspektiv*. Pedagogisk forskning i Sverige, nr 2, s. 81–94
-
- Jonvallen, P (1995) *Bland thammare och kvoteringshatare. Din guide till professorsdebatten*. Bang, nr 3, s. 54–55 *)
-
- Jordahl, H (1999) *En studie i godtycke*. Svensk linje, nr 5–6, s. 25–27 *)
-
- Jordanson (1999) *Jämställdhetspolitikens villkor*. Politiska intentioners möten med den akademiska världen. Exemplet ”Thamprofessorerna”. Rapport, Nationella sekretariatet för genusforskning; 99:1. Göteborg *)
-
- Jordansson (2000) *The politics of gender equality. The encounter between political intentions and the academy in the ”Tham professorships”*. Rapport, Nationella sekretariatet för genusforskning; 99:1. Göteborg, Sekretariatet *)
-
- Jordansson, B (1999) *”Tham-professorerna” Symboler eller förebilder?* Genus, nr 3, s. 30–33 *)
-
- Josefsson, C (2001) *”Kvinnor inte lika lojala mot rangordningen som män.”* Follow me. SSR-tidningen, nr 9, s. 8–9
-
- Juntura, M (1995) *Utredning om jämställdhet vid tjänstetillsättningar*. Råd och rekommendationer för fakultetsnämnderna, tjänsteförslagsnämnderna, institutionerna etc., om hur jämställdhet mellan kvinnor och män ska beaktas vid tjänstetillsättning av professorer, lektorer och forskarassistenter. Uppsala, Uppsala universitet. Jämställdhetskommitténs rapportserie; 3 *)
-
- Karlqvist, A (1998) *Från undantagen till efterfrågad. Om hur kvinnor valt den högre tekniska utbildningen på KTH*. Daedalus, s. 151–168
-
- Leppänen, K (2000) *Forskarskola startar i Luleå*. Genus, nr 1, s. 28–29
-
- Leppänen, K (2000) *Teknik också för kvinnor*. Genus, nr 3, s. 15–17
-
- Lidström Holmberg, C & Willemark, K (red) (1995) *Kvinna och forskare*. Rapport från ett möte mellan kvinnliga doktorander i arkeologi i Uppsala hösten 1994. Institutionen för arkeologi, Uppsala universitet
-
- Linköpings universitet (2000) *Forskarutbildningen vid LiTH. En kartläggning av rekrytering, examination och arbetsmarknad*. Tekniska högskolans rapporter; 2000:1 *)
-

-
- Linköpings universitet (2001) *Linköpings universitets jämställdhetspolitik*. Personalpolitiska dokument
-
- Lorentzi, U (1996) *PUFF*. Pilotutbildning med genusperspektiv för forskarhandledare. Rapport från ett samarbetsprojekt mellan Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Sveriges lantbruksuniversitet, Stockholms universitet och Uppsala universitet. Stockholm, Karolinska institutet *)
-
- Luleå först med kvinnlig forskarskola för tekniker (1997) *Morgonbris*, nr 7–8, s. 27–28
-
- Löfström, Å (1996) *Arbetsvärdering i akademien*. Hur lönestrukturen kan påverkas i ett företag som arbetsvärderat. Umeå economic studies; 401. Umeå universitet
-
- Markusson, B & Hammarlund, N (1997) *Kvinna och chef i Afrika*. Biblioteksbladet, nr 8 s. 12–13
-
- Marongiu, S (1996) "Det blir ett totalt utanförskap". *Könsperspektiv på kvinnors karriärutveckling*. Kvinnovetenskaplig tidskrift, nr 2, s. 41–50 *)
-
- Morhed, A-M (1998) *Det motstridiga könet*. Jämställdhet och genus vid Sociologiska institutionen i Uppsala. Research report, Department of Sociology, Lund University; 1998:11 *)
-
- Morley, L (1999) *Organising feminisms*. The micropolitics of the academy. Women's studies at York/Macmillan series. Basingstoke, Macmillan
-
- Nikell, E (2001) "I som här inträden ...". *Jämsides*, nr 2, s. 8–11
-
- Nikell, E (2001) *Tham-professorerna blev aldrig positivt särbehandlade!* *Jämsides*, nr 2, s. 14–15, 30 *)
-
- Norén, K (1997) *Tjänst efter förtjänst?* Argument i sakkunnigutlåtanden och andra skrivelser, förslag och beslut i överklagningsärenden vid Göteborgs universitet 1988–1994. Göteborg, BAS *)
-
- Norlander, K (1994) *Vad gör strukturerna med oss? Feminismens akademiska dilemma*. Häftnen för kritiska studier, Årg. 27, nr 4, s. 3–10 *)
-
- Odén, B (1995) *Han, hon och lagerkransen*. I: Rudvall, G (red) *Bildning, kunskap, demokrati*. Lund, Studentlitteratur
-
- Odén, B (1996) "Ju högre desto färre". Föreläsning vid presentationen av professorsboken 4 maj 1996. Jämställdhetsarbete vid Lunds universitet; 1. Ledningsgruppen för jämställdhetsarbete, Personalenheten vid Lunds universitet
-
- Odén, B (2000) *Han, hon och lagerkransen*. I: Carlsson Wetterberg, C & Blomqvist, G (red) *Kvinnor vid Lunds universitet*. Årsbok, Lunds universitetshistoriska sällskap; 1999
-
- Olsson, G (1999) *Forskarvärlden. En manlig domän*. *Psykologtidningen*, nr 12–13, s. 12–14
-

-
- Palm, F (1999) *Den "fri"villiga oviljan till radikal förändring*. Diskursiv tröghet i manliga datavetares föreställningar om jämställdhet och förändring. Uppsats, Institutionen för psykologi, Uppsala universitet; 56
-
- Pehrson, G (1997) *Den otroliga verkligheten*. Arbetsvillkor och karriärmöjligheter för 25 kvinnliga forskare/läkare som disputerat vid medicinska fakulteten vid Göteborgs universitet. En studie genomförd med stöd av Rådet för arbetslivsforskning, Medicinska fakulteten vid Göteborgs universitet, Ledarskapsakademien i Göteborg. Göteborg, G. Pehrson
-
- Persson, E (1996) *Kvinna och doktor II*. Vad betyder kön för läkarens akademiska karriär? Rapport från en utfrågning i oktober 1995 av representanter från tjänsteförslagsnämnderna vid samtliga medicinska fakulteter i Sverige. Personal- och organisationsutvecklingsstudier; 11. Linköpings universitet *)
-
- Pervik, G (1999) *Löneskillnader vid befattningen intendent vid Göteborgs universitet*. Uppfattningar om förklaringar till löneskillnader givna av några fakulteter. Göteborgs universitet, Kvinnovetenskapliga institutionen. B-uppsats
-
- Regeringens proposition 1996/97:141 Högskolans ledning, lärare och organisation *)
-
- Riis, U (1997) *Värdering av kvinnors och mäns meriter vid tjänstetillsättning inom universitet och högskolor*. En empirisk studie. I: Hemlin, E (red) *"Det har ändå hänt fantastiskt mycket"*. Stockholm, Riksbankens jubileumsfond i samarbete med Gidlund *)
-
- Rosenberg, A (1999) *EG-domstolens generaladvokat: Fel kvotera kvinnor till professorer*. Från riksdag & departement, nr 35, s. 8
-
- Rydhagen, B (1998) *Kvinnor i miljöforskningen*. Vilken roll spelar finansierarna? Stockholm, Naturvårdsverket *)
-
- Rådahl, E (1999) *Motigt för kvinnor efter disputationen*. "Skriv, analysera, prata och diskutera". Universitetsläraren, nr 10, s. 3–4
-
- Rönngren, J (1999) *Sök toppjobben – kvotering inget att hoppas på. Första kvinnliga universitetskanslern vill få kvinnor att slåss om nya professurer*. TCO-tidningen, nr 3, s. 2–3 *)
-
- Salomonson, A (1996) *Kvinnlig kompetens vid SLU*. Rapport, Sveriges lantbruksuniversitet, Personalutvecklingsenheten; 9. Uppsala
-
- Statistiska centralbyrån (2002) *Forskar kvinnor mer än män?* Resultat från en arbetstidsundersökning riktad till forskande och undervisande personal vid universitet och högskolor år 2000. Bakgrundsfakta till ekonomisk statistik; 2002:1. Örebro
-
- Stockholms universitet. Jämställdhetskommittén (1996) *Jämställdhet och tjänstetillsättningar*.Handledning för tjänsteförslagsnämnder. *)
-

-
- Strömberg Sölveborn, L (1995) *Forskarutbildning och kön*. Inventeringsenkät 1994. Uppsala universitet *)
-
- Sundin, E (1996) *Ebba Witt-Brattström föreslår tuffare tag mot universiteten. Rekrytera jämställt – annars minskas anslagen*. Tema: Rekrytering, P&L, Personalarbete & ledarskap, nr 2, s. 36–38
-
- Svenaesus, L (2000) *Tham-domen feltolkad*. Lag & avtal, nr 9, s. 6
-
- Trojer, L & Gulbrandsen, E (1996) *Gränsöverskridare och normbärare. Kvinnliga doktorander på teknisk fakultet*. Förstudien till Kvinnliga forskarskolan vid Högskolan i Luleå. Luleå, Centrum för kvinnoforskning, Högskolan i Luleå. Publikationer från Centrum för kvinnoforskning; 8 *)
-
- Trojer, L (1996) *Possibilities and hazards. A technical university for women*. Publications from Centre for Women's Studies, Luleå University of Technology; 4 *)
-
- Trojer, L (1999) *Kompetens för ledarskap inom forskningsorganisationer*. En kvinnlig forskarskola för förändring vid teknisk fakultet. Avdelningen för genus & teknik, Luleå tekniska universitet *)
-
- Wennerås C & Wold, A (1997) *Nepotism and sexism in peer-review*. Nature, vol 387, s. 341–343 *)
-
- Wennerås, C & Wold, A (1998) *Kvinna och medicinsk forskare. Myter, fakta och några råd*. I: Hultcrantz, E (red) *Läkare, doktor, kvinna*. Lund, Studentlitteratur
-
- Wilson, A (1997) *Pionjärer*. Tidskriften Ung forskning, nr 3, s. 66–68. [Kvinnohistoria vid KTH]
-
- Wirmark, M, Svanborg, C, Persson, I & Hahn-Hägerdal (red) *Professorsböcken*. Fyrtionio Lundakvinnor berättar. Stockholm, Carlsson
-
- Åsberg, C, Edvardsson-Stiwne, E & Hensing, G (1999) *Studenter, forskarutbildning och genus*. En studie av övergången från grundutbildning till forskarutbildning vid Linköpings universitet. Forums skriftserie; 1. Linköpings universitet, Forum för kvinnliga forskare och kvinnoforskning *)
-
- Öfverström, M (1996) *Vart tar våra licentiater och doktorer vägen?* Kungl. Tekniska högskolans administration. Stockholm, KTH. Stencil. *)
-
- Öhrn, E (2001) *Kartläggning av jämställdhet inom utbildningsvetenskapliga området*. Jämställdhetskommitténs skriftserie; 5. Göteborg, Jämställdhetskommittén, Göteborgs universitet *)
-

Rekrytering och studiesituation: grundutbildning

Brandell, L (1998) *Nittioalets studenter*. Bakgrund och studiemönster. Arbetsrapport, Studenterna i Sverige – Studs; 2

Darvishpour, M (2002) *Immigrant women challenge the role of men*. How the changing power relationship within Iranian families in Sweden intensifies family conflicts after immigration. Särtryck, Stockholms universitet, Sociologiska institutionen; 202

Domínguez Reyes, E & Erwér, M (1996) *Gendered perceptions of graduate studies and research as an occupation*. A pilot study among students within peace and development studies (1995–1996). Skriftserie, Enheten för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring, Göteborgs universitet; 14 *)

Dryler, H (1998) *Educational choice in Sweden*. Studies on the importance of gender and social contexts. Swedish Institute for Social Research; 31. Stockholm. Doktorsavhandling *)

Fornwall, M (1996) *Gender differences in pay among young professionals in Sweden*. Working paper/Department of Economics, Uppsala University; 1996:15

Gerani, F (1998) *Sällan sedd – aldrig hörd*. Kvinnor med invandrabakgrund på Stockholms universitet. En analys av några kvinnors berättelser. C1-uppsats, Pedagogiska institutionen, Stockholms universitet

Högskoleverket (1998) *Kvinnor och män i högskolan*. Från gymnasium till forskarutbildning 1986/87–1995/96. Uppdaterad och utvidgad version. Högskoleverkets rapportserie 1997:44 R *)

Högskoleverket (1998) *Women and men in higher education. From upper secondary to postgraduate training 1986/87–1995/96*. Högskoleverkets rapportserie 1998:13 R *)

Johansson, A & Holmqvist, J (2001) *Socialt ursprung och universitetsstudier*. Upplevelser och erfarenheter bland studenter vid Luleå tekniska universitet. C-uppsats, Luleå tekniska universitet; 2001:94

Johansson, I (2002) *Tjejer måste lockas med radikala grepp*. Ny teknik, nr 7, bil, s. 2

Karlqvist, A (1997) *Från eftersatt till eftersökt*. Om kvinnliga studeranden på Kungl. Tekniska högskolan. Trita-HOT; 2034. Stockholm papers in history and philosophy of technology

Kullberg, K (2000) *Hoppar MAN av?* En studie av män som avbrutit socio-ekonomutbildningen i Lund. Meddelanden från Socialhögskolan, Lunds universitet; 2000:2

-
- Lichtenstein, E (1998) *På grundutbildningen är vi alla lika? En reflektion över kandidattiden ur ett könsperspektiv*. I: Hultcrantz, E (red) *Läkare, doktor, kvinna*. Lund, Studentlitteratur
-
- Linder, K (1999) *Perspektiv i sjuksköterskeutbildningen*. Hur en grupp studerandes uppfattning av sjuksköterskans yrke förändras under tre år av utbildningen. Lund studies in education; 9. Lund University Press. Doktorsavhandling
-
- Linebäck, B (1997) *Det behövs fler kvinnor i datavärlden*. Migranter, nr 6 s. 22, 24–27
-
- Linghag, S (1996) *Man är Handelsstudent*. Handelsstudenters erfarenheter och upplevelser av studiemiljön samt kvinnliga gymnasieungdomars föreställningar om Handelshögskolan i Stockholm. Research report, Ekonomiska forskningsinstitutet vid Handelshögskolan i Stockholm
-
- Lundmark, A (1998) *Lika men ändå olika*. Vilka skillnader finns mellan kvinnliga och manliga studenters uppfattningar om studierna? Rapportserie från Enheten för utveckling och utvärdering, Uppsala universitet; 13
-
- Lundmark, A, Strömberg L & Wiiand, T (1999) *Mest lika – delvis olika*. Hur upplever kvinnliga och manliga studenter sin studiesituation? Rapportserie från Enheten för utveckling och utvärdering, Uppsala universitet; 19
-
- Nikell, E (red) (2001) *Kunskapens frukt lika för alla?* [Temanummer]. Jämsides, nr 2, s. 2–19, 21–27
-
- Nygren, C & Niemi, B O (1999) *Genusperspektiv i pedagogutbildningar*. En studie om studenters upplevelser av lärande om jämlikhet/jämställdhet i teori och praktik. Luleå tekniska universitet; 1999:26. C-uppsats
-
- Oskarson, M & Wägnerud, L (1996) *Statsvetenskap & kön*. Politologen, nr 2, s. 1–36. [Temanummer]
-
- Persson, E (1993) *Kvinna och doktor*. Läkarens könsroll och yrkesroll i grundutbildningen. En slutrapport. Personal- och organisationsutvecklingsstudier; 2. Linköpings universitet *)
-
- Plander, Å (1997) *Tjejer på ingenjörsutbildningar – en sakta ökande minoritet*. Tidskriften Ung forskning, nr 4, s. 46–47
-
- Pranell, T (1998) *Bara kvinnor på DUK – Datateknisk utbildning i Blekinge*. Job magazine, nr 3, s. 46–47
-
- Richter, U (1995) *Tjejer, ni ska rädda Sverige!* Morgonbris, nr 2, s. 5–7
-
- Ronne, M (1996) *Greta Beckius och den omöjliga studentskeromanen*. Kvinnovetenskaplig tidskrift, nr 2, s. 3–14
-

-
- Ronne, M (1996) *Myrten och lager*. En genusteoretisk studie av kvinnors och mäns skönlitterära prosaskildringar av svenskt universitetsliv utgivna 1904–1943. Litteraturvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet. Licentiatavhandling
-
- Ronne, M (2000) *Två världar – ett universitet*. Svenska skönlitterära universitetsskildringar 1904–1943. En genusstudie. Skrifter utgivna av Avdelningen för litteratursociologi vid Litteraturvetenskapliga institutionen i Uppsala; 44. Doktorsavhandling
-
- Ronne, Marta (1998) *Kvinnors och mäns skönlitterära skildringar av svenskt universitetsliv 1904–1943*. I: Langås, U (red) *Kvinnelitteraturhistorier*. Forskningsserien, Høgskolen i Agder; 7. Kristiansand
-
- Roos, G (2002) *Nya studerande vid studiecentra i Hälsingland läsåret 1997/98*. Studiecentra Hälsingland rapport; 5. Bollnäs, Högskoleenheten
-
- Rosell, S (1997) *IT-utbildning med kvinnlig profil*. Skolvärlden, nr 7, s. 14–15
-
- Rönholm, T (1999) *Kunskapens kvinnor*. Sekelskiftets studentskor i mötet med den manliga universitetsvärlden. Forskningsrapporter från Institutionen för historiska studier vid Umeå universitet; 12. Doktorsavhandling
-
- Salminen-Karlsson, M (1997) *Reforming a masculine bastion*. State-supported reform of engineering education. I: Berner, B (ed) *Gendered practices*. Linköpings universitet, Teknik och social förändring, Tema
-
- Sandberg, E & Sennerdal, B (2002) *Präster snart en bristvara*. Kvinnorna i majoritet vid pastoralinstituten. Svenska kyrkans tidning, nr 6, bil., s. 4–7
-
- Shands, K W (1995) *Doppler effects*. Female frequencies in higher education. PU-rapport; 1995:6. Stockholms universitet
-
- Silén, M (1998) Maria Hanberger och Anna Hjorth, LTH: *Det behövs flera kvinnliga ingenjörer!* Byggindustrin, nr 14, s. 26–27
-
- Sjöberg, K (2002) *Ingång för kvinnor lockar till teknik*. Tema: utbildning. Energi & miljö, nr 2, s. 47
-
- Skidén, U (1995) *Framåt för flickorna på nya teknikerlinjer*. Utbildning. Elektroniktidningen, nr 3, s. 22
-
- Stanfors, M (2000) *Säkert och sakta. En kort historik över kvinnors intåg i naturvetenskaplig och teknisk utbildning*. NOT-häfte; 18. Stockholm, Skolverket, Högskoleverket *)
-
- Strömberg, U-B (1996) *Kvinnors villkor i universitets- och högskolevärlden*. Seminarierapport. Stockholm, Rådet för arbetslivsforskning
-
- Strömholm, G (1995) *Svarta hattar bland vita mössor*. Tidiga kvinnliga studenter. I: Nevéus, T, Ellenius A & Heinemann, T (red) *Universitetets bildvärld*. Uppsala universitet
-

-
- Tallberg Broman, I (1998) *De lärarstuderande och könsperspektiven*. Pedagogisk-psykologiska problem; 640. Malmö, Lärarhögskolan
-
- Udén, M (2000) *Tekniskt sett av kvinnor*. Kvinnors examensarbeten på civil- och bergsingenjörslinjerna, Tekniska högskolan i Luleå 1971–1993. Doctoral thesis, Luleå University of Technology; 2000:05
-
- Westerståhl, A (1998) *Läkarstudenter fick inblick i könsperspektiv*. Läkartidningen, nr 16, s. 1817–1819
-
- Westerståhl, A (1998) *På grundutbildningen är vi alla lika? Andra delen. I: Hultcrantz, E (red) Läkare, doktor, kvinna*. Lund, Studentlitteratur
-
- Winnfors, S (1998) *Glöm inte bort oss studenter!* Tvärdrag, nr 2, s. 18–19
-
- Wistedt, I (1998) *Recruiting female students to higher education in mathematics, physics and technology*. An evaluation of a Swedish initiative. Högskoleverkets skriftserie; 1998:3 S
-
- Wistedt, I (2001) *Five gender-inclusive projects revisited*. A follow-up study of the Swedish government's initiative to recruit more women to higher education in mathematics, science, and technology. Stockholm, Högskoleverket
-

Arbetsmiljö

- Aas, G H & Gulbrandsen, E (1996) *Om vi har tur kan det bli värre*. Feministiskt kulturarbete på universitetet. I: Häften för kritiska studier, nr 1, s. 47–56
-
- Aas, G H (1997) *Akademisk mikropolitik. Kön och konkurrens på universitetet*. Häften för kritiska studier, nr 4, s. 5–14 *)
-
- Andersson, L (1998) *Attityder till jämställdhet på Högskolan i Växjö*. En undersökning från 1998. Jämställdhetskommittén, Högskolan i Växjö; 1998: 1 *)
-
- Berggren, D, Bjuremark, A, Forsberg, P, Nordberg M & Stråby, K (1998) *En orientering i det akademiska riket*. I: Hultcrantz, E (red) *Läkare, doktor, kvinna*. Lund, Studentlitteratur
-
- Berntsson, P (2001) *Kvinnlig kompetens undervärderas*. Förskolan, nr 6, s. 50
-
- Blomqvist, M (1997) *Sekreterares och laboratorieassistenters psykosociala arbetsmiljö*. En undersökning av Uppsala universitets jämställdhetskommitté. Uppsala, Universitets- och förvaltningsledningens kansli
-
- Borell, K & Larsson, A-L (1996) *Roller och handlingsmöjligheter i manliga majoritetskulturer*. En explorativ studie av kvinnliga teknikstudenter. Pedagogisk forskning & förnyelse; 1996:2. Östersund, Mitthögskolan
-

-
- Brandell, L (2001) *Studenterna i Sverige*. Om livet och tillvaron som student vid sekelskiftet 2000. Höskoleverkets rapportserie 2001:26 R
-
- Börjeson, A & Meyer, P (1997) *Utbildningskultur och kön*. En rapport från studenternas vardag, PU-rapport; 1997:2. Stockholm, Stockholms universitet
-
- Börjeson, A (1997) *Utbildningskultur och kön. Häften för kritiska studier*, nr 2, s. 70–78
-
- Doktorander mår dåligt* (2002) *Genus*, nr 1, s. 30–31
-
- Ds 2000:71 *Åtgärder mot diskriminering i högskolan* *)
-
- Dufwenberg, M & Muren, A (2002) *Discrimination by gender and social distance*. Working papers in economics, Department of Economics, Stockholms universitet; 202:2
-
- Eliasson, M (1996) *Hur vet vad vi ser, när vi ser något?* Frågor vid tolkningar av resultat från en välbekant miljö. I: Holm, B et al, *Inledningsord*. Kottierier och kön; 4. Uppsala, Centrum för kvinnoforskning
-
- Eliasson, M (1997) *Makt och kön i akademien*. I: *Kvinnor i akademien*. Göteborg, Chalmers tekniska högskola
-
- Johansson, I (1999) *Makt och kön i upplysningens högberg*. *Kvinnligt, manligt ...* Tvärdrag, nr 5, s. 30–31
-
- Lorentzi, U (1996) *Jämställdhetsarbete är ingen tejudning*. *Bang*, nr 4, s. 38–39
-
- Magnusson, E (1996) *"Jag har faktiskt aldrig lidit av att vara kvinna"*. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr 1, s. 30–46 *)
-
- Magnusson, K (2001) *"Nu går vi vidare"*. Studenter om stämningen på Polis-högskolan. *Svensk polis*, nr 2 s. 5–6
-
- Mark, E & Larsson, C (2001) *Arbetsmiljö ur jämställdhetsperspektiv*. En könsuppdelad kartläggning av doktoranders arbetsmiljö och anställning efter examen. Jämställdhetskommitténs skriftserie; 3. Göteborg, Jämställdhetskommittén, Göteborgs universitet *)
-
- Sjödahl, S (1995) *Ensam på jobbet?* Kvinnliga lärare, forskare och doktorander vid LTH beskriver sin psykosociala arbetsmiljö. *Pedagogisk utvecklingsarbete vid Lunds universitet*; 194
-
- Skantze, A & Grewin, A-M (red) (2001) *Kön och genus som villkor*. Forskning och samtal vid Pedagogiska institutionen, Stockholms universitet. *Forskningsrapport från Pedagogiska institutionen, Stockholms universitet*; 66
-
- Skeppholm, T (1997) *De har tröttnat på det manliga bröstandet i universitetsvärlden*. Ett samtal om feminism, ishockey, Timbro och underordning. *Arbetaren*, nr 16, s. 10–11
-

Sexuella trakasserier

Eliasson, M (1998) *"Man mår sämre än man tillåter sig"*. Trakasserier som kan härledas till kön. En enkätstudie till studerande vid Göteborgs universitet. Studentkommittén vid Göteborgs universitet

Eliasson, M (1999) *Sexuella trakasserier*. Medias kelgris eller Hur användbart är ett begrepp? Feministiskt perspektiv, nr 3, s. 5–11

Eriksson, A-K (1998) Sexmobbad på högskolan. Hanna avbröt sina studier. Lärarna går oftast fria. *Arbetsmiljö*, nr 6, s. 24–26

Göteborgs universitet, Jämställdhetskommittén (1999) *Om könskränkningar*. En handledning

Hensing, G & Larsson, C (2000) *Studiemiljö och kön*. En kartläggning av förekomsten av sexuella och könsrelaterade trakasserier bland studenter och doktorander vid Göteborgs universitet. Jämställdheteskommitténs skriftserie; 2. Göteborgs universitet

Socialdepartementet, Jämställdhetsenheten (1995) *Sexuella trakasserier*. Magasin om jämställdhetsprojekt. Idéer och förebilder

Sohl, L (2001) *Trakasserier på grund av kön – ett normaliserat inslag i akademien*. Jämsides, nr 2, s. 16–18

Söderqvist, M & Popova, S (1996) *Konsten att skapa ett problem*. JämO:s kamp mot sexuella trakasserier. Rapport, Timbro; 1996:7

Udd, L (1995) *Misshandlade kvinnor vågar inte berätta*. Morgonbris, nr 1, s. 12–13

Umeå universitet (1995) *Åtgärdsprogram mot sexuella trakasserier vid Umeå universitet*. Jämställdhetskommittén

Övriga dokument

Arbetslivsinstitutet (1998) *Systematisk arbetsvärdering och lönesättning i högskolemiljö*. Ett Mitthögskoleprojekt. Solna, Arbetslivsinstitutet. Lönebildning och arbetsvärdering, LÖV; 24.

Brozin, V (1999) *En pionjär som gillar makt*. Lärarnas tidning, nr 17, s. 28–31

Börjesson S (1998) *Retorik & praktik*. Job magazine, nr 4, s. 39–40

Börjesson, S (1998) *Moment 22*. Job magazine, nr 4, s. 38–39 *)

Eklund, L (1996) *Vriden syn på jäm(s)tälldhet*. Jämställdhet. Kristdemokratisk debatt, nr 3, s. 28–30

-
- Eriksson, L & Östberg, K (2001) *Boken om Gerda*. Uppsala, Uppsala Publishing House
-
- Frängsmyr, T (2000) *Fredrika Bremer, pionjären*. I: Frängsmyr, svensk idéhistoria. Del 2. Stockholm, Natur och kultur
-
- Frängsmyr, T (2000) *Kvinnorna och politiken*. I: Frängsmyr, svensk idéhistoria. Del 2. Stockholm, Natur och kultur
-
- Groth, M R (1998) *QFS goes down under!* Kvinnoforskningsnytt, nr 3, s. 9–11
-
- Holm, B (1996) *Det tredje könet*. Studentkor i Uppsala. I: Möller Jensen, E. (huvudred) Nordisk kvinnolitteraturhistoria. Band 3. Höganäs, Wiken
-
- Hultcrantz, E (red) (1998) *Läkare, doktor, kvinna*. Lund, Studentlitteratur *)
-
- Högstedt, C, Garstedt, I & Svenaeus, L (1995) *Mannens svartaste bekymmer ...* Hertha, nr 1, s. 24–25
-
- Irlinger, I (2001) *"Jag är ej karl, jag är en kvinna och jag sörjer däröver ..."* Jämsides, nr 2, s. 28–29
-
- Johansson, A (2000) *Öppna dörrarna för mångfalden!* Genus, nr 4, s. 28–31
-
- Johnsson, H (1999) *"Lex Elsa" och karriären*. Aktuellt om genusforskning, nr 2, s. 9–11
-
- Jonasson, K & Ransbo, G (red) (2000) *Anna Ahlström, vår första kvinnliga doktor i romanska språk år 1899*. Symposieföredrag den 9 december 1999. Uppsala universitet. Studia Romanica Upsaliensia; 61
-
- Kalman, H (1995) *Myter kring kvinnors solidaritet*. Häftet för kritiska studier, nr 4, s. 71–77
-
- Kvilhaug, A (1999) *Kvinnor – framtidens ledare?* En empirisk undersökning av kvinnligt och manligt ledarskap avseende ledarskapsstil, feminina/maskulina egenskaper och kön samt deras relation till idealchef och transformativt ledarskap. Psykologexamensarbete, Psykologiska institutionen, Stockholms universitet
-
- Larsson, G (1998) *Nordisk fest till fädrens minne*. I: Fakirestudier, Årg 13, s. 27–29
-
- Leffler, S & Olsson, M (1995) *Oidipus går till jobbet*. Psykologexamensuppsats, Göteborgs universitet, Psykologiska institutionen
-
- Lindberg, E (1999) *Sophiahemmet – sjukvård, väckelse och kvinnokamp*. Folkets historia, nr 1, s. 29–44
-
- Lindgren, G (1996) *Out of body position som feministisk strategi*. Bang, nr 4, s. 34–35
-
- Lundenmark, T (1999) *Den långa klassresan*. Kompetensspecial. SSR-tidningen, nr 17, s. 18–20
-

Löfgren, M (1998) *Öppet brev till Fred Hjelm*. Visslingar & rop, nr 6
s. 84–87

Reuterberg, S-E (1997) *Gender differences on the Swedish scholastic aptitude test*. Report, Department of Education and Educational Research, University of Göteborg; 1997:02

Sangregorio, I-L (1996) *Riv hierarkierna!* Kvinnobulletinen, nr 1, s. 18

Stage, C (1999) *Predicting gender differences in word items*. A comparison of item response theory and classical test theory. Em, Educational measurement; 34. Umeå universitet, Enheten för pedagogiska mätningar

Stridsberg, S (2002) *Efterlyst*. Kunskapen som kom bort. Ottar, nr 3, s. 4–7

Wester, A (1997) *Differential item functioning (DIF) in relation to item content*. A study of three subtests in the Swesat with focus on gender. Em, Educational measurement; 27. Umeå universitet

Litteratur från Norden och övriga länder

Asterisk efter en titel innebär att arbetet återfinns med kommentarer i bibliografins första del.

Genusforskning: allmänt, övergripande dokument

Aalborg Universitet (1997–) *GEP*. Forskningsprogram om køn, magt og politik. [Huvudpost för skriftserie]

Aalborg Universitetscenter. Institut for Samfundsudvikling og Planlægning (1990–) *FREIA*. Tekstserie. [Huvudpost för skriftserie]

Aalborg University. Department of development and planning (1992–) *Feminist research*. Report [Huvudpost för skriftserie]

Aarhus universitet. Center for Europæiske Kulturstudier. Afdeling for Kønsforskning (1990–1999) *Cekvinanyt*. [Huvudpost för periodisk skrift]

Aarhus Universitet. Center for Kulturstudier. Afdeling for Kønsforskning (2000–) *Kontur*. Tidsskrift for kulturstudier. Fortsætter: *Cekvinanyt* [Huvudpost för periodisk skrift]

Aarhus Universitet. Center for Kønsforskning (1987–) *Cekvina*. Även med titel: *Arbejdsnotat – Cekvina* [Huvudpost för periodisk skrift]

Ahmed, D (1996) *Essence and diversity in gender research*. Aalborg university, Department of development and planning. FREIA. Paper; 29

Amfred, S (1996) *Conceptualizing gender*. Aalborg university, Department of development and planning. FREIA. Paper; 28

Andersen, J et al (red) (1995) *Køn som irritation, køn og organisation, modernitet og udvikling*. GRUS; 47. Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitetscenter

Arnborg, B (2002) *Den ihärdiga ojämställdheten*. Dagens forskning, nr 20, s. 16–17. [Intervju med Liisa Husu]

Bergqvist, C (ed) (1999) *Equal democracies? Gender and politics in the Nordic countries*. Oslo, Scandinavian University Press

Birkelund, G E, Broch-Due, K & Nilsen, A (red) (1999) *Ansvar og protest*. Kjønn, klasse og utdanning i senmoderniteten. Festskrift til professor Hildur Ve i anledning hennes 70-årsdag. Universitet i Bergen, Sosiologisk institutt

Bloch, C (1999) *Køn i akademien*. Ud fra Bourdieus blik. Arbejdsrapport, Køn i Den Akademiske Organisation; 8. Københavns Universitet

-
- Borchorst, A & Fiig, C (2000) *Plads til forbedring*. Dansk ligestillingspolitik 1975 til 2000. Aalborg Universitet. Rapport, GEP-Forskningsprogram om køn, magt og politik; 2/2000
-
- Borchorst, A (red) (2002) *Kønsmagt under forandring*. København, Reitzel
-
- Broch, I, Bull, T & Swan, T (red) (1995) *Proceedings of The 2nd Nordic Conference on Language and Gender*. Tromsø 3–5. November 1994, University of Tromsø, School of Language and Literature. Nordlyd; 23
-
- Bull, T, Henriksen, C, Pedersen, I L, Preisler, B, Erson, E, Gomard, K & Einarsson J (1996–2002) *Sprog og køn*. Roskilde Universitetscenter. Dansk sprog
- 1 *Oplæg fra et seminar på RUC 30.5.1994*. 1996
- 2 *Oplæg fra et seminar på RUC 28.4.1998*. 1998
- 3 *Oplæg fra et seminar på RUC 6.11.2001*. 2002
-
- Christensen, A-D, Ravn, A-B & Rittenhofer, I (red) (1997) *Det kønnede samfund*. Forståelser af køn og social forandring. Aalborg Universitetsforlag
-
- Dahl, H M (1995) *Contemporary theories of patriarchy – like a bird without wings?* Power, signification and gender in the reproduction of patriarchy. Aalborg Universitetscenter. FREIA. Paper; 22
-
- Dahlerup, D (2001) *"Ambivalenser og strategiske valg"*. Om problemer i kvindebevægelsen og i feministisk teori omkring forskels- og lighedsbegreberne. Tekst, GEP, The Research Programme Gender, Empowerment and Politics; 3
-
- Elborg Universitetscenter (1978–) *Serie om kvindeforskning*. Elborg Universitetsforlag
-
- ETAN Expert Working Group on Women and Science (2000) *Science policies in the European Union. Promoting excellence through mainstreaming gender equality*. Luxembourg, European Commission *)
-
- Fiig, C (1999) *Forskellighed i forskning? Ligestillingsrådets status- og strategipapir over ligestilling i dansk forskning*. København, Ligestillingsrådet *)
-
- Folkesson, P (2000) *Nordisk mansforskning*. En förteckning med sammanfattande kommentarer. Bilaga till: Nordisk mansforskning – en kartläggning. Arbetsrapport, Karlstads universitet, Institutionen för samhällsvetenskap; 2000:9 [Bibliografi]
-
- Folkesson, P (2000) *Nordisk mansforskning*. En kartläggning. Arbetsrapport, Karlstads universitet, Institutionen för samhällsvetenskap; 2000:10
-
- Frangeur, R (2001) *Gråt gärna – men forska*. Rapport från konferensen 6–7 mars 2001 om kvinnorörelse och kvinno/genusforskning. Forums skriftserie; 2. Linköpings universitet, Forum för kvinnliga forskare och kvinnoforskning
-

-
- Gomars, K (2000) Opdagelsen af kvinden. *Kontur*, nr 1, s. 45–50
-
- Gulbrandsen, E (red) (1998) *Forskningspolitiske (pr)øvelser*. Sekretariatet for kvinneforskning, Norges forskningsråd
-
- Gullikstad, B & Heitmann, K (red) (1997) *Kjønn, makt, samfunn i Norden i et historisk perspektiv*. Bind II. Konferencerapport fra det 5. Nordiske kvinnohistorikermøtet, Klækken, 08–11.08.96. Dragvoll, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Senter for kvinneforskning
-
- Halsaa, B (2001) *Uferdige eller likestilte demokratier? Historiografiske refleksjoner om nordisk statsvitenskapelig kvinneforskning*. GEP-Tekstserie; 1. Aalborg Universitet
-
- Harper A M (red) (1997) *Likestillingskonferansen 1995 for universiteter og høyskoler i Norge*. HIF-rapport; 1997:14. Alta, Høgskolen i Finnmark *)
-
- Hirdman, Y (1996) *Key concepts in feminist theory – analyzing gender and welfare*. Aalborg university, Department of development and planning. FREIA. Paper; 34
-
- Hyrynen, Y (ed) (1996) *Voicing gender*. Tampere English studies; 5. University of Tampere
-
- Hämäläinen, K & Pehkonen, J (2001) *Gender, labour market training and employment*. Working paper, University of Jyväskylä, School of Business and Economics; 243
-
- Jenu, P M (1999) *Postfeminism and the deconstruction of women*. From gynocentrism to gender skepticism. Helsinki, Helsingin yliopisto. Examensarbete
-
- Järvälä, M-L (1996) *”Why hath this lady writ her own life...?”* Autobiography from feminist perspectives. Northern gender studies; 2. University of Oulu. Doktorsavhandling
-
- Kempe, J (ed) (2001) *Men’s viewpoint on gender equality*. Publications on equality; 2001:6). Helsinki, Ministry of Social Affairs and Health
-
- Knudsen, S V & Meyer, B (eds) (2001) *Gender in academia*. I: Nora, nr 3, s. 137–212 [Temanummer]
-
- Kress, H (red) (1996) *Litteratur og kjønn i Norden*. Foredrag på den XX. Studiekonferanse i International Association for Scandinavian Studies (IASS), arrangert av Institut for litteraturvitenskap, Islands universitet, i Reykjavik 7–11. august 1994. Reykjavik, Háskolautgáfan
-
- Københavns Universitet. Center for kvindeforskning (1990–) *Varia*. Skriftrække for Center for kvindeforskning, Københavns Universitet [Huvudpost för skriftserie]
-
- Københavns Universitet. Center for kvindeforskning (1993–) *Varia opgaveserie*. Skriftrække for Center for kvindeforskning, Københavns Universitet [Huvudpost för skriftserie]
-

-
- Københavns Universitet. Center for kvindeforskning og -undervisning (1988–1995) *Skriftserie, SAMKVIND*. [Huvudpost för skriftserie]
-
- Københavns Universitet. Center for kvindeforskning og -undervisning (1995) *Diskurs, ideologi og praksis – kønsidentitet og ligestillingsdebat*. Skriftserie SAMKVIND; 20
-
- Københavns Universitet. Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Center for kvindeforskning og -undervisning (1988–1995) *Skriftserie, SAMKVIND* [Huvudpost för skriftserie]
-
- Københavns Universitet. Koordinationen for kvinde- og kønsforskning (1994–) *Nyhedsbrev om kvinde- og kønsforskningen i Danmark*. [Huvudpost för periodisk skrift]
-
- Københavns Universitet. Koordinationen for kvinde- og kønsforskning (1996) *Forskningsrådenes strategiplaner 1998–2002*
-
- Lautamatti, L (1996) The importance of women's studies. A personal point of view. I: Hyrynän, Y (ed) *Voicing gender*. Tampere English studies; 5. University of Tampere
-
- Lie, M (1998) *Computer dialogues. Technology, gender and change*. Skriftserie, Senter for kvinneforskning, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet; 2. Stockholm, KTH. Doktorsavhandling
-
- Livholts, M (2001) "Women", welfare, textual politics and critique. Different categories of "women", the making of welfare states and emancipation in a Nordic welfare state context. *Studier i socialt arbete vid Umeå universitet*; 34. Doktorsavhandling
-
- Markkola, P (ed) (2000) *Gender and vocation*. Women, religion and social change in the Nordic countries 1830–1940. *Studia historica*; 64. Helsinki, Finnish Literature Society
-
- Melkas, H (2000) *Gender equality and occupational segregation in Nordic labour markets*. Helsingin yliopisto
-
- Melkas, T (1999) *The gender barometer 1998*. Equality between man and women in Finland. Helsinki, Statistics Finland
-
- Moser, I & Aas, G H (1997) *Technology and democracy*. Gender, technology and politics in transition? Proceedings from workshop 4. TMV skriftserie; 29. University of Oslo, Centre for Technology and Culture
-
- Mulinari, D (1996) *Thinking about feminism*. Aalborg university. FREIA. Paper; 31
-
- Myrstad, A M & Naustvoll, R (red) (1997) *Kompetansekatalog 1997*. Kvinne- og kjønnsforskning. I tillegg en liste over kvinnelige forskeres fagområder. Dragvoll, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
-

Nenola, A (1998) Naisasian ja naistutkimuksen jäljillä. Eräs merkkivuosihaastattelu. Naistutkimus/Kvinnoforskning, nr 4, s. 6–15. [Behandlar finsk genusforskning]

Nielsen, H B (ed) (1995) *Gender, modernity, postmodernity – new perspectives on development/construction of gender*. Papers from a seminar at Lysebu, Oslo 22nd–24th of April 1994. Arbeitsnotat, Senter for kvinneforskning, Universitetet i Oslo; 2

Nordenstam, K (1997) *Språk och kön i Norden*. Forskning och framtid. I: VAKKI-symposiumi XVII, Vyöri 22.–23.2.1997. Vol. 22. Vaasa, Vaasan yliopisto

Norges forskningsråd. Sekretariatet for kvinneforskning (1996) *Kjønn i media*. Konferanse 9. Og 10. september 1996. Rapport. Arbeitsnotat, Norges forskningsråd, Sekretariatet for kvinneforskning; 2. Likestillingsrådets publikasjonsserie; 6. Oslo, Norges forskningsråd

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Senter for kvinne- og kjønnsforskning (1999–) *Skriftserie, Senter for kvinne- og kjønnsforskning, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet*. Trondheim. Fortsätter: Skriftserie, Senter for kvinneforskning, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet [Huvudpost för skriftserie]

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Senter for kvinneforskning (1996–1998) *Skriftserie, Senter for kvinneforskning, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet*. Trondheim. Fortsätter: Skriftserie, Senter for kvinneforskning, Universitetet i Trondheim. Fortsättes av: Skriftserie, Senter for kvinne- og kjønnsforskning, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet [Huvudpost för skriftserie]

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Senter for kvinneforskning (1999–) *Arbeitsnotat, Senter for kvinneforskning, Institut for tverfaglige kulturstudier*. Trondheim [Huvudpost för skriftserie]

Nyboe, L (2000) *Imellem isolation og networking*. Kønnsforskning på Syddansk Universitet. I: Kvinder, køn & forskning, nr 2, s. 57–60 *)

Nyyssönen, H & Randolph, R R (1997) *The literature review*. Part IV. Gender/sexuality and literature. Special edition. Publications of the Department of English, University of Oulu. C. Literary and cultural studies; 4

Odense universitet. Center for Kvinde- og Kønsstudier (1991–) *Publikationer fra Center for Kvinde- og Kønsstudier, Odense Universitet* [Huvudpost för skriftserie]

Peltonen, C & Turtiainen, S (eds) (2001) *Gender equality and the future*. 2nd Baltic Sea Women's Conference, 9–11 March 2000, Helinkki, Finland. Åbo

Petersson, B H (2000) *Ligestilling. Også inden for den akademiske medicin*. I: Ugeskrift for læger, nr 20, s. 2901

-
- Rantalaho et al. (2002) *Women's studies and gender research in Finland*. Evaluation report. Suomen Akatemian julkaisuja; 8
-
- Rasmussen, P & Rittenhofer, I (2001) *Forestillinger om køn og forskning*. Humaniora, nr 4, s. 13–17
-
- Research Council of Norway (2001) *Universitäts-, Wissenschafts- und Intellektuellengeschichte*. Bericht über das 9. deutsch-norwegische Historikertreffen in Meißen/Dresden, Mai 1998. Bilanz eines Jahrhunderts. Bericht über das 10. deutsch-norwegische Historikertreffen in Bergen, Mai/juni 2000. Oslo
-
- Rosenbeck, B & Funder, H (red) (1997) *Center for Kvinde- og Kønsforskning, KUA*. 1994–1996. Københavns Universitet, Center for Kvinde- og Kønsforskning
-
- Rømer Christensen, H & Sanderhoff, R (red) (1998) *Køn gør en forskel*. Kønsforskning på vej mod år 2000. Københavns Universitet, Koordinationen for Kvinde- og Kønsforskning
-
- Rømer Christensen, H (2000) *Koordinationen for Kvinde- og Kønsforskning 1996–2000*. Selvevaluering. København, Koordinationen for Kvinde- og Kønsforskning
-
- Rømer Christensen, H (2000) *Mainstreaming af kønsforskningen*. Debatoplæg. Kvinder, køn & forskning, nr 2, s. 27–34
-
- Rømer Christensen, H (red) (2000) *Køn og læreprocesser*. Kvinder, køn og forskning, nr 1, s. 1–112. [Temanummer]
-
- Rømer Christensen, H et al (1999) *Ligestilling*. Kvinder, køn & forskning; 1. København, Koordinationen for Kvinde- og Kønsforskning
-
- Rømer Christensen, H et al (red) (1996) *Køn og magt i akademien*. Kvinder, køn & forskning, nr 3, s. 1–88. [Temanummer]
-
- Saarinen, Aino & Huttunen, A (eds) (1996) *Proceedings from the First Femina Borealis Research Conference, August 17–21, 1995*. Femina Borealis; 3 Northern gender studies; 3. University of Oulu
-
- Scandinavian University Press (1993–) *Nora*. Nordic journal of women's studies. Oslo [Huvudpost för periodisk skrift]
-
- Siim, B (1998) *Vocabularities of citizenship and gender*. The Danish case. Aalborg university. GEP; 6
-
- Siimes, M, Husu, L & Varsa, H (eds) (1996) *Research on women and gender from Finland 1980–1995*. Women's studies reports; 1996:1 [Bibliografi]
-
- Sjørup, K (1995) *Patriarkatet og det kvindelige subjekt*. Aalborg Universitetscenter. FREIA. Tekst; 25
-
- Skjerbæk, H (red) (2001) *Midt i strømmen*. Om ligestilling, mainstreaming og mangfoldighed. København, Jurist- og Økonomforbundet
-

-
- Statistics Finland (1999) *Women and men in Finland 1999*. Gender statistics; 7. Helsinki
-
- Statistics Finland (2001) *Women and men in Finland 2001*. Gender statistics; 2001:2. Helsinki
-
- Stormhøj, C (1998) *Kønnet vi tænker, kønnet vi gør*. Københavns Universitet, Sociologisk Institut. Ph.d.-afhandling; 7
-
- Søndergaard, D M (1999) *Destabilising discourse analysis*. Approaches to post-structuralist empirical research. Arbejdsrapport, Kør i Den Akademiske Organisation; 7
-
- Tuohimaa, S, Työlähti, N & Fyhn, A (eds) (1995) *On the terms of northern women*. Articles written by women researchers in Finland, Norway, Russia, Samiland and Sweden. University of Oulu
-
- Unesco (1995) *Gender equality in Iceland*. National report to the fourth United Nations World Conference on Women in Beijing 1995. Reykjavik
-
- Universitetet i Bergen. Senter for humanistisk kvinneforskning (1991–1997) *Skriftserie, Senter for humanistisk kvinneforskning, Universitetet i Bergen*. Fortsättes av: Skriftserien, Universitetet i Bergen, Senter for kvinne- og kjønnsforskning [Huvudpost för skriftserie]
-
- Universitetet i Bergen. Senter for kvinne- og kjønnsforskning. *Skriftserien, Universitetet i Bergen, Senter for kvinne- og kjønnsforskning* (1998–) Fortsätter: Skriftserie, Universitetet i Bergen, Senter for humanistisk kvinneforskning [Huvudpost för skriftserie]
-
- Universitetet i Oslo. Senter for kvinneforskning (1994–1998) *Vil du vite hva vi kan?* A survey of projects and competence at The Centre for Women's Research. Fortsättes av: Kompetens katalog [Huvudpost för periodisk skrift]
-
- Universitetet i Oslo. Senter for kvinneforskning (1999/2000–) *Kompetans katalog*. Who's who? A profile of projects and researchers at the Centre for Feminist Research, University of Oslo. Fortsätter: Vil du vite hva vi kan? [Huvudpost för periodisk skrift]
-
- Universitetet i Oslo. Senter for kvinneforskning (1988–) *Arbeidsnotat, Senter for kvinneforskning*, Universitetet i Oslo. Även med titel: Working paper [Huvudpost för skriftserie]
-
- Universitetet i Oslo. Senter for kvinneforskning (1992–1995) *Kompendium, Senter for kvinneforskning, Universitetet i Oslo* [Huvudpost för skriftserie]
-
- Universitetet i Oslo. Senter for kvinneforskning (1996) *Statusrapport 1992–1996*. En rapport om virksomheten ved Senter for kvinneforskning med forslag til videreutvikling av feltet kvinne- og kjønnsforskning ved Universitetet i Oslo. Arbeidsnotat, Senter for kvinneforskning, Universitetet i Oslo; 1996:1
-

-
- Universitetet i Oslo. Senter for kvinneforskning (1999/2000–) *Kompetense-katalog*. Fortsätter: Vil du vite hva vi kan? [Huvudpost för periodisk skrift]
-
- Universitetet i Tromsø (1997) Senter for kvinneforskning og kvinner i forskning. *Kvinneforskermaraton V*
-
- Universitetet i Tromsø. Kvinnforsk (2000) *Nord og nedenfra*. Papers by Tromsø scholars for Women's Worlds 99. Bidrag fra "Tromsøforskere"
-
- Universitetet i Trondheim (1995) *Likestillingskonferansen for universiteter og høyskoler, Røros 12.–23. september 1994*.
-
- Universitetet i Trondheim. Senter for kvinneforskning (1991–1995) *Skriftserie, Senter for kvinneforskning, Universitetet i Trondheim*. Fortsättes av: Skriftserie, Senter for kvinneforskning, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet [Huvudpost för skriftserie]
-
- Vabø, A (1995) *Mot likestilling eller kjønnssegregering?* Universitetet i Bergen. Notat, LOS-senter; 1995:31 *)
-
- Vehviläinen, M (1997) *Gender, expertise and information technology*. Department of Computer Science, University of Tampere. A; 1997:1. Doktorsavhandling
-
- Wickström, K (1998) *Kvinnors kamp för 100 år sedan*. Astra nova, nr 4, s. 26–31
-
- Zimmerman, B & McNaron, T A H (eds) (1996) *The new lesbian studies*. Into the twenty-first century. Feminist Press at the City University of New York
-
- Åbo akademi. Institutet för kvinnoforskning (1986–) Publikationer från Institutet för kvinnoforskning vid Åbo akademi [Huvudpost för skriftserie]
-

Övergripande utbildningsplanering och jämställdhetsplaner

-
- Aagård, I (red) (1996) *NTNU og likestilling*. En håndbok om mål, lover og regler for likestillingsarbeidet ved universitetet. Trondheim, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
-
- Annfeldt, T (1998) *Kjønn i utdanning*. Hegemoniske posisjoner og forhandlinger om yrkesidentitet i medisins- og faglaererutdanning. Trondheim, NTNU
-
- Arnesen, A-L (ed) (1995) *Gender and equality as quality in school and teacher education*. The final report from the 3-year Nordic project on gender and equal opportunities in teacher education. Apostrof ; A: special ed. Oslo College, School of Education
-

-
- Danmarks Tekniske Universitet (1995) *DTU's handlingsplan for ligestilling. 1995–98*. Lyngby
-
- Drotner, K & Rosenbeck, B (1997) *Notat om ligestilling ved Københavns Universitet*. Københavns Universitet
-
- Dunne, M (2001) *Women and men in tertiary education*. EUROSTAT. Statistics in focus. Population and social conditions; 2001:18. Luxembourg, Eurostat
-
- Ford, N K & Hitland, S (2001) *Nye utfordringer for likestillingsarbeidet ved Høgskolen i Sør-Trøndelag*. TØH-serien; 3. Trondheim, Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avdeling for økonomisk administrativ utdanning
-
- Heikkinen, A (ed) (1996) *Gendered history of (vocational) education. European comparisons*. Ammattikasvatussarja; 14. Hämeenlinna, Tamperen yliopiston opettajankoulutuslaitos
-
- Heinonen, O-P (1999) Promotion of gender equality in higher education and research in Finland. The role of the Ministry of Education. I: Fogelberg, P, Hearn, J, Husu, L & Mankkinen, T (eds) (1999) *Hard work in the academy*. Research and interventions on gender inequalities in higher education. Helsinki University Press
-
- Hill Rojas, M (1998) *Integration of gender aspects in FINNIDA forestry and water supply projects and programmes*. Blue series; 1998:2. Helsinki, Ministry for Foreign Affairs, Department for International Development Cooperation
-
- Hylleberg, S (1996) Kvinder i økonomi. En sammenligende undersøgelse af polit.- og oeconstudiet. Forskningsministeriets skriftserie; 1996:1. København
-
- Keskitalo-Foley, S (1998) Women's education in the north. Empowerment in educational stories. I: Frånberg, G-M (ed) (1998) *The social construction of gender in different cultural contexts*. Femina borealis publications; 5 [Behandlar ”kvinnouniversitet”]
-
- Keskitalo-Foley, S, Stemland, M & Pettersen, L T (1996) *Feminist education. From margin to center for women in the North*. A presentation of the Northern Feminist University in Norway. I: *Proceedings of the first Femina Borealis Research Conference, August 17–21, 1995*. Oulu
-
- Københavns Universitet, Den Samfundsvidenskabelige Fakultet (1995) *Handlingsplan for ligestilling**
-
- Københavns Universitet, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet (1997) *Handlingsplan for ligestilling*
-

-
- Lundgren, E (red) (1999) *Undervisning i kvinno- och könsforskning i Norden*. Rapport från symposium i Stockholm 28–29 september 1998. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 16. [Läromar och lärande – nordiskt symposium om undervisning i kvinno- och könsforskning]
-
- Lykke, N (1999) *Udvikling av kvindevetenskap som undervisningsemne i Danmark*. I: Lundgren, E (red) *Undervisning i kvinno- och könsforskning i Norden*. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 16
-
- Mackinnon, A, Elgqvist-Saltzman, I & Prentice, A (eds) (1998) *Education into the 21st century*. Dangerous terrain for women? London, Falmer
-
- Mósesdóttir, L & Borgström, E (eds) (2000) Nora. Nordic journal of women's studies, nr 3, s. 1–183 [Temanummer om högre utbildning i Danmark, Sverige, Finland]
-
- Nordiska universitetsadministratörssamarbetet (1998) *Jämställdhet på universitet*. Rapport från nordiskt seminarium 2.8.1994 i Åbo. Åbo
-
- Nossum, I J (1999) *Stabekk i våre hjerter*. En 90-års kavalkade. Oslo, Yrkeslitteratur. [Behandlar husstellærerutdanningen på Stabekk]
-
- Organisation for Economic Cooperation and Development (2002) *Reviews of national policies for education*. Lifelong learning in Norway. Paris
-
- Ragnhildur Bjarnadóttir (1995) *Example of development project in teacher education*. I: Arnesen, A-L (ed) *NORD-LILIA guide*. Gender and equality as quality in school and teacher education. The final report from the 3-year Nordic project on gender and equal opportunities in teacher education. Oslo College, School of Education
-
- Stenström, M-L (1997) *Educational and gender equality in vocational education*. The case of commercial education in Finland. Jyväskylä University, Institute for Educational Research. Doktorsavhandling
-
- Suhr, L K (2001) *Kvalifikationer i sygeplejen*. Reformen af sygeplejerskeuddannelsen i 1957 set i et kvindehistorisk perspektiv. Aarhus Universitet. Skriftserie fra Danmarks Sygeplejerskehøjskole; 91
-
- Sunnari, V & Räsänen, R (eds) (2000) *Ethical challenges for teacher education and teaching*. Special focus on gender and multicultural issues. Acta Universitatis Ouluensis. Series E. Scientiae rerum socialium; 45
-
- Sunnari, V (1997) *Gendered structures and processes in primary teacher education*. Challenges for gender-sensitive pedagogy. Femina borealis; 4. Northern gender studies, University of Oulu and Lapland; 4. University of Oulu. Doktorsavhandling
-

Teigen K (1998) *Kjønnssegregering i universitetssektoren 1965–1995*. NIFU-skriftserie; 10. Oslo, Norsk institutt for studier av forskning og utdanning

Unesco. European Centre for Higher Education (CEPES) (2000) *Academe and gender. What has changed and what has not changed? Higher education in Europe*, nr 2, s. 137–241 [Temanummer]. [Behandlar Norge, Sverige, Finland]

Weber, K (ed) (1998) *Life history, gender and experience*. Theoretical approaches to adult life and learning. Papers presented at the Roskilde University 25th Anniversary Conference on Life History, Gender and Experience 1997. Skriftserie fra Erhvervs- og Voksenuddannelsesgruppen; 74. Roskilde Universitetsforlag

Pedagogik och pedagogisk metodik

Ammitzbøll, L (1999) *Når fysik bliver fysik*. Magisterbladet DM, nr 4, s. 22–23

Andersen, H (1999) *Køn og faglige overbevisninger*. Særligt i samfundsvidenskaberne. Resultater fra en interviewundersøgelse. Københavns Universitet, Sociologisk Institut. Sociologisk rapportserie; 4/1999

Arnesen, A-L (1998) *Likt og ulikt*. Kjønnsdimensjonen i pedagogisk tenkning og praksis. HIQ-rapport, Høgskolen i Oslo; 1

Askland, L & Sataöen, S O (red) (1998) *Hva skal vi med menn?* Om betydningen av menn i pedagogisk arbeid med små barn. Oslo, Pedagogisk forum *)

Fritze, Y, Bjørgen, A N & Ramseng, Ø A (1997) *Evaluering av kjønn og politikk-studiet ved Høgskolen i Lillehammer*. Informasjonsserien, Høgskolen i Lillehammer; 4

Krogseng, L K (1996) *Kjønn og læring i et universitetsmiljø*. Evaluering av kurs i egenutvikling for kvinner. Innføring i studievanor. Aktuelle temaer i forbindelse med kurs i studievaner/studieteknikk. UNIKOMs rapportserie; 1. Tromsø

Kuorikoski, T & Laakonen, H (1999) *Gender differences in written production of English immersion pupils*. Vaasan yliopisto. Lärdomsprov

Ros, J (1999) *Erfaringer fra kvinne- og kjønnsstudiene ved høgskolen i Lillehammer, Norge*. I: Lundgren, E (red) *Undervisning i kvinno- och könsforskning i Norden*. Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet; 16 [Lärdomar och lärande – nordiskt symposium om undervisning i kvinno- och könsforskning]

Rønning, Anne Holden (1996) *The curriculum in the humanities. A case study and some reflections*. I: Kearney, Mary-Louise & Rønning, A H (eds) *Women and the university curriculum*. Towards equality, democracy and peace. London, Jessica Kingsley [Behandler Norge]

Rønning, Anne Holden (2001) *The curriculum in the humanities. A case study and some reflections*. I: Brooks, A & Mackinnon, A (eds) *Gender and the reconstructed university*. Changing management and culture in higher education. Buckingham, Society for Research into Higher Education & Open University Press [Behandler Norge]

Rekrytering och anställning: forskare, forskarstuderande och personal

Aas, G H & Gulbrandsen, E (1996) *Hvis vi er heldige, kan det blive verre. Feministisk kulturarbeid i Akademia*. Kvinder, køn og forskning, nr 3, s. 19–30

Andersen, J (2000) *Mainstreaming – et redskab til ligestilling i universitetsverdenen*. Kvinder, køn & forskning, nr 2, s. 74–75

Bull, T (1999) Why so slow. I: Fogelberg, P, Hearn, J, Husu, L & Mankinen, T (eds), *Hard work in the academy*. Helsinki University Press *)

Busch, T, Fallan, L & Pettersen, A (1998) *Gender differences in self-efficacy, goal commitment, organizational commitment and job satisfaction among university faculty*. TØH-serien; 1998:9. Trondheim, Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avdeling for økonomisk-administrativ utdanning

Egeland, C (2001) *Kønforskellens monstrøsitet. Kønbarrierer i Akademia – et ugyldigt problem*. Kvinder, køn & forskning, nr 4, s. 38–49

Egeland, C (2001) *Men det har ikke noget med kønnet at gøre*. Køn, kønbarrierer og Akademia – konstruktioner af et ugyldigt problem. Odense, Syddansk Universitet, Center for kvinde- og Kønsstudier. Doktorsavhandling *)

Engman, M (1996) *Lydia Sesemann: Finlands första kvinnliga doktor*. Historisk tidskrift för Finland, nr 3, s. 478–491

Flising, B (1997) *Rekrytering av män till offentlig barnomsorg*. København, Nordiska ministerrådet, cop. 1997. Tema Nord; 1997:567 *)

Fogelberg, P, Hearn, J, Husu, L, Mankinen, T (eds) (1999) *Hard work in the academy*. Research and interventions on gender inequalities in higher education. Helsinki University Press *)

Forskningsministeriet (1997) *Forskningsministerens rundbordssamtale*. Kvinder og kvalitet i forskningen. Aalborg. (Konferens) *)

Forskningsministeriet. Udvalget for Ligestilling i Forskning (1998) *Ligestilling i forskning*. Rapport fra Udvalget for Ligestilling i Forskning. København *)

Haakana, M (1999) *Diskriminering vanligt på uni. "Kan flickor forska?"* Studentbladet. Språkrör för Finlands svenska studerande, nr 10, s. 5

Henningsen I, Højgaard, L, Jensen H N & Søndergaard, D M (1998) *Reduktionisme og kønsfordeling i forsker verdenen*. Replikker til Bertel Ståhle: Kvinder og mænd i dansk universitetsforskning i 1990'erne. Arbejdsrapport Køn i den akademiske organisation; 5. København, Københavns Universitet *)

Henningsen, I & Colding, A (1999) *Lægevidenskabelig forskning og køn. Lægevidenskabelig prestige og køn*. Ugeskrift for læger, nr 43, s. 5920–5927

Henningsen, I & Højgaard, L (2002) *"The leaking pipeline" – øjebliksbilleder af kønnede in- og eksklusionsprocesser i Akademia*. Københavns Universitet, Institut for Statskundskab. Arbejdsrapport / Køn i den akademiske organisation; 9

Henningsen, I & Højgaard, L (2002) *"The leaking pipeline". Øjebliksbilleder af kønnede in- og eksklusionsprocesser i Akademia*. Dansk sociologi, nr 2, s. 25–49, 86–87

Henningsen, I (1998) *Kønsdifferentierende adgangskrav på overgangen til de lange videregående uddannelser*. Arbejdsrapport, Køn i Den Akademiske Organisation; 3. Københavns Universitet

Henningsen, I (1998) *Lægevidenskab og køn*. En analyse av det lægevidenskabelige område på Københavns Universitet med heblík på en kortlægning af kvindernes placering blandt de videnskabeligt ansatte. Arbejdsrapport Køn i den akademiske organisation; 2. København, Københavns Universitet *)

Henningsen, I et al. (1998) *Reduktionisme og kønsfordeling i forsker verdenen*. Replikker til Bertel Ståhle: Kvinder og mænd i dansk universitetsforskning i 1990'erne. Arbejdsrapport, Køn i Den Akademiske Organisation; 5

Henningsen, I, Gundelach, P & Juselius, K (1999) *Køn og bevillinger*. En undersøgelse af sammenhængen mellem køn og bevillingspraksis i Statens Samfundsvidenskabelig Forskningsråd i perioden december 1997–maj 1998. København, Københavns Universitet *)

Husu, L (1996) *Kvinnliga forskare i Finland* (1996) Kotterier & kön, nr 4, s. 43–53

Husu, L (1998) *Jämställdhet vid finländska universitet och högskolor. I: Jämställdhet på universitet*. Rapport från nordiskt seminarium 2.8.1994 i Åbo. Åbo, Nordiska universitetsadministratörsområdet

-
- Husu, L (1999) *Gender equality in Finnish academia. Contradictions and interventions*. I: Fogelberg, P, Hearn, J, Husu, L & Mankkinen, T (eds) (1999) *Hard work in the academy*. Research and interventions on gender inequalities in higher education. Helsinki University Press
-
- Husu, L (2001) *Sexism, support and survival in academia*. Academic women and hidden discrimination in Finland. Social psychological studies; 6. Department of Social Psychology, University of Helsinki. Doktorsavhandling *)
-
- Håkansson, B (2002) *Finsk forskningsstatsning har skördetid. 60 procent av sökande till forskarutbildning är kvinnor*. Dagens forskning, nr 18, s. 10
-
- Jensen, H N & Lind Olsen P (2000) *Karriere- og rekrutteringsmønstre i centraladministrationen*. Fra forudsigelighed og enkelhed til uforudsigelighed og kompleksitet. Arbejdsrapport, Demokratiprojektet; 23. Københavns Universitet, Institut for Statskundskab *)
-
- Jensen, H N (1997) *Det forskningspolitiske system*. En kønsprofilerende beskrivelse af organisering, regler, økonomi og personale inden for forskning og uddannelse. Arbejdsrapport Køn i den akademiske organisation; 1. København, Københavns Universitet *)
-
- Jensen, H N (2002) *Karrierespor blandt danske ph.d. studerende*. Data fra en spørgeundersøgelse. Københavns Universitet, Institut for Statskundskab. Arbejdsrapport, Køn i den akademiske organisation; 10
-
- Johansson, O (2001) *Gender at the workplace*. Turku University employees' experiences of discrimination, harassment, bullying, and work. Turun yliopisto. Lärdomsprov
-
- Kirke-, uddannelses- og forskningsdepartementet (2000) *Hvordan rekruttere flere kvinder til ledende stillinger innen universitets- og højskolesektoren*. Oslo
-
- Kloch Frederiksen, B (2000) *Køn og forskning i professionernes "spejl"*. En diskursanalyse af Ingeniørens Ugeblad/Ingeniøren 1970–1999. Videncenter for Læreprocesser, Aalborg Universitet. VCL-serien; 14
-
- Koeller, A B (2000) Hjerneflugt over broen. *Forum for køn og kultur*. [Online] <http://www.forum.kvinfo.dk//forskning/?id=338048>
-
- Kommissionen "Kvinder og Videnskab" (1999) *Meddelelse fra Kommissionen "Kvinder og Videnskab"*. Mobilisere kvinder til berigelse af europæisk forskning. Meddelelse. Strasbourg, Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
-
- Kvinder, Køn & Forskning (1992–) *Kvinder, køn og forskning*. København. [Huvudpost for periodisk skrift]
-
- Kyvik, S & Teigen, M (1994) *Ligestilling på universitetet*. En undersøgelse av kvinnelige og mannlige forskere. Rapport, Utredningsinstituttet for forskning og høyere utdanning; 1994:1. Oslo *)
-

Københavns Universitet. Center for Information om kvinde- og kønsforskning (2000) *Oversigt over kvindelige doktorer 1893 til 1998 fra Københavns Universitet (1479), Odense Universitet (1966), Roskilde Universitetscenter (1972), Ålborg Universitet (1974) og Århus Universitet (1928)*

Københavns Universitet. Institut for Statskundskab (1997–) *Køn i den akademiske organisation*. Arbejdsrapport [Hovedpost for skriftserie]

Køn og magt i akademien. (1996) I: Kvinder, køn og forskning, nr 3, s. 1–49. [Temanummer]

Laafia, I & Larsson, A (2001) *Women in public research and higher education in Europe*. Statistics in focus. Science and technology; 2001:7. Luxembourg, Eurostat

Lander, H V (1998) *Mathildeprisen til kvindeforskere*. I: Kvinden & samfundet, nr 3, s. 4–8

Lykke Nielsen, H (red) (1999) *Kvinder og forskning*. Pjecer fra Institut for Litteratur, Kultur og Medier, Odense Universitet; 33 *)

Meriläinen, S (2001) *Changing gendered practices*. A PAR project within an academic work community. Helsinki, Helsinki School of Economics and Business Administration. Doktorsavhandling

Meyer, G (1998) Kvinder får forskerjobbene. I: *DJØF-bladet*, nr 7, s. 2–4

Nielsen, H B (red) (1995) *Feminisme sett med mannlige øyne*. Inlegg fra et seminar om og med mannlige forskere vår og høst 1994. Arbeidsnotat, Senter for kvinneforskning; 4. Oslo universitet

Norges forskningsråd (1996) *Profesjonalisering av veiledning: et virkemiddel for likestilling i kunnskapsutviklingen*. Rapport fra et seminar på Bårdshaug herregård, 6. Og 7. November 1995. Arbeidsnotat, Sekretariatet for kvinneforskning; 1996:1. Oslo *)

Norges forskningsråd (2002) *Kvinner i forskning fra kvotering til integrering*. Oslo *)

Oftedal, J (1997) Norway. I: Wilson, M (ed.) *Women in educational management*. A European perspective. London, Chapman [Behandler Norge]

Olsson, G (1999) *Kvinna i Akademia – gäst vid mannens bord*. Nordisk psykologi, Vol 51, nr 1, s. 59–76 *)

Pedersen K (1997) *Rekruttering av kvinnelige forskere*. Endringer og karriereveier de siste 20 år. NIFU skriftserie; 21. Oslo, Norsk institutt for studier av forskning og utdanning *)

Petersen, E B (1999) *Køn, virksomhet & kompetence*. En destabiliserende diskursanalyse af videnskabsamfundets kønnede konstruktioner. Arbejdsrapport *Køn i den akademiske organisation*; 6. Københavns Universitet *)

-
- Ræhalme, Outi (1996) *Labjakas nainen tohtoriopiskelijana*. Acta Universitatis Tamperensis. Ser. A; 509. Sammanfattning på engelska: *A gifted woman as a doctoral student*. Doktorsavhandling
-
- Rasmussen, P (1995) *Rekruttering til forskeruddannelse*. Samfundsvidenskabelige kandidaters vurderinger af forskeruddannelse, med særligt henblik på kønsforskelle. LEO arbejdsrapport; 2. LEO-gruppen, Aalborg Universitet *)
-
- Reisby, K (2001) *Kønsblik – resumé*. Sammenfattende resumé fra projekt Kønnets betydning – barrierer og karrierer i de højere uddannelser og forskning. København, Danmarks Pædagogiske Universitet
-
- Reisby, K, Knudsen, S V & Sørensen, H (1999) *Kønsblik – på forskerrekru-
tering i universitetsuddannelser*. Rapport fra projekt Kønnets betydning – barrierer og karrierer i de højere uddannelser og forskning; 1. København, Danmarks Lærerhøjskole *)
-
- Riske, G (2000) *I skyklappernes rige*. I: Forum for køn og kultur. [Online] <http://www.forum.kvinfo.dk//forskning/?id=337999>
-
- Rømer Christensen, H (1996) *Kønsbarrierer i de højere uddannelser og forsk-
ningen*. En praesentation. Kvinder, køn & forskning, nr 3, s. 41–46
-
- Sandström, P (1997) *Kvinnor i vetenskaplig karriär drabbas av dold diskrimi-
nering*. Meddelanden från Åbo akademi, nr 17, s. 8–9
-
- Sigrídur Jónsdóttir (1995) Medal efnis. Report on NORD-LILIA work in Iceland. I: Arnesen, A-L (ed) *NORD-LILIA guide*. Gender and equality as quality in school and teacher education. The final report from the 3-year Nordic project on gender and equal opportunities in teacher education. Oslo College, School of Education
-
- Ståhle, B (1998) *Kvinder og mænd i dansk universitetsforskning i 1990'erne*. En undersøgelse af kønsfordelingen i det videnskabelige personale og ved besættelsen af videnskabelige stillinger ved universitetsinstitutionerne i Danmark 1993–1996. København, Undervisningsministeriet *)
-
- Ståhle, B (1999) *Alder, køn og rekruttering i dansk universitetsforskning*. En undersøgelse af udviklingen i det videnskabelige personales sammensætning og besættelsen af de videnskabelige stillinger ved universitetsinstitutionerne i Danmark i 1993–1997. København, UNI-C *)
-
- Tvede, O & Sarpebakken, B (1998) *Rekruttering til norsk forskning*. Status og behovsanslag mot år 2015. Rapport, Norsk institutt for studier av forskning og utdanning; 1998:13. Oslo *)
-
- Wissing, L (1997) *Hvert femte institut har kun mandlige forskere*. I: Magisterbladet DM, nr 22, s. 9–10
-

Välinoro, J & Siimes, M (1998) *Jämställdhet vid Åbo akademi*. En kartläggning om jämställdhet bland de anställda vid ÅA. Jämställdhetskommittén vid Åbo akademi *)

Rekratering och studiesituation: grundutbildning

Academy of Finland (1998) *Women in academia*. Report of the working group appointed by the Academy of Finland. Publications of the Academy of Finland; 1998:3. Helsinki, Edita *)

Ahlbäck, A (1998) *Det manliga universitetet*. Studentbladet. Språkrör för Finlands svenska studerande, nr 1, s. 14

Björkstrand, C (1999) *Kvinnans ställning i det finländska musiksambället*. Utbildningsmöjligheter och yrkesvillkor för kvinnliga organister, musikpedagoger och solister 1890–1939. Åbo akademis förlag. Doktorsavhandling

Busk, K C (2000) *Den første generation af kvindelige akademikere*. Aarhus Universitet, Historisk Institut

Petrick, A W (1997) *Return to work intentions and health status of postpartum women in Finland*. Ann Arbor, Mich., UMI. Doktorsavhandling, University of Washington, 1994

Hasse, C (1998) *Kulturelle forestillinger og køn på taerskelen til videnskabens samfund*. Portraet av en gruppe fysikstuderende – med antropolog. Arbejds-papir, Køn i Den Akademiske Organisation; 4. Københavns Universitet

Jørgensen, L (1995) *Valg og bortvalg av NTH-studiet blant kvinner*. Universitetet i Trondheim. Examensarbeite

Lie, S S & Rørslett, M B (red) (1995) *Alma Maters døtre*. Et århundre med kvinner i akademisk utdanning. Oslo, Pax *)

Lilja, R (1995) *The impact of family background on the choice and returns of education in Finland*. Does gender matter? Working papers, Helsinki School of Economics and Business Administration. K; 19

Mäklin, M (2001) *Akademisk värld – jämlik värld?* Studentbladet. Språkrör för Finlands svenska studerande, nr 7–8, s. 8 [Behandlar Liisa Husu]

Olsson, B & Ullenius, C (2000) *Making universities gender-aware. The Swedish experience*. I: Kearney, M-L (ed) *Women, power and the academy*. From rethoric to reality. New York, Berghan

Reisby, K, Knudsen, S V & Sørensen, H (red) (2001) *Kønsblik – på bachelordannelser*. København, Danmarks Pædagogiske Universitet. Rapport fra projekt Kønnets betydning – barrierer og karrierer i de højere uddannelser og forskning; 2

Rosser, S V (ed.) (1995) *Teaching the majority*. Breaking the gender barrier in science, mathematics and engineering. New York, Teacher College Press

Silvén, P et al. (eds) (2001) *The international conference High heels to Hi-Tech, Oulu, Finland, 2001*. Increase gender equality in ICT-education and professions. Oulu Polytechnic, Institute of Technology

Søndergaard, D M (1996) *Tegnet på kroppen*. Køn: koder og konstruktioner blandt unge voksne i akademia. Publikasjoner fra Psykologisk institutt, UiO; 1996:1. Universitetet i Oslo. Doktorsavhandling *)

Søndergaard, D M (1996) *Tegnet på kroppen*. Køn: koder og konstruktioner blandt unge voksne i akademia. København, Museum Tusulanum. Även utgiven som doktorsavhandling, Oslo

Willner-Rönholm, M (2001) *Konsten eller livet*. Elever inskrivna vid Åbo ritskola år 1950, deras levnadsberättelser och bildvärld. Åbo akademi. Doktorsavhandling

Wissing, L (1999) *Kvindens kamp for ligestilling sikrer ikke ligheden*. I: Gymnasieskolen, nr 8, s. 22–23 [Behandlar jämställdhetsfrågor inom universitetet]

Arbetsmiljö

Nesse, B (1997) *Kollegaomsorg – en kilde til vekst?* En fenomenologisk studie av kvinnedominert arbeidsmiljø i høgskolen. Universitetet i Bergen. Examensarbeite

Sandström, P (1998) *Den sociala dimensionens viktig också inom musikvetenskapen*. Meddelanden från Åbo Akademi, nr 3, s. 8–9

Sexuella trakasserier

Mankkinen, T (1999) *Walking the academic tightrope. Sexual harassment at the University of Helsinki*. I: Fogelberg, P, Hearn, J, Husu, L & Mankkinen, T (eds) (1999) *Hard work in the academy*. Research and interventions on gender inequalities in higher education. Helsinki University Press

Övriga dokument

1. Egeland, C (1999) *Problemet som ikke (vil) finnes*. Kvinneforskning, nr 1, s. 80–88

-
2. Gisli Pálsson & Durrenberger, E P (eds) (1996) *Images of contemporary Iceland*. Everyday lives and global contexts. University of Iowa Press
-
3. Hauhio, N & Lilja, R (1996) *The evolution of gender wage differentials over the career*. Keskusteluaiheita, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos; 573. Helsinki, Research Institute of the Finnish Economy
-
4. Holst, L (2001) At turde sit matematik-gen. *Forum for køn og kultur*. [Online] <http://www.forum.kvinfo.dk/forskning/id?=338159>
-
5. Lehto, A-M & Sutela, H (1999) *Gender equality in working life*. Helsinki, Statistics Finland
-
6. Lilja Mosesdóttir & Thór Björgvinsson (1998) *Reconciling work and family life in Iceland*. Study undertaken within the European Union networks of experts, "Gender and employment" and "Gender an law" for the Equal Opportunities Unit, DG V, Commission of the European Communities. Reykjavik, Félags – og hagvisindastofnun Islands
-
7. Ministry of Social Affairs and Health. Office of the Ombudsman for Equality (1999) *Mainstreaming equality*. The state of gender equality on the eve of the 21st century. Final report on the plan of action for the promotion of gender equality of the Government of Finland 5.2.1997–28.2.1999. Helsinki
-
8. Ministry of Social Affairs and Health (1997) *From Beijing to Finland*. The plan of action for the promotion of gender equality of the Government of Finland. Helsinki
-
9. Ministry of Social Affairs and Health (2002) *Taking wing*. Conference report. Reports of the Ministry of Social Affairs and Health; 2002:12. [Conference on Gender Equality and Women in the Arctic, 3–6 August 2002, Saariselkä, Inari, Finland]
-
10. Ministry of Social Affairs and Health. Equality Office (1998) *Follow-up report on the plan of action for the promotion of gender equality of the Government of Finland and amendment proposal of 25 February 1998*. Helsinki
-
11. Ministry of Social Affairs and Health. Office of the Ombudsman for Equality (1999) *A millennium of gender equality*. Equality brochures; 1. Helsinki
-
12. Ministry of Social Affairs and Health. Office of the Ombudsman for Equality (2000) *Gender equality in Finland*. Helsinki
-
13. Rømer, H (red) (2001) *Horror, begær, sport*. I: Kvinder, køn og forskning, nr 4, s. 1–75. [Temanummer]
-
14. Søholm, K M (1998) *Med stædighed og kompetence*. Cekvinanyt, nr 2, s. 24–29
-